INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

PGP PORADNIK GAZETY PRAWNEJ

miesięcznik

UKAZUJE SIĘ OD 1995 ROKU

PODATKI · RACHUNKOWOŚĆ · PRAWO · KADRY I PŁACE

październik 2026 **10**/1004

INSTRUKCJA OBSŁUGI SPÓŁKI Z O.O.

- Kiedy warto założyć spółkę z o.o.
- Jak dobierać wspólników
- W jaki sposób zarejestrować spółkę
- Jak skonstruować umowę spółki
- Jak zgłosić spółkę do KSeF

114 praktycznych przykładów, wzorów i tabel

Partner merytoryczny

KDS księgowość Warszawa

Indeks 331783
ISSN 1234-5695

eprasa.pl 3cdaeec46c

INFORLEX
KOMPLEKSOWA BAZA WIEDZY

Szybka odpowiedź
Sprawdzone źródła

Nowość

Teraz INFORLEX z **Asystentem AI** ✨

- Szybkie, precyzyjne i praktyczne odpowiedzi
- Odpowiedzi oparte na wiarygodnych źródłach INFORLEX
- Bezpieczeństwo informacyjne – opieka merytoryczna ekspertów INFORLEX

Testuj bezpłatnie

inforlex.pl

eprasa.pl 3cdaeec46c

INSTRUKCJA OBSŁUGI SPÓŁKI Z O.O.

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Grupa INFOR PL

Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

Dyrektor Pionu Produktów Cyfrowych
Grzegorz Błażejczyk

Zespół redakcyjny:
Wioletta Chaczykowska – redaktor naczelna
Agnieszka Wójcik – korekta
Jarosław Miller – redaktor graficzny

Publikację polecają eksperci

© Copyright by INFOR PL S.A.
Warszawa 2026

INFOR PL S.A.
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
www.infor.pl

Biuro Obsługi Klienta
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
tel. 22 761 30 30, e-mail: bok@infor.pl
Infolinia: 801 626 666
Księgarnia internetowa: www.sklep.infor.pl
Profesjonalne księgarnie stacjonarne w kraju oraz księgarnie internetowe.

Druk: Kolor-Art

Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii bądź powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody Wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Spis treści

Wstęp 7
1. Kiedy warto założyć spółkę z o.o. 7
1.1. Ograniczenie odpowiedzialności za zobowiązania 7
1.2. Biznes prowadzony z pomocą pracowników 9
1.3. Przedsiębiorstwo lub zakład wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody 10
1.4. Planowana sprzedaż biznesu 10
1.5. Działalność wymagająca skorzystania z udziału wspólników 11
1.6. Stabilność biznesu 12
1.7. Łatwość zmiany w składzie wspólników i przyjmowaniu nowych 12
1.8. Korzystna akumulacja kapitału 12
1.9. Kiedy nie warto zakładać spółki z o.o. 13
1.9.1. Kiedy nie warto zakładać z kimś wspólnej spółki z o.o. 13
2. Przyszli wspólnicy spółki z o.o. 15
2.1. Istotne okoliczności dotyczące doboru wspólników 15
2.1.1. Dotychczasowe doświadczenie biznesowe i zawodowe 15
2.1.2. Sytuacja majątkowa wspólnika 15
2.1.3. Sytuacja rodzinna wspólnika 16
2.1.4. Spółka z kolegą lub przyjacielem 16
2.2. Ustalenie zasad funkcjonowania w spółce 17
2.2.1. Równowaga głosów na zgromadzeniu wspólników 17
2.2.2. Zasady wykonywania pracy w spółce 17
2.2.3. Brak zysków i konieczność dokapitalizowania spółki 18
3. Rejestracja spółki z ograniczoną odpowiedzialnością 19
3.1. Usługowa rejestracja spółek 19
3.2. Wybór metody rejestracji spółki z o.o. 21
3.2.1. Rejestracja spółki z o.o. przez S24 22
3.2.2. Rejestracja spółki z udziałem notariusza 22
3.3. Nazwa spółki (firma) 24
3.3.1. Wybór niewłaściwej nazwy na gruncie prawa konkurencji 26
3.3.1.1. Cywilnoprawne środki ochrony podmiotów dotkniętych czynem nieuczciwej konkurencji 30
3.3.1.2. Prawnokarne środki ochrony podmiotów dotkniętych czynem nieuczciwej konkurencji 31
3.4. Siedziba i adres spółki z o.o. 31
3.5. Przedmiot działalności spółki 32
3.6. Kapitał zakładowy 33
3.6.1. Co może być przedmiotem wkładu w spółce z o.o. 34

eprasa.pl 3cdaeec46c

3.6.2. Przedsiębiorstwo jako przedmiot wkładu ... 35
3.6.3. Przeszacowanie aportu ... 35
3.6.4. Skutki podatkowe aportu ... 36
3.6.5. Praktyczne aspekty wysokości kapitału zakładowego ... 36
3.7. Postanowienia umowy spółki dotyczące zarządu ... 37
3.7.1. Reprezentacja spółki przez zarząd ... 37
3.7.2. Ograniczenia zarządu ... 37
3.7.3. Kadencja członków zarządu ... 38
3.7.4. Liczba członków zarządu ... 38
3.7.5. Wskazanie członka zarządu w umowie spółki ... 38
3.7.6. Uprawnienie do powołania członka zarządu ... 40
3.8. Postanowienia w umowie spółki dotyczące rady nadzorczej ... 41
3.9. Postanowienia w umowie spółki dotyczące zgromadzenia wspólników ... 41
3.9.1. Zapisy dotyczące zasad głosowania ... 42
3.9.2. Uprzywilejowanie udziałów ... 43
3.9.3. Przyznanie indywidualnej osobie uprawnienia do zwołania zgromadzenia wspólników ... 45
3.10. Przykładowe inne postanowienia umowy spółki ... 45
3.10.1. Zaliczka na poczet dywidendy ... 45
3.10.2. Przedłużenie pierwszego roku obrotowego ... 46
3.10.3. Obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych ... 46
3.10.4. Podwyższenie kapitału zakładowego bez zmiany umowy spółki ... 46
3.11. Wniosek o rejestrację spółki z o.o. ... 47
3.11.1. Opłata od wniosku ... 47
3.11.2. Oświadczenia o statusie cudzoziemca ... 47
3.11.3. Informacja o własności nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym ... 49
3.11.4. Oświadczenia o wniesieniu wkładów ... 49
3.11.5. Lista wspólników ... 50
3.11.6. Oświadczenia o adresach do doręczeń członków zarządu lub osób uprawnionych do powołania zarządu ... 51
3.11.7. Podpisy na wniosku o rejestrację spółki ... 52
3.11.8. Termin do złożenia wniosku o rejestrację spółki ... 52
3.12. Zakaz zawierania umów przez jednoosobową spółkę z o.o. w organizacji ... 53
3.13. Rejestracja jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ... 54
3.14. Przekształcenie jednoosobowej działalności w spółkę z o.o. ... 54
3.14.1. Jak wygląda procedura przekształceniowa ... 55

eprasa.pl 3cdaeec46c

3.14.2. Koszty przekształcenia jednoosobowej działalności w spółkę z o.o. ... 55
3.14.3. Skutki przekształcenia jednoosobowej działalności w spółkę z o.o. ... 56
4. Formalności po rejestracji spółki z o.o. ... 56
4.1. Wpis do CRBR ... 56
4.2. Formularze składane do urzędu skarbowego ... 58
4.2.1. PCC-3 ... 58
4.2.2. NIP-8 ... 58
4.2.3. VAT-R ... 59
4.3. Zgłoszenie do innych rejestrów ... 59
4.4. Organizacja księgowości spółki z o.o. ... 59
4.4.1. Biuro rachunkowe ... 59
4.4.1.1. Umowa z biurem rachunkowym ... 63
4.4.1.2. Ubezpieczenie OC biura rachunkowego ... 64
4.4.2. Wewnętrzny dział księgowy ... 65
4.4.3. Samodzielne prowadzenie księgowości ... 66
4.5. Zgłoszenie spółki do KSeF ... 68
4.5.1. Obowiązek korzystania z KSeF ... 68
4.5.2. Jak uzyskać dostęp do KSeF ... 69
4.5.3. Uprawnienia w KSeF ... 69
4.5.4. Certyfikaty w KSeF ... 73
5. Jak wypłacać pieniądze ze spółki z o.o. ... 75
5.1. Wypłata wynagrodzenia członka zarządu z tytułu powołania ... 77
5.2. Umowa o dzieło ... 79
5.2.1. Różnica między umową o dzieło a umową zlecenia ... 80
5.2.2. Szereg czynności a umowa o dzieło ... 80
5.2.3. Indywidualny charakter dzieła ... 81
5.2.4. Czynności cykliczne ... 81
5.2.5. Dzieło o charakterze niematerialnym ... 81
5.2.6. Wykład – czy może być przedmiotem umowy o dzieło ... 81
5.2.7. Czynności niebędące dziełem ... 82
5.2.8. Utwór ... 83
5.2.8.1. Co może być utworem, a co nim nie jest ... 84
5.3. Umowa zlecenia ... 90
5.4. Obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych ... 91
5.4.1. Jak wprowadzić obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych ... 91
5.4.2. Wynagrodzenie należne wspólnikowi ... 92
5.4.3. Świadczenia ciągłe a powtarzające się ... 92
5.4.4. Zaniechanie spełniania świadczeń ... 92

eprasa.pl 3cdaeec46c

5.4.5. Zmiana wartości świadczenia ... 93
5.4.6. Obostrzenia przy zbyciu udziałów ... 93
5.4.7. Obowiązki członka zarządu a powtarzające się świadczenia ... 93
5.4.8. Powtarzające się świadczenia a reprezentacja i prowadzenie spraw spółki ... 93
5.4.9. Brak pieniędzy w spółce ... 94
5.4.10. Obowiązek zapłaty VAT ... 94
5.5. Wypłata dywidendy ... 94
5.5.1. Zaliczka na poczet dywidendy ... 97
5.5.1.1. Warunki wypłaty zaliczki ... 97
5.5.1.2. Dopuszczalna wysokość wypłaconej zaliczki ... 97
5.5.1.3. Kto postanawia o wypłacie zaliczki ... 98
5.5.1.4. Zaliczka a strata na koniec roku ... 98
5.6. Umowa o pracę ... 98
6. Zamknięcie roku w spółce z o.o. ... 101
6.1. Sprawozdanie finansowe ... 101
6.1.1. Sprawozdanie finansowe w okresie zawieszenia ... 102
6.2. Zwyczajne zgromadzenie wspólników ... 102
6.2.1. Tryb, w którym odbywa się zwyczajne zgromadzenie wspólników ... 103
6.2.2. Miejsce zgromadzenia wspólników ... 105
6.2.3. Jawność głosowania ... 105
6.2.4. Pełnomocnik na zgromadzeniu wspólników ... 106
6.2.5. Uchwały zgromadzenia wspólników ... 107
6.3. Wniosek do KRS ... 109
7. Zmiany w spółce z o.o. ... 110
7.1. Zmiana adresu, siedziby, nazwy ... 110
7.2. Zmiana wspólników ... 111
7.3. Zmiana członka zarządu ... 113
Podsumowanie – czy spółka z o.o. to wybór dla Ciebie ... 115
Wzory ... 117

eprasa.pl 3cdaeec46c

Wstęp

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest bardzo dobrym modelem prowadzenia działalności. Pozwala na ograniczenie odpowiedzialności, separację majątku prywatnego od firmowego, dywersyfikację ryzyka w różnych biznesach, mniej ryzykowne pozyskiwanie wspólników, zapewnia większą stabilność w przypadku śmierci przedsiębiorcy, pozwala na stworzenie biznesu na lata.

Ta forma prowadzenia działalności ma niewątpliwie dużo zalet. Jednak funkcjonuje inaczej niż jednoosobowa działalność gospodarcza. Dlatego wymaga postępowania w inny sposób i przestrzegania określonych reguł. W celu zwrócenia uwagi na najważniejsze z nich powstała niniejsza uproszczona instrukcja obsługi spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Przypadki w niej poruszone znajdują oparcie w wieloletniej praktyce zawodowej autorów, którzy specjalizują się w obsłudze prawnej i księgowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Publikacja ta skierowana jest szczególnie do osób, które zamierzają założyć spółkę z o.o. Opisuje przypadki, w których spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest najlepszym modelem biznesowym. Celem autorów było także zaprezentowanie w przystępny sposób zasad jej działalności przedsiębiorcom prowadzącym już biznes w tej formie.

1. Kiedy warto założyć spółkę z o.o.

Nie ma jednej formy prowadzenia działalności, która zawsze byłaby najlepsza dla każdego przedsiębiorcy w każdej sytuacji. Każda forma prowadzenia biznesu jest optymalna w określonych przypadkach. Poniżej wskażemy największe zalety spółki z o.o. oraz wyjaśnimy, w jakich sytuacjach są one szczególnie istotne.

1.1. Ograniczenie odpowiedzialności za zobowiązania

Biznes ze swojej natury powiązany jest z jakimś ryzykiem. Jednak istnieją pewne rodzaje działalności gospodarczej i sposoby jej wykonywania, w których jest ono większe niż w innych. Spółka z o.o. w takiej sytuacji może być bardzo dobrym środkiem zaradczym.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Tabela 1. Cechy spółki z o.o.

Lp.	Cechy spółki z o.o. a odpowiedzialność
1.	Spółka z o.o. w obrocie gospodarczym występuje w oderwaniu od jej wspólników, jako odrębny podmiot.
2.	Spółka z o.o. ponosi odpowiedzialność za zaciągnięte zobowiązania samodzielnie, całym swoim majątkiem. Ryzyko wspólników sprowadza się jedynie do wartości wniesionych przez nich wkładów.
3.	Co do zasady wspólnicy spółki z o.o. nie ponoszą odpowiedzialności za jej zobowiązania. To m.in. ze względu na odrębną osobowość prawną tej spółki i oddzielenie ryzyka wynikającego z prowadzenia działalności gospodarczej od majątku prywatnego spółka z o.o. jest tak chętnie wybieraną formą prawną prowadzenia działalności.

W przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością udziałowiec nie odpowiada za jej zobowiązania. Członek zarządu również nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki w razie bezskuteczności egzekucji wobec niej, jeśli zostaną spełnione przesłanki określone w przepisach prawa. W tej materii sytuację w stosunku do zarządu spółki z o.o. określa przepis art. 299 ustawy z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (dalej również jako Kodeks spółek handlowych lub k.s.h.). Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym samym czasie wydano postanowienie o:

- otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo
- zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu albo że:
  - niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy,
  - pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu wierzyciel nie poniósł szkody.

Przykład 1
Pan Jan prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą w zakresie budowy domów i wykończenia wnętrz. W związku z budową jednego z domów pracownicy pana Jana zbudowali więźbę dachową niezgodnie z projektem, w wyniku czego zabrakło wielu elementów konstrukcyjnych. Na skutek tego pod ciężarem dachu dom uległ zawaleniu oraz zniszczone zostały znajdujące się w garażu ekskluzywne samochody należące do inwestora. Pan Jan odpowiada za tę szkodę z całego swojego majątku, bez względu na to, czy był on przeznaczony do prowadzenia działalności gospodarczej, czy też nie.
Gdyby pan Jan prowadził spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością i był jednocześnie członkiem jej zarządu, to uwolniłby się od odpowiedzialności, jeżeli złożyłby wniosek o ogłoszenie upadłości spółki w ciągu 30 dni od dnia powstania tej szkody.

eprasa.pl 3cdaeec46c

1.2. Biznes prowadzony z pomocą pracowników

Ryzyko biznesowe jest większe, gdy przedsiębiorca zatrudnia pracowników. Z reguły te osoby podchodzą do prowadzonego biznesu z o wiele mniejszą starannością niż właściciel, co zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia szkody. Pracodawca ponosi pełną odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez pracowników przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych. Przedsiębiorca może co do zasady, po zapłacie odszkodowania, dochodzić od pracownika tylko kwoty stanowiącej trzykrotność jego wynagrodzenia, gdy szkoda została wyrządzona nieumyślnie. Bardzo trudno jest udowodnić umyślność działania pracownika, aby uzyskać pełną rekompensatę odszkodowania zapłaconego przez pracodawcę.

Gdyby przedsiębiorca prowadził działalność w formie spółki z o.o., to właśnie ona odpowiadałaby za szkodę wyrządzoną przez pracowników, a nie on sam całym swoim majątkiem. W razie wyrządzenia szkody przez nich osobie trzeciej wystarczyłoby, żeby zarząd spółki kapitałowej złożył w terminie wniosek o ogłoszenie upadłości i wtedy nawet zarząd spółki nie odpowiadałby za jej zobowiązania.

Przykład 2
Pan Stefan świadczy usługi transportowo-spedycyjne w formie jednoosobowej działalności gospodarczej. Jego firma cieszy się renomą na terenie całego kraju, znana jest z solidności i terminowości. Dzięki temu pan Stefan nie ma najmniejszych problemów z pozyskiwaniem klientów. W jego firmie od wielu lat pracuje pan Paweł, który organizuje pracę kierowców i zapewnia prawidłowy przebieg transportu.
Pewnego dnia pan Paweł przyszedł do pracy po hucznych urodzinach kolegi i miał problemy z koncentracją. Stały klient skontaktował się z panem Pawłem w celu zamówienia bardzo ważnego transportu ze swojej firmy do kontrahenta – były to trudno dostępne materiały niezbędne do produkcji. Stały klient zwrócił uwagę panu Pawłowi, żeby przygotował bardzo starannie ten transport, ponieważ błędy w tym zakresie mogą poskutkować znaczną odpowiedzialnością odszkodowawczą. Powiedział nawet, że jest gotowy zapłacić za to, żeby w gotowości pozostawały samochody rezerwowe, na wypadek jakichś problemów. Pan Paweł zapewnił o tym, że wszystko jest pod kontrolą.
Pan Paweł z powodu problemów z koncentracją zapisał błędną datę transportu. Po pewnym czasie zrezygnował z pracy. Do nowego pracownika firmy pana Stefana zadzwonił klient z pytaniem, kiedy przyjadą samochody, żeby odebrać towar. Nowy pracownik poinformował, że przecież transport ma odbyć się za dwa dni. Klient przesłał mu jeszcze raz wiadomość z właściwą datą transportu. Klient nie nadał w terminie towarów, został obciążony karą umowną w kwocie 1 mln złotych, zażądał jej zapłaty od pana Stefana. Wskazał, że informował o tym, jakie znaczenie ma dany transport, prosił o gotowość zapasowych samochodów, zapłacił zaliczkę. Niestety, pan Stefan musiał sprzedać część taboru i pokryć szkodę, a od pana Pawła może dochodzić zapłaty tylko trzymiesięcznego wynagrodzenia. Bez części samochodów obrót pana Stefana spadł o 50% i pan Stefan nie mógł spłacić terminowo kredytu mieszkaniowego, musiał więc na szybko sprzedać mieszkanie poniżej ceny rynkowej.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Gdyby pan Stefan zorganizował biznes w ten sposób, że usługi transportowe świadczyłaby spółka z o.o., która nie ma zbyt dużo majątku i wynajmowała samochody od pana Stefana lub jego innej spółki, to pan Stefan nie utraciłby części samochodów. Złożyłby wniosek o upadłość spółki z o.o. i poniósłby o wiele mniejsze straty.

1.3. Przedsiębiorstwo lub zakład wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody

Za szkody spowodowane przez własne przedsiębiorstwo lub zakład wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) przedsiębiorca ponosi pełną odpowiedzialność, na zasadzie ryzyka (nawet gdy nie ponosi żadnej, nawet najmniejszej winy i dochował należytej staranności) – całym swoim majątkiem obecnym i przyszłym. Odpowiedzialność może być wyłączona tylko wtedy, gdy szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą przedsiębiorca nie ponosi odpowiedzialności. Do tego typu przedsiębiorstw zaliczają się m.in. firmy transportowe. Dlatego decydując się na tego rodzaju działalność warto rozważyć prowadzenie jej w formie spółki z o.o.

Przedsiębiorcy najczęściej wyobrażają sobie, że takimi przedsiębiorstwami są tylko jakieś wielkie firmy produkcyjne. Jednak do końca tak nie jest. Przykładowo w jednym z wyroków uznano za takie hotel, którego klient korzystał z jacuzzi. Hotel został zobowiązany do naprawienia szkody, jakiej doznał klient, który wychodząc z jacuzzi poślizgnął się i upadł, mimo że posadzka była wykonana prawidłowo. Sąd uznał, że:

SO *(...) zdarzenie powodujące szkodę miało miejsce na terenie hotelu (przedsiębiorstwa) podczas działania urządzeń poruszanych za pomocą sił przyrody (energii elektrycznej), w czasie korzystania przez powoda z urządzeń przedsiębiorstwa*[1].

Gdyby przykładowo klient hotelu, upadając, uderzył się w skroń i doznał trwałego inwalidztwa, niezdolności do samodzielnej egzystencji, kwoty odszkodowania i zadośćuczynienia byłyby ogromne. Odpowiedzialność w tym przypadku ma miejsce nawet wtedy, gdy przedsiębiorca nie ponosi najmniejszej winy.

1.4. Planowana sprzedaż biznesu

Zdarzają się sytuacje, w których przedsiębiorca tworzy biznes z powziętym z góry zamiarem jego sprzedaży i mimo to jako formę organizacyjną wybiera jednoosobową działalność gospodarczą. W takiej sytuacji również może zbyć prowadzone przedsiębiorstwo, tylko że nabywca musi liczyć się z pewnym ryzykiem.

Nabywca przedsiębiorstwa odpowiada solidarnie ze zbywcą za jego zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Wyłączenie tej odpowiedzialności jest

[1] Wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach z 20 września 2018 r. (sygn. akt II Ca 683/18).

eprasa.pl 3cdaeec46c

możliwe tylko wtedy, gdy nabywca wykaże, że nie wiedział o tych zobowiązaniach mimo zachowania należytej staranności (tzn. podjął wszelkie niezbędne czynności mające na celu ustalenie stanu zobowiązań poprzednika związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą). Odpowiedzialności tej nie można bez zgody wierzyciela wyłączyć ani ograniczyć.

W przypadku spółki z o.o. prowadzącej określony biznes takiego ryzyka nie ma. Nabywca kupuje udziały i jako udziałowiec nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Odpowiedzialność za zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa może skutecznie odstraszyć potencjalnego nabywcę, gdy było ono prowadzone w formie jednoosobowej działalności gospodarczej, dodatkowo w branży obciążonej dużym ryzykiem.

Przykład 3
Pan Stefan postanowił założyć firmę deweloperską, żeby potem ją sprzedać. Jako formę jej prowadzenia wybrał jednoosobową działalność gospodarczą, aby oszczędzić na kosztach. Zrealizował wiele kontraktów, wypracował markę i rozpoczął poszukiwania nabywcy. Mimo że jest duże zapotrzebowanie na tego typu usługi, potencjalni kupujący obawiają się transakcji z uwagi na to, że świadczenie usług deweloperskich jest obarczone istotnym ryzykiem, a nabywca przedsiębiorstwa musi liczyć się z możliwością poniesienia odpowiedzialności za jakieś błędy wykonawcze, które powstały w związku z prowadzeniem przedsiębiorstwa (np. odszkodowanie w przypadku dużych wad konstrukcyjnych budynku). Gdyby działalność była prowadzona w formie spółki z o.o., to nabywca jako udziałowiec nie odpowiadałby za jej zobowiązania.

W większości takich sytuacji spółka z o.o. jest najlepszym rozwiązaniem w zakresie spółek kapitałowych, gdyż ogranicza odpowiedzialność nabywcy, a jednocześnie nie jest tak kosztowna i skomplikowana w obsłudze jak spółka akcyjna czy prosta spółka akcyjna.

1.5. Działalność wymagająca skorzystania z udziału wspólników

W przypadku działalności wymagającej skorzystania z udziału wspólników spółka z o.o. będzie idealna. Wynika to z kwestii odpowiedzialności za zobowiązania spółki. Wykorzystując właściwości spółki z o.o., żaden ze wspólników nie odpowiada wprost swoim majątkiem za to, co zrobił inny wspólnik.

Przykład 4
Pan Stefan i pan Edward postanowili prowadzić wspólnie przedsiębiorstwo handlowe zajmujące się sprzedażą łatwo psującej się żywności. Pan Stefan miał kapitał, a pan Edward wiedzę, lecz nie miał majątku. Wobec tego założyli spółkę z o.o. Pan Edward zakupił towar i sprzedał go firmie produkcyjnej. Okazało się, że towar był zepsuty

eprasa.pl 3cdaeec46c

w momencie sprzedaży, a w świetle umowy odpowiedzialność za to ponosiła spółka panów Stefana i Edwarda. Nabywca towaru musiał zutylizować wszystkie produkty, do których został on zużyty. Skala szkody była ogromna. Panowie Stefan i Edward, gdy się o tym dowiedzieli, szybko złożyli wniosek o upadłość spółki i ich osobiste majątki są chronione.
Gdyby założyli np. spółkę jawną, to po bezskutecznej egzekucji wobec spółki pan Stefan odpowiadałby całym swoim majątkiem za błąd pana Edwarda. Wierzyciel mógłby wyegzekwować cały dług od pana Stefana; *de facto* nie pokryłby go w połowie pan Edward, gdyż nie posiada majątku.

1.6. Stabilność biznesu

Spółka z o.o. jest formą, która zapewnia względnie stabilne prowadzenie biznesu bez względu na sytuację wspólników. Spółka może prawidłowo funkcjonować nawet, gdy umrze wspólnik i nie są znani jego spadkobiercy. Nie występują problemy związane z przedsiębiorstwem w spadku, które są charakterystyczne dla jednoosobowej działalności gospodarczej.

Jeżeli chcemy założyć firmę, która mogłaby istnieć latami, a nawet być przejęta przez następne pokolenia, to spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest do tego wręcz idealną formą. Udziały mogą być zbywane na rzecz dzieci i bez problemu dziedziczone bez jakiegokolwiek przestoju lub trudności w funkcjonowaniu firmy.

Również upadłość wspólnika nie prowadzi do tego, że jego wierzyciele mogą zająć majątek spółki czy wypowiedzieć umowę spółki i wprost zakłócić prowadzenie biznesu.

1.7. Łatwość zmiany w składzie wspólników i przyjmowaniu nowych

Przy prowadzeniu działalności z innymi osobami może zdarzyć się, że wspólnik chce wystąpić z biznesu, nawet gdy został zgromadzony w nim pokaźny majątek. W przypadku spółki z o.o. wystarczy, że taka osoba sprzeda swoje udziały w spółce.

Jeżeli dotychczasowi wspólnicy chcą pozyskać nowego wspólnika, również nie będzie z tym problemu. Wystarczy nowej osobie sprzedać część udziałów lub podwyższyć kapitał zakładowy, a nowy wspólnik obejmie udziały utworzone w wyniku podwyższenia.

1.8. Korzystna akumulacja kapitału

W spółce z o.o. o wiele taniej zgromadzić środki niż w działalności gospodarczej, nawet gdy nie stosuje tzw. CIT estońskiego, zwłaszcza jeśli jest ona uprawniona do zastosowania podatku CIT w wysokości 9%. W przypadku działalności gospodarczej kwota podatku dochodowego i składki zdrowotnej jest o wiele wyższa, szczególnie

eprasa.pl 3cdaeec46c

w przypadku dochodów przekraczających pierwszy próg podatkowy, gdy nadwyżka dochodu jest opodatkowana według wyższej stawki.

Należy podkreślić, że każda firma powinna w początkowym okresie działalności zgromadzić jakieś środki finansowe na gorszy czas, czego z pewnością nie ułatwia wysokie opodatkowanie.

1.9. Kiedy nie warto zakładać spółki z o.o.

Jeśli przedsiębiorca prowadzi działalność, w której nie występują jakiegokolwiek zagrożenia (trudno taką sobie wyobrazić), lub działalność ta charakteryzuje się wyjątkową prostotą, więc zamierza sam prowadzić księgowość – to spółka z o.o. nie będzie dla niego najlepszym rozwiązaniem.

1.9.1. Kiedy nie warto zakładać z kimś wspólnej spółki z o.o.

Przy rejestracji spółek spotyka się także pewnego rodzaju błąd faktyczny polegający na tym, że znajomi prowadzący odrębne i różne działalności zakładają jedną spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w celu redukcji kosztów swoich odrębnych działalności.

Nie do końca zdają sobie sprawę z tego, że spółka ponosi pełną odpowiedzialność za każdy rodzaj działalności, a członkowie zarządu – za spółkę oraz pośrednio za działalność innych osób.

Przykład 5
Pani Eleonora i pani Apolonia postanowiły założyć razem spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Pani Eleonora prowadziła działalność szkoleniową, a pani Apolonia świadczyła usługi w zakresie wystroju wnętrz z montażem mebli. Spółka, w wyniku osobistych działań pani Eleonory, otrzymała wynagrodzenie za przeprowadzony półroczny cykl szkoleń w kwocie 60 000 zł. Z kolei pani Apolonia, działając w imieniu spółki, zamontowała w mieszkaniu jednego z klientów szafkę na książki. Użyła jednak nieodpowiedniego rodzaju kołków i szafka spadła na ekskluzywny, drogi laptop o wartości 50 000 zł. Pani Apolonia nie poinformowała o zaistniałej sytuacji wspólniczki. Poszkodowany właściciel laptopa szybko wniósł pozew. Sąd wydał nakaz zapłaty przeciwko spółce, który uprawomocnił się, ponieważ spółka go nie zaskarżyła. Powód znalazł sprawnego komornika, który zajął konto spółki i ściągnął z niego znacznie ponad 50 000 zł. Spółka utraciła *de facto* pieniądze zarobione w wyniku działań pani Eleonory.
Gdyby w przedmiotowej sprawie spółka nie miała pieniędzy umożliwiających egzekucję, to pani Eleonora mogłaby zostać pociągnięta do odpowiedzialności odszkodowawczej jako członek zarządu, który w terminie nie złożył wniosku o ogłoszenie upadłości spółki. Wierzyciel mógłby ściągnąć całą kwotę od pani Eleonory, a ta miałaby roszczenie o zwrot połowy od pani Apolonii. Jednak mogłoby być ono nieegzekwowalne, gdyby pani Apolonia nie posiadała majątku podlegającego egzekucji.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Spółka, a także pośrednio drugi wspólnik, mogą ponosić koszty działań innego wspólnika, które nie mają charakteru odpowiedzialności odszkodowawczej.

Przykład 6
Pan Stefan, nauczyciel, postanowił założyć spółkę z panem Pafnucym – mentorem biznesu. Pan Pafnucy miał porywczy charakter i często wchodził w konflikty z różnymi ludźmi. W wyniku jednego z nich spółka pozostała w sporze co do zapłaty za usługi. Zdenerwowany kontrahent informował o wszelkich możliwych uchybieniach spowodowanych przez spółkę. Zauważył m.in. braki w zakresie RODO. Zawiadomił o tym Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (PUODO). Wszczęte postępowanie wykazało, że pan Pafnucy miał lekkie podejście do tych kwestii, w wyniku czego dopuścił się zaniedbań. PUODO nałożył zatem na spółkę wysoką karę za zaistniałe naruszenia.

Spółka prowadząca różne działalności, które są faktycznie wykonywane oddzielnie przez wielu wspólników, wcale nie musi być tańsza niż dwie oddzielne spółki.

Przykład 7
Pan Edward (pisarz) i pan Alfred (specjalista do spraw marketingu) założyli razem spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Pan Edward przygotowywał swoje dokumenty bardzo starannie i w takim stanie przekazywał je do biura rachunkowego. Pan Alfred natomiast jeździł po całym świecie, gubił dokumenty, próbował zaliczyć w koszty przeróżne wydatki, zawierał liczne umowy o potrąceniu, przewłaszczenia na zabezpieczenie, licencji i wszelkie inne. Biuro rachunkowe miało problemy z kompletowaniem dokumentów i księgowaniem ich w zakresie działalności pana Alfreda, a także ze zrozumieniem treści pisanych przez niego na kolanie umów. W przypadku tej spółki prowadzenie księgowości zajmowało kilkakrotnie więcej czasu, niż wynikałoby to z liczby 10 dokumentów. Dlatego biuro rachunkowe zaproponowało bardzo dużą podwyżkę ceny usług księgowych. Panowie jej nie zaakceptowali i zmienili biuro. Nowe biuro zgodziło się na prowadzenie księgowości spółki, ale kwota, za którą zgodzili się to robić, zdecydowanie przewyższała tę żądaną przez pierwsze biuro.

Nieopłacalność utworzenia jednej osoby prawnej dla dwóch różnych działalności może wynikać także z ich charakteru.

Przykład 8
Pani Genowefa oraz pan Alojzy, prowadzący odrębne działalności, założyli jedną spółkę z o.o. w celu ograniczenia kosztów swoich odrębnych biznesów. Pani Genowefa świadczy usługi doradcze, a pan Alojzy pośrednictwa finansowego. Działalność pani Genowefy rodzi obowiązek rejestracji do VAT bez względu na osiągane przychody, natomiast usługi pana Alojzego są zwolnione z VAT. Wobec tego w spółce musiała znaleźć zastosowanie metoda proporcji VAT (skutkująca tym, że odliczając VAT z tytułu poszczególnych kosztów, należy ustalić, z jaką działalnością dany koszt jej związany, ustalić proporcję osiąganych przychodów ovatowanych w stosunku do całości przychodów i na tej podstawie proporcjonalnie rozliczać VAT od nabywanych towarów

eprasa.pl 3cdaeec46c

i usług). Cena za obsługę tej spółki w biurze rachunkowym była wyższa o 50% niż normalnie.

2. Przyszli wspólnicy spółki z o.o.

Nawet najlepszy pomysł biznesowy może okazać się fiaskiem, gdy wejdziemy w spółkę z osobami, które nie powinny występować w roli wspólnika realizującego w określony sposób zadania wymagane przez nasz start-up. Negatywne konsekwencje mogą wystąpić także, jeśli nie przemyślimy ram organizacyjno-prawnych naszego przedsięwzięcia. Nierozstrzygalny konflikt pomiędzy wspólnikami potrafi zdewastować bardzo perspektywiczne firmy. Zawsze trzeba liczyć się z możliwością sprzeczności interesów pomiędzy udziałowcami, nawet jeśli w pierwszym etapie powstania biznesu wszyscy są dla siebie wyjątkowo przyjaźni i bardzo entuzjastycznie do niego podchodzą. Dobre założenia początkowe i zapisy umów mogą pomóc w tym, aby uniknąć trudnej sytuacji lub wyjść z niej obronną ręką.

2.1. Istotne okoliczności dotyczące doboru wspólników

Pierwszym i bardzo istotnym czynnikiem, który trzeba gruntownie rozważyć przed rejestracją spółki, jest dobranie odpowiednich wspólników do określonych zadań w spółce. Niewątpliwie istotnymi czynnikami w odpowiednim doborze potencjalnych wspólników są np.: sytuacja zawodowa, majątkowa, zdrowotna, rodzinna, określony wiek itp.

2.1.1. Dotychczasowe doświadczenie biznesowe i zawodowe

Konflikty może rodzić współpraca wspólnika, który już jest doświadczonym przedsiębiorcą, z takim funkcjonującym dotychczas wyłącznie jako pracownik. W tego typu zespole przedsiębiorca zazwyczaj gotowy jest ponosić większe ryzyko biznesowe i wie, że biznes zawsze może się nie udać, z wykonaną pracą nie zawsze będzie powiązany zysk, a czasami nawet trzeba jeszcze dopłacić z własnych pieniędzy. W takim tandemie przedsiębiorca powinien zadbać o to, żeby ustalić z tą drugą osobą, jakie ryzyko jest ona w stanie ponieść, do kiedy spółka może działać, przynosząc straty i nie osiągając zysku.

Szczególnie należy uważać, gdy osoba będąca pracownikiem pragnie założyć swój biznes w zasadzie po to, żeby „inni już na nią pracowali". Może nie do końca zdawać sobie sprawę, że w trakcie prowadzenia własnej firmy z pewnością wystąpią okresy, w których będzie pracowała więcej niż na umowie o pracę i nie dostanie za to zapłaty.

2.1.2. Sytuacja majątkowa wspólnika

Istnieją pewne kategorie wspólników, którzy nie zawsze będą najlepszymi kandydatami do wniesienia wkładów pieniężnych. Dotyczy to m.in. takich wspólników, którzy nie posiadają majątku do inwestycji w spółkę bez ryzyka dla utrzymania swojego czy rodziny. Wspólnicy zamierzający kupić np. mieszkanie na kredyt i zbierający na wkład własny mogą wykazywać się większą niecierpliwością co do oczekiwania na szybkie

eprasa.pl 3cdaeec46c

osiągnięcie zysku. Taki wspólnik również niekoniecznie będzie zainteresowany tym, żeby przez dłuższy okres pracować dla spółki *de facto* za darmo.

W przypadku wspólnika, który ma niespłacone długi, oprócz wskazanych wyżej zagrożeń może jeszcze wystąpić inna sytuacja niekorzystna dla spółki. Mianowicie istnieje obawa, że posiadane przez niego udziały w spółce mogą zostać zajęte przez komornika.

Natomiast gdy wspólnik posiada znaczny majątek, łatwiej zainwestować mu kapitałowo. Jednak taka okoliczność nie zawsze musi być korzystna, np. w sytuacji, gdyby przez jakiś czas taki wspólnik musiał wykonywać darmową pracę na rzecz spółki, gdyż może szybko mu to się znudzić. Skoro posiada już pewien status majątkowy i zawodowy, to może chciałby teraz zacząć korzystać z życia, a nie ponosić trudy związane z prowadzeniem biznesu.

2.1.3. Sytuacja rodzinna wspólnika

Sytuacja rodzinna wspólnika jest niewątpliwie istotną okolicznością. Należy ustalić stan cywilny wspólnika. Jeśli pozostaje on w związku małżeńskim, to kwestią istotną jest ustrój majątkowy pomiędzy małżonkami, gdyż udziały mogą wchodzić do majątku wspólnego, pomimo że wspólnikiem jest tylko jeden z małżonków. Kwestia ta jest ważna również ze względu na to, czy wkład wnoszony do spółki stanowi składnik majątku wspólnego. W takiej sytuacji może powstać konieczność uzyskania zgody drugiego małżonka na wniesienie wkładu. Nawet gdy zgoda nie jest konieczna, warto uzyskać od drugiego małżonka oświadczenie, że nie wnosi on sprzeciwu co do wniesienia wkładu i wyraża na to zgodę.

2.1.4. Spółka z kolegą lub przyjacielem

Gdy wspólnikami spółki mają być dobrzy koledzy czy przyjaciele, dosyć często zaniedbane zostają kwestie prawne i plan działania, gdyż wspólnicy zakładają z góry, że jakoś się dogadają. Po pewnym czasie funkcjonowanie takiej spółki bywa zagrożeniem dla relacji osobistych i biznesu.

Jeśli wspólnicy nie zamierzają regulować pewnych kwestii w umowach, to dobrą praktyką byłoby chociaż wymienić między sobą e-mail z założeniami dotyczącymi działalności spółki, takimi jak:

- do kiedy może ona funkcjonować, przynosząc stratę,
- ile wspólnicy zainwestują,
- kto będzie wykonywał pracę na rzecz spółki, w jakim wymiarze, na jakiej podstawie, czy będzie dostawał wynagrodzenie, ewentualnie od kiedy,
- czy założeniem jest późniejsza sprzedaż spółki itp.

Wymiana takich wiadomości e-mail czasami pozwala na chwilę refleksji i zauważenie pewnych kwestii, które nie były poruszane w trakcie rozmów. Poza tym łatwiej przypomnieć sobie wzajemnie, na co wszyscy wspólnie się zgodzili.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Pamiętajmy, że dobry kolega niekoniecznie sprawdzi się w roli dobrego wspólnika, tak jak najlepszy pracownik nie zawsze nadaje się na przedsiębiorcę, który musi ponosić ryzyko, pracować za darmo, a czasami dopłacić z tego, co już oszczędził.

2.2. Ustalenie zasad funkcjonowania w spółce

Wspólnicy, którzy zamierzają zarejestrować spółkę, często działają z dosyć dużym entuzjazmem i optymizmem, z góry zakładając, że w spółce zawsze będą mieli dobre relacje między sobą i nie zaistnieje sprzeczność interesów, która może rodzić konflikty. Jednak nie zawsze tak bywa. Czasami między wspólnikami dochodzi do różnych sporów, np. w zakresie tego, co zrobić w sytuacji, gdy spółce skończą się środki, dotyczących: nakładu pracy ponoszonego przez każdego ze wspólników, wynagrodzenia należnego wspólnikom pracującym więcej od pozostałych, nabywanych przez spółkę leasingów itp.

2.2.1. Równowaga głosów na zgromadzeniu wspólników

Równowaga głosów na zgromadzeniu wspólników jest bardzo niekorzystną sytuacją. W takim przypadku może bowiem zdarzyć się istny paraliż decyzyjny w spółce, gdy przykładowo dwóch wspólników posiada po 50% udziałów i są jednocześnie członkami zarządu.

Przykład 9
Pan Eugeniusz i pan Stanisław zawarli umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Każdy z nich posiada 50% udziałów. Pan Stanisław oprócz wniesionego wkładu wykonuje na rzecz spółki działania marketingowe, które czasami zajmują mu 20 godzin tygodniowo. Pan Eugeniusz, mimo początkowego entuzjazmu, pozostaje w tej materii całkowicie bierny, tłumacząc to bardzo dużym natłokiem obowiązków zawodowych. Pan Stanisław zaproponował, żeby spółka wypłacała mu jakiekolwiek wynagrodzenie, nawet poniżej stawek rynkowych, na co pan Eugeniusz się nie zgodził, gdyż spółki obecnie na to nie stać. Panu Stanisławowi udało się w końcu zorganizować ciekawy kontakt biznesowy, który rokuje intratny zysk dla spółki. Wobec tego pan Stanisław w rozmowie z panem Eugeniuszem stwierdził, że jeśli ten nie wyrazi zgody na wypłatę wynagrodzenia dla niego, to on nie pozwoli na zawarcie umowy pomiędzy spółką a tym kontrahentem. W spółce przyjęto reprezentację łączną, zatem dwóch członków musi ją reprezentować łącznie (do zawarcia umowy w formie pisemnej potrzebne są dwa podpisy).

Lepszym wyjściem byłoby, gdyby wspólnicy przed założeniem spółki podpisali tzw. umowę wspólników, która określałaby zasady funkcjonowania spółki. Umowa taka nie wywiera skutków między innymi podmiotami niż wspólnicy.

2.2.2. Zasady wykonywania pracy w spółce

Jeśli funkcjonowanie spółki będzie uzależnione od pracy wykonywanej dla niej przez wspólników, trzeba ustalić jasne zasady w tym zakresie, gdyż taka sytuacja jest polem do dużych konfliktów. W przypadku dwóch kategorii wspólników – kapitałowych

eprasa.pl 3cdaeec46c

i tych, którzy wykonują pracę (na jakiejkolwiek podstawie) – warto byłoby ustalić wartość tej pracy i czas, przez który musi być ona świadczona, np. poprzez zapisy w umowie wspólników zawieranej poza samą umową spółki. Taki kontrakt powinien przewidzieć sytuację, w której wartość wykonanej pracy zrównała się z wysokością wkładów kapitałowych. Jednym z rozwiązań jest wprowadzenie dla wspólnika wynagrodzenia za wykonywaną pracę, gdy opisana sytuacja zaistnieje, ewentualnie nałożenie na wspólników „kapitałowych" obowiązku wniesienia dodatkowych wkładów itp.

Jeśli wspólnik otrzymuje wynagrodzenie za swoją pracę czy usługi świadczone na rzecz spółki, można do umowy wspólników wprowadzić jakieś klauzule waloryzacyjne na wypadek inflacji.

Uregulowana powinna zostać także forma wykonywania „pracy", np. umowa o pracę, umowa cywilnoprawna, obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych itp. W przypadku gdy świadczenie jest nieodpłatne, wspólnicy muszą wziąć pod uwagę okoliczność, że może wtedy powstać dla spółki przychód, od którego powinna odprowadzić ona podatek. Kwestia nie musi być jednak tak odczuwalna, gdy spółka jest na stracie i *de facto* ten przychód jest kompensowany przez koszty.

Przykład 10
Panie Pelagia, Genowefa, Eleonora i Alicja zamierzały założyć spółkę z o.o. i w tym celu podpisały umowę wspólników. Przewidziano w niej, że pani Pelagia będzie otrzymywać wynagrodzenie członka zarządu w kwocie 6000 zł brutto miesięcznie – wspólnicy zobowiązali się tak głosować na zgromadzeniu wspólników w zakresie tej kwestii pod rygorem zapłaty kary umownej po 100 000 zł dla pani Pelagii od każdego wspólnika, który głosowałby inaczej.
Wszystkie panie założyły zgodnie spółkę. Zwołano zgromadzenie wspólników, które miało podjąć uchwałę w przedmiocie wynagrodzenia pani Pelagii. Panie Genowefa, Eleonora i Alicja zagłosowały przeciwko przyjęciu uchwały o wypłacie wynagrodzenia na rzecz pani Pelagii. Ta decyzja jest ważna i pani Pelagia nie ma środka prawnego, aby skutecznie ją wzruszyć. Jednak może dochodzić od każdego ze wspólników kwoty po 100 000 zł tytułem zapłaty kary umownej.

2.2.3. Brak zysków i konieczność dokapitalizowania spółki

W działalności spółki nieprzynoszącej zysku przychodzi taki moment, w którym część wspólników przestaje wierzyć w powodzenie biznesu i nie ma zamiaru dalej inwestować w spółkę, a część liczy jeszcze na to, że być może uda się osiągnąć sukces. Ci bardziej optymistyczni mogą mieć jednak opory przed tym, aby jeszcze wkładać w nią swoje pieniądze czy pracę, gdy inni już tego nie zamierzają robić. Wspólnicy niezamierzający już inwestować też niekoniecznie chcą sprzedać swoje udziały, bo np. po cichu liczą, że może biznes uda się, gdy pozostali wspólnicy zainwestują. Reasumując, nie chcą ponosić dalszego ryzyka, jak również zrezygnować z potencjalnego zysku spółki.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Umowa wspólników powinna przewidywać rozwiązanie w takiej sytuacji. Jednym ze sposobów mogłoby być podniesienie kapitału zakładowego, w którym dodatkowe udziały objęliby wspólnicy zamierzający jeszcze doinwestować spółkę. Jednak wspólnik, który nie brałby udziały w podwyższeniu, mógłby stać się wspólnikiem mniejszościowym i *de facto* nie miałby wpływu na to, co się dzieje w spółce.

Innym rozwiązaniem jest obowiązek sprzedaży udziałów przez wspólników, którzy nie chcą już inwestować, realizowany w taki sposób, że wspólnik dokapitalizujący spółkę określa cenę, za którą kupi udziały, natomiast musi liczyć się z tym, że drugi wspólnik – potencjalny zbywca – może nabyć od niego udziały za tę samą cenę, którą ten pierwszy określił. Taki mechanizm nie ustala sztywnej ceny sprzedaży udziałów, jednak zabezpiecza przed określeniem zbyt niskiej ceny przez tego udziałowca, który zamierza doinwestować spółkę i wobec tego chce wykupić udziały.

3. Rejestracja spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

W wyniku rejestracji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powstaje nowy podmiot prawa, co wywołuje skutki w zakresie różnych dziedzin prawa, nie tylko prawa spółek handlowych.

Zakładając spółkę z o.o., należy pamiętać, że każdy zapis umowy spółki (nawet wybór określonego wariantu postanowienia w S24) powinien być przemyślany pod względem różnych skutków prawnych. Wymaga analizy sytuacji majątkowej, rodzinnej czy zawodowej wspólników, a także ich roli w spółce, wykonywanych przez nich zadań.

W przypadku spółki z o.o. braki w wiedzy przy rejestracji mogą okazać się później bardzo kosztowne.

WAŻNE! Pozytywnie rozpatrzony przez KRS wniosek i wpis spółki do rejestru nie oznacza, że cały proces został przeprowadzony prawidłowo.

3.1. Usługowa rejestracja spółek

W wyniku nowelizacji w 2021 r. ustawy z 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, świadczenie niektórych usług stało się działalnością regulowaną. Dotyczy to m.in. tzw. działalności na rzecz spółek lub trustów.

Działalność na rzecz spółek lub trustów obejmuje między innymi usługowe tworzenie osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Taka działalność usługowa co do zasady może być wykonywana tylko przez podmioty, które spełnią opisane w tej ustawie warunki i uzyskają wpis do rejestru działalność na rzecz spółek lub trustów. Z tego obowiązku zostali zwolnieni adwokaci i radcowie

eprasa.pl 3cdaeec46c

prawni. Te dwie grupy zawodowe mogą świadczyć takie usługi bez żadnych ograniczeń.

WAŻNE! Usługi rejestracji spółek bez ograniczeń mogą prowadzić adwokaci i radcowie prawni.

W przypadku świadczenia takich usług (np. w postaci rejestracji spółek) bez odpowiednich uprawnień została przewidziana kara pieniężna w wysokości do 100 000 zł.

Uzyskanie wpisu do rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów wymaga spełnienia następujących warunków, tj.:

- niekaralność za umyślne przestępstwo przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym, przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, przestępstwo, o którym mowa w art. 165a ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (dalej również jako k.k.), przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- posiadanie wiedzy lub doświadczenia związanego z działalnością na rzecz spółek lub trustów. Warunek ten uznaje się za spełniony w przypadku ukończenia szkolenia lub kursu obejmujących prawne albo praktyczne zagadnienia związane z działalnością na rzecz spółek lub trustów bądź wykonywania, przez okres co najmniej roku, czynności związanych z działalnością na rzecz spółek lub trustów – potwierdzonych odpowiednimi dokumentami.

Konieczne jest złożenie wniosku w formie elektronicznej, który oprócz danych przedsiębiorcy będzie zawierał wskazanie usług świadczonych na rzecz spółek lub trustów oraz załączniki, w tym m.in. oświadczenie o kompletności danych zawartych we wniosku i ich prawdziwości, znajomości zasad wykonywania tego rodzaju działalności, spełnieniu warunków przewidzianych w ustawie. Oświadczenie będzie składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

WAŻNE! Tworzenie osoby prawnej to nie tylko złożenie w imieniu spółki z o.o. w organizacji wniosku do KRS o jej wpis.

Tworzenie osoby prawnej to także wiele innych czynności, np. wypełnienie dokumentacji do KRS pod podpis klienta. Pełnomocnikiem przy wniosku o wpis może być tylko pełnomocnik profesjonalny, tj. adwokat lub radca prawny. Adwokat lub radca prawny, którzy rejestrują spółki, nie muszą uzyskać wpisu do rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów. Zatem gdyby przepisy ograniczały obowiązek uzyskania wpisu

eprasa.pl 3cdaeec46c

tylko do sytuacji, w której świadczący usługę zakładania spółki składa wniosek do KRS jako pełnomocnik, to byłyby praktycznie martwe ze względu na zwolnienie z tego obowiązku dotyczące adwokatów i radców prawnych.

Jeśli spółkę zakłada adwokat lub radca prawny, to klient zabezpieczony jest obowiązkowym ubezpieczeniem OC adwokata lub radcy prawnego w zakresie świadczenia usług prawnych. Inne podmioty zakładające spółki nie posiadają takiego ubezpieczenia. Dotyczy to również biur rachunkowych. Warto pamiętać, że ubezpieczenie OC biur rachunkowych nie obejmuje świadczenia usług prawnych.

Poza tym adwokat i radca prawny zobowiązani są do zachowania tajemnicy zawodowej i nie mogą być przesłuchani w zakresie faktów związanych z pomocą prawną dla klienta. Każdy inny podmiot rejestrujący spółkę musi się liczyć z obowiązkiem składania zeznań nawet na niekorzyść swojego klienta, np. w postępowaniu karnym w sprawie dotyczącej ukrywania majątku w celu zapobieżenia toczącej się egzekucji.

Praktyka wskazuje, że przy rejestracji spółki klient oczekuje odpowiedzi na kwestie *stricte* podatkowe, które wchodzą w zakres doradztwa podatkowego zastrzeżonego dla doradców podatkowych, adwokatów, radców prawnych i biegłych rewidentów (np. opodatkowanie spółki, wynagrodzenie członka zarządu, obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych). Każda inna osoba, w tym księgowa, jeśli nie posiada takich uprawnień, naraża się na konsekwencje, chociażby w postaci kary pieniężnej w kwocie do 100 000 zł. W razie błędu, jeśli czynności doradztwa podatkowego wykonywała osoba nieuprawniona, nie działa ubezpieczenie OC w zakresie doradztwa podatkowego. Za takie doradztwo może być potraktowana nawet informacja o stawce danego podatku, a nie tylko jakiś złożony plan optymalizacyjny. Nawet prawidłowa treść porady nie gwarantuje bezpieczeństwa, zawsze należy liczyć się z sytuacją, że klient mimo to będzie niezadowolony (bo np. można było wymyślić lepszy sposób optymalizacji), a gdy dowie się, że doradzała mu osoba bez uprawnień, może wykorzystać tę wiedzę w trakcie negocjacji w sprawie „odszkodowania".

3.2. Wybór metody rejestracji spółki z o.o.

W polskim prawie zasadniczo możemy wyróżnić dwie metody rejestracji nowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Pierwsza z nich następuje przez system S24 w zasadzie wyłącznie przez Internet, druga natomiast wymaga skorzystania z usług notariusza, sporządzenia aktu notarialnego, natomiast sam wniosek o rejestrację jest składany przez Portal Rejestrów Sądowych (dalej również jako PRS), również przez Internet.

Każda z metod rejestracji spółki ma swoje zalety i wady. Dopiero zapoznanie się z indywidualną sytuacją wspólników i zakładanej spółki pozwoli udzielić odpowiedzi, który sposób zakładania spółki będzie w danym przypadku najlepszy.

eprasa.pl 3cdaeec46c

3.2.1. Rejestracja spółki z o.o. przez S24

Rejestracja spółki z o.o. przez S24 to nowoczesny, w miarę szybki sposób, który w zasadzie pozwala na założenie spółki całkowicie zdalnie, bez wizyty u notariusza.

Przy tej metodzie spółka powstaje szybciej, jednak z reguły nie są to 24 godziny z nazwy systemu, lecz kilka dni, a czasami nawet dłużej, np. w okresach świątecznych czy urlopowych.

Rejestracja spółki w ten sposób jest tańsza niż metodą tradycyjną. Nie trzeba ponosić kosztów aktu notarialnego oraz wypisów, a także w S24 opłata jest niższa niż w PRS.

Stosowany jest elektroniczny wzorzec umowy spółki, który pozwala na wybór pewnych wariantów umowy. Również przy tej metodzie warto mieć pewną wiedzę prawną, aby zdawać sobie sprawę ze skutków prawnych przyjętych rozwiązań. Umowa co prawda nie może być tak elastycznie kształtowana, jak w akcie notarialnym, jednak większość wspólników i tak nie przestrzega nietypowych zapisów z aktów notarialnych, a tym samym rozbudowana umowa w formie aktu notarialnego może powodować wadliwość pewnych czynności podejmowanych w spółce, np. gdy wspólnicy nie stosują się do procedur przewidzianych w jej treści.

Wiele postanowień z umów w formie aktu notarialnego nie jest często stosowanych, np. zapisy przewidujące możliwość podniesienia kapitału zakładowego bez zmiany umowy spółki. W tym przypadku o wiele wygodniej dokapitalizować spółkę poprzez pożyczkę wspólnika, która może być łatwo zwrócona, gdy środki przestaną być potrzebne spółce. Pożyczka wspólnika nie jest specjalnie sformalizowana, nie trzeba zgłaszać jej do KRS, składać PCC-3 ani odprowadzać podatku od czynności cywilnoprawnych.

> Warto zwrócić uwagę na fakt, że wiele postanowień umów z aktów notarialnych w dużej mierze opiera się na przepisywaniu przepisów z k.s.h., które i tak mają zastosowanie do każdej spółki, zawartej zarówno w S24, jak i w formie aktu notarialnego. Jeśli tak miało być w danym przypadku, to lepiej zarejestrować spółkę w S24.

Obecnie dla obrotu praktycznie już nie ma znaczenia, czy umowa spółki została zawarta przy udziale notariusza czy w S24. Oba podmioty są równie wiarygodne.

Spółka w S24 jest wygodniejsza i tańsza w prowadzeniu. Zmiany umowy spółki czy sprzedaż udziałów nie wymagają wizyt u notariusza i ponoszenia kosztów notarialnych. Poza tym, gdy wspólnicy potrzebują dokumentu umowy spółki, to nie muszą udawać się do notariusza, umawiać się, czekać i płacić za wypisy. Wystarczy wejść do Internetu i ściągnąć ze swojego konta tekst umowy spółki, który stanowi dokument oraz jest honorowany także przez banki i inne instytucje.

3.2.2. Rejestracja spółki z udziałem notariusza

Ta metoda zakładania spółki z o.o. będzie najczęściej stosowana w sytuacji, gdy chociaż jeden ze wspólników jest funduszem inwestującym w takie przedsięwzięcia

eprasa.pl 3cdaeec46c

lub wspólnik nie zna odpowiednio dobrze pozostałych udziałowców. Wobec tego konieczne jest zastosowanie zapisów, które uregulują szczegółowo wzajemne prawa i obowiązki wspólników.

Umowa spółki w formie aktu notarialnego jest konieczna, gdy chociażby jeden ze wspólników wnosi wkład niemajątkowy czy też zgodnie z intencją udziałowców zostanie wprowadzony obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych i związane z nim wynagrodzenie dla wspólnika, które obecnie nie jest już bezpieczną metodą optymalizacji.

Forma aktu notarialnego pozwala na wprowadzenie wielu zapisów chroniących wspólników mniejszościowych. Wspólnik większościowy mógłby, wykorzystując swoją przewagę głosów, powołać siebie do zarządu spółki, dzięki temu w znacznej mierze prowadząc działalność w sposób dla siebie korzystny, a także przyznać sobie znaczne wynagrodzenie członka zarządu. Ochroną przed taką sytuacją jest zapis ustanawiający zasady głosowania w taki sposób, aby musiała zostać uzyskana zgoda wspólnika mniejszościowego, np. wprowadzenie wymogu uzyskania większości 60% głosów na zgromadzeniu wspólników, gdy wspólnik większościowy posiada 51% głosów. Siłę wspólnika mniejszościowego wzmacnia także uprawnienie: do powołania członka zarządu, ograniczenia w zakresie prawa odwoływania członków zarządu reprezentujących interesy wspólników mniejszościowych, zwołania zgromadzenia wspólników, przedstawienia określonego porządku obrad na nim.

Przepisy Kodeksu spółek handlowych nie zabraniają wspólnikom, którzy nie są członkami zarządu, prowadzenia działalności konkurencyjnej do działalności spółki. Pewne postanowienia odnośnie do zakazu działalności konkurencyjnej można zawrzeć w umowie spółki. Takim przykładem może być zapis w umowie spółki pozwalający na przymusowe umorzenie udziałów wspólnika, który prowadziłby konkurencyjną działalność wobec spółki. Powyższe skutkowałoby natychmiastowym wykluczeniem wspólnika ze spółki i tym samym pozbawieniem nie tylko prawa decydowania na zgromadzeniu wspólników o jej funkcjonowaniu, lecz także prawa do informacji o jej działalności.

Forma aktu notarialnego pozwala na uprzywilejowanie udziałów co do głosu czy dywidendy. W spółce zdarzają się sytuacje, w których podział udziałów nie odpowiada wartościom wnoszonym przez wspólników. Przykładowo jeden z nich może mieć kluczowe know-how dla danego biznesu lub o wiele więcej czasu poświęcać na sprawy wspólnego przedsiębiorstwa. W takim przypadku wspólnicy mogliby się umówić, że na jego udziały przypada większa dywidenda lub więcej głosów, niż posiadają pozostali wspólnicy.

Zapis o możliwości podniesienia kapitału zakładowego spółki bez zmiany umowy wymaga również formy aktu notarialnego.

Jeszcze szereg innych postanowień może zostać wprowadzonych do umowy spółki, tylko jeśli sporządza ją notariusz. Należą do nich m.in.:

- uprzywilejowanie dotyczące zbycia udziału,

eprasa.pl 3cdaeec46c

- przywileje związane z pierwszeństwem przed innymi wspólnikami w objęciu udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym,
- dodatkowe uprawnienia kontroli spraw spółki,
- pierwszeństwo przy umorzeniu udziałów,
- obowiązek wnoszenia dopłat,
- dodatkowe jednorazowe świadczenia pieniężne lub jednorazowe niepieniężne,
- przejęcie długów spółki,
- wyłączna sprzedaż swych wyrobów spółce,
- obowiązek zbycia udziałów pod pewnymi warunkami,
- oddanie lokalu do mieszkania lub używania przez spółkę,
- wykonywanie określonych prac,
- przekazywanie spółce przyszłych wynalazków,
- udzielanie pożyczek na określonych warunkach,
- zabezpieczenie kredytów i pożyczek zaciągniętych przez spółkę.

Należy pamiętać, że rejestracja spółki w formie aktu notarialnego jest bardziej kosztowna. Z większymi wydatkami i trudnościami należy liczyć się także po założeniu spółki, np. zmiany umowy wymagają formy aktu notarialnego, płatne są również kolejne egzemplarze umowy. Jednym słowem, spółka z udziałem notariusza jest droższa, nie dla każdego ta forma będzie najlepsza, w wielu przypadkach lepszym wyborem jest system S24.

3.3. Nazwa spółki (firma)

„Firma" jest to nazwa przedsiębiorcy, a nie przedsiębiorstwa. Błąd w tym zakresie popełnia wielu uczestników obrotu gospodarczego, nie rozróżniając tych dwóch pojęć. Przedsiębiorstwo to zespół składników materialnych i niematerialnych, który może służyć do prowadzenia działalności gospodarczej.

Polskie prawo wyróżnia m.in. następujące zasady tworzenia i posługiwania się firmą: prawdziwości, wyłączności, jawności, jedności i ciągłości:[2)]

Tabela 2. Zasady tworzenia i posługiwania się firmą

Lp.	Zasada	Opis
1	2	3
1.	Prawdziwości	oznacza, że firma musi odpowiadać prawdzie, nie powinna wprowadzać w błąd, w tym m.in. co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności czy źródeł zaopatrzenia

[2)] Jara Z. (red.), *Kodeks spółek handlowych. Komentarz,* wydanie 3, Warszawa 2020, s. 594.

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
2.	Jawności	nakłada wymóg ujawnienia firmy w odpowiednim rejestrze, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej
3.	Wyłączności	wprowadza obowiązek odróżniania się firm od firm innych przedsiębiorców
4.	Jedności	jeden przedsiębiorca może mieć tylko jedną firmę
5.	Ciągłości	przewiduje możliwość korzystania przez przedsiębiorcę z dotychczasowej firmy

Do zasad wymienionych w tabeli 2 można byłoby dodać jeszcze zasadę niezbywalności firmy stanowiącą, że firma (nazwa przedsiębiorcy) nie może być zbyta. Nazwa spółki nie powinna wprowadzać w błąd. Jako przykład firmy wprowadzającej w błąd co do samego przedsiębiorcy można byłoby wskazać przypadek, gdy dana osoba jest rozpoznawalnym specjalistą w danej dziedzinie, a inny przedsiębiorca o tym samym nazwisku pragnie wykorzystać sytuację i wprowadzić w błąd, że jego działalność jest wykonywana właśnie przez tego specjalistę.

W pewnych branżach przedsiębiorcy świadczący określoną usługę uznawani są za bardziej wiarygodnych lub większych. Nie można byłoby wprowadzać w błąd, przykładowo, nazywając firmę kliniką zabiegów estetycznych, w sytuacji gdy świadczone są w niej tylko usługi kosmetyczki.

Zwrot „kancelaria prawna" w firmie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością może wprowadzać w błąd przez sugerowanie, że przedmiotem działania spółki jest świadczenie pomocy prawnej przez osoby będące adwokatami lub radcami prawnymi[3)].

Miejsce działalności może być istotne dla potencjalnego kontrahenta czy klienta, budować obraz prowadzonej działalności przez przedsiębiorcę czy w zakresie wielkości biznesu, stanowiąc istotny czynnik wyboru. Przedsiębiorca prowadzący działalność tylko na obszarze określonego powiatu nie powinien używać dodatków wskazujących na cały świat, np. poprzez dodanie słowa world, global itp., i sugerować przez to, że jego działalność jest na tyle duża i profesjonalna, iż zapewni obsługę międzynarodową.

Zakaz wprowadzania w błąd co do źródeł zaopatrzenia ma na celu m.in. uniknięcie sytuacji, w której firma wywoływałaby niezgodne ze stanem rzeczywistym wrażenie, że oferowany przez przedsiębiorcę towar pochodzi od określonego dostawcy, z określonego rejonu geograficznego lub wykazuje inne szczególne cechy cenione przez potencjalnych klientów[4)]. Przykładowo przedsiębiorca sprzedający wizytową odzież męską nie powinien używać dodatku „Italia", gdy sprowadza produkty z Chin.

[3)] Postanowienie Sądu Najwyższego z 28 lutego 2008 r. (sygn. akt III CSK 245/07, OSNC 2009/5/73).

[4)] Gudowski J. (red.), *Kodeks cywilny, Komentarz. Tom I. Część ogólna, cz. 1,* WKP 2021.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Firma musi odróżniać się od innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku. Przyjąć można, że firma dostatecznie różni się od innych, gdy różnica między nimi jest łatwo zauważalna dla przeciętnego odbiorcy bez potrzeby przeprowadzania dokładnych porównań[5)].

W przypadku spółek z o.o. ich nazwa może *de facto* być dobrana dowolnie, przy czym należy zachować ogólne zasady prawa firmowego, np. dotyczące dostatecznego odróżniania się od innych przedsiębiorców i niewprowadzania w błąd.

Wybór niewłaściwej nazwy spółki może skutkować nie tylko przedłużeniem procesu rejestracji spółki. W przypadku rejestracji spółki w formie aktu notarialnego praktyka wskazuje, że sąd zobowiąże spółkę do zmiany nazwy już w procedurze samej jej rejestracji, natomiast w S24 najprawdopodobniej cały wniosek zostanie zwrócony.

3.3.1. Wybór niewłaściwej nazwy na gruncie prawa konkurencji

Nazwa spółki powinna się odróżniać dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku. Nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia.

W przypadku wyboru nazwy spółki, która jest taka sama jak nazwa innego podmiotu funkcjonującego na tym samym rynku, sąd rejestrowy może odmówić dokonania wpisu do czasu, gdy nazwa nie zostanie zmieniona tak, aby pozostawać w zgodzie z prawem.

Niewłaściwa nazwa spółki może stanowić także czyn nieuczciwej konkurencji.

Czyn nieuczciwej konkurencji polegający na wprowadzającym w błąd oznaczeniu przedsiębiorcy w praktyce rynkowej jest czynem, który jest popełniany na samym początku prowadzenia działalności gospodarczej, w momencie tworzenia pierwotnego business planu. Czyn ten ustawa definiuje następująco (art. 5 ustawy z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji; dalej: ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji):

§ *Czynem nieuczciwej konkurencji jest takie oznaczenie przedsiębiorstwa, które może wprowadzić klientów w błąd co do jego tożsamości, przez używanie firmy, nazwy, godła, skrótu literowego lub innego charakterystycznego symbolu wcześniej używanego, zgodnie z prawem, do oznaczenia innego przedsiębiorstwa.*

Należy wskazać, że czyn nieuczciwej konkurencji w postaci wprowadzającego w błąd oznaczenia przedsiębiorstwa nie polega wyłącznie na wybraniu podobnej nazwy (firmy) przedsiębiorcy. Istotne z tego punktu widzenia jest rozróżnienie definicji „przedsiębiorstwa" i „przedsiębiorcy".

5) Ciszewski J. (red.), Nazaruk P. (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany,* LEX/el. 2022.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Tabela 3. Przedsiębiorca i przedsiębiorstwo – definicje

Przedsiębiorca	Przedsiębiorstwo
Przedsiębiorcami (...) są osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową uczestniczą w działalności gospodarczej. (art. 2 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji)	Przedsiębiorstwo jest zorganizowanym zespołem składników niematerialnych i materialnych przeznaczonym do prowadzenia działalności gospodarczej. Obejmuje ono w szczególności: 1) oznaczenie indywidualizujące przedsiębiorstwo lub jego wyodrębnione części (nazwa przedsiębiorstwa); 2) własność nieruchomości lub ruchomości, w tym urządzeń, materiałów, towarów i wyrobów, oraz inne prawa rzeczowe do nieruchomości lub ruchomości; 3) prawa wynikające z umów najmu i dzierżawy nieruchomości lub ruchomości oraz prawa do korzystania z nieruchomości lub ruchomości wynikające z innych stosunków prawnych; 4) wierzytelności, prawa z papierów wartościowych i środki pieniężne; 5) koncesje, licencje i zezwolenia; 6) patenty i inne prawa własności przemysłowej; 7) majątkowe prawa autorskie i majątkowe prawa pokrewne; 8) tajemnice przedsiębiorstwa; 9) księgi i dokumenty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. (art. 55[1] ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny; dalej również jako k.c.)

Jak wynika z obowiązującej definicji słowa „przedsiębiorca", jest to nie tyle „firma" rozumiana potocznie (nie należy mylić z ustawową definicją firmy, która jest nazwą lub imieniem i nazwiskiem przedsiębiorcy), ile sam przedsiębiorca jako taki. Dlatego istotne jest, by przedsiębiorcy rozróżniali odmienności leksykalne w zakresie stosowania ich dla celów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, aby zapobiec nieporozumieniom między dwoma konkurującymi ze sobą podmiotami. Ponadto z obu przedstawionych definicji wynika, że o ile przedsiębiorca jest podmiotem działającym na rynku, o tyle przedsiębiorstwo jest, mówiąc potocznie, przedmiotem, który ma służyć przedsiębiorcy do prowadzenia przez niego działalności gospodarczej. Czyny nieuczciwej konkurencji w postaci wprowadzającego w błąd oznaczenia przedsiębiorstwa są na rynku powszechną praktyką. Bardzo często oznaczenie przedsiębiorstwa może na pierwszy rzut oka zdawać się zgodne z prawem i dobrymi obyczajami, jednak przy uważniejszym zapoznaniu się z danym stanem faktycznym można dojść do zgoła odmiennych wniosków. Najprostszym do wychwycenia w praktyce przykładem czynu nieuczciwej konkurencji polegającego na wprowadzającym w błąd oznaczeniu przedsiębiorstwa jest użycie firmy (czyli nazwy), która była już używana przez innego przedsiębiorcę wcześniej na tym samym rynku.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Przykład 11
Biuro rachunkowe od 10 lat z powodzeniem działa pod nazwą „Księgowa Dla Każdego" sp. z o.o. Jest biurem renomowanym i rozpoznawanym na rynku. Renomę tę postanowił wykorzystać inny przedsiębiorca z branży księgowej, zakładając spółkę „Księgowość Dla Każdego" sp. z o.o. z przeprojektowaną w stosunku do poprzedniego przedsiębiorcy szatą graficzną.
Przykład ten należy, mimo odmienności znaczenia słów „księgowość" oraz „księgowa", traktować jako czyn nieuczciwej konkurencji, ponieważ w prostym przekazie medialnym nie jest możliwe, by potencjalny kontrahent mógł odróżnić firmy obu spółek.

Należy jednak wskazać, że praktyka sądowa odmiennie traktuje ochronę oznaczenia przedsiębiorstwa, a inaczej ochronę firmy w rozumieniu k.c. Ochrona oznaczenia przedsiębiorstwa jest ochroną znacznie szerszą, która nie odnosi się wyłącznie do nazwy przedsiębiorcy czy przedsiębiorstwa, ale również do innych elementów wyróżniających przedsiębiorstwo na rynku.

SA *Należy zwrócić uwagę, na różnicę pomiędzy pojęciem „oznaczenie przedsiębiorstwa" użyte w art. 5 u.z.n.k., a pojęciem „firma" użytym w Dziale III, tytułu II Kodeksu cywilnego tj. w art. $43^{[1]}$–$43^{[10]}$ k.c. Pojęcie „oznaczenie przedsiębiorstwa" jest pojęciem znacznie szerszym niż pojęcie „firmy" i zawiera w sobie zarówno bezprawne używanie firmy ale także nazwy, godła, skrótu literowego lub innego charakterystycznego symbolu. Oznacza to, że ochrona na podstawie art. 5 u.z.n.k. obejmuje każde oznaczenie przedsiębiorstwa, w tym jego firmę i ochrona ta trwa nie od chwili rejestracji firmy lecz od chwili pierwszego użycia oznaczenia w obrocie. Inaczej przedstawia się sytuacja w odniesieniu do firmy przedsiębiorcy i jej ochrony. Zgodnie z art. $43^{[1]}$ § 2 k.c. firma ujawnia się we własnym rejestrze i dotyczy to także przedsiębiorców – osób fizycznych. Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyrokach V ACa 427/07 i I ACa 2057/05 wyraził pogląd, że funkcja firmy – indywidualizacja przedsiębiorcy, jego identyfikacja w obrocie gospodarczym, funkcja reklamowa oznacza, że firma jest dobrem, któremu przyznana zostanie ochrona, a zatem jest prawem podmiotowym przedsiębiorcy skutecznym erga omnes i powstaje z chwilą wpisania do właściwego rejestru, a w każdym razie z chwilą użycia firmy po raz pierwszy w obrocie gospodarczym. Wbrew zarzutom apelacji w powyższych wyrokach zwrot „a w każdym razie z chwilą użycia firmy po raz pierwszy w obrocie gospodarczym" w żadnym razie nie oznacza, iż pierwszeństwo używania firmy wyznaczone jest pierwszeństwem jej nieformalnego używania przed zarejestrowaniem. Przeciwnie wyrażony jest jasno pogląd, który Sąd Apelacyjny w tym składzie podziela, iż o pierwszeństwie w używaniu firmy decyduje w pierwszej kolejności chwila jej rejestracji chyba, że była ona użyta w obrocie później*[6)].

[6)] Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 29 kwietnia 2014 r. (sygn. akt V ACa 924/13) – część uzasadnienia.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Treść powyższego wyroku wyraźnie wskazuje, iż oznaczenie przedsiębiorstwa jest dla praktyki znacznie ważniejsze niż samo oznaczenie przedsiębiorcy. Ma to o tyle istotne znaczenie, że zasadniczo przedsiębiorca może firmę w sposób dowolny zmieniać, co nie wpływa na rozpoznawalność na rynku, natomiast zmiana oznaczenia przedsiębiorstwa będzie w większości przypadków skutkować koniecznością odbudowy rozpoznawalności przedsiębiorstwa.

Istotnym zagadnieniem jest również następcze używanie oznaczenia przedsiębiorstwa, które będzie łudząco podobne do wcześniej używanego, w sytuacji gdy później otwarte przedsiębiorstwo działa prężniej, skuteczniej niż to, które zostało utworzone wcześniej.

Przykład 12
Przedsiębiorca A.B. rozpoczyna działalność gospodarczą. W ramach tej działalności prowadzi przedsiębiorstwo, którego oznaczeniem oraz głównym hasłem zarówno na stronie internetowej, jak i w materiałach reklamowych jest „Księgowanie Bez Nerwów". Nie nastawiając się jednak na rozbudowę przedsiębiorstwa, ogranicza się on do puli 100 klientów i cały czas bazuje na tym samym oznaczeniu przedsiębiorcy. Po kilku latach na rynek chce wejść przedsiębiorca C.D., który widząc, że A.B. nie wykorzystuje potencjału swojego przedsiębiorstwa, rozpoczyna prowadzenie działalności gospodarczej, tworząc przedsiębiorstwo o identycznym oznaczeniu. W odróżnieniu od A.B. przedsiębiorca C.D. rozpoczyna na szeroką skalę reklamowanie swoich usług, dostosowuje je do technicznych możliwości XXI wieku oraz tworzy bazę wielu tysięcy klientów.

W tym przykładzie zdawałoby się, że przedsiębiorca, który później rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej, nie jest podmiotem konkurencyjnym dla tego, który rozpoczął ją wcześniej, ponieważ w zupełnie inny sposób stara się wejść na rynek usług księgowych. Jednak w tym przypadku mamy do czynienia z wypracowanym przez praktykę sądową określeniem przełamania pierwszeństwa użycia nazwy przedsiębiorstwa.

SA *Pierwszeństwo używania nazwy, o której mowa w art. 5 u.z.n.k. stanowi wyłączne kryterium rozstrzygania w przedmiocie kolizji oznaczeń na podstawie tego przepisu. Dlatego też przedsiębiorca, który później zaczął używać danej nazwy w obrocie, nie może przełamać pierwszeństwa swego konkurenta, powołując się na np. prężność, skuteczność działania, gdyż te okoliczności pozostają bez wpływu na zasadę pierwszeństwa*[7)].

Realnym problemem prawnym jest również używanie w obrocie oznaczenia przedsiębiorstwa, które kiedyś było z powodzeniem prowadzone przez jednego lub kilku przedsiębiorców łącznie, ale zostało zlikwidowane, podzielone lub przekształcone (art. 7 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji):

§ *1. Jeżeli wskutek likwidacji, podziału lub przekształcenia przedsiębiorstwa powstanie wątpliwość, który z przedsiębiorców ma prawo używać*

7) Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 15 kwietnia 2014 r. (sygn. akt VI ACa 1308/13) – część uzasadnienia.

eprasa.pl 3cdaeec46c

oznaczenia przedsiębiorstwa zlikwidowanego, podzielonego lub przekształconego, należy ustalić takie oznaczenia, które zapobiegną wprowadzeniu w błąd osób trzecich.
2. W razie sporu sąd, na żądanie zainteresowanego przedsiębiorcy, ustali oznaczenia przedsiębiorstw, uwzględniając interesy stron oraz inne okoliczności sprawy.

Przykład 13
Wspólnicy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością prowadzili przedsiębiorstwo o nazwie „Podatkowy Helpdesk". Na pewnym etapie poróżnili się jednak w kwestii dotyczącej sposobu rozwoju przedsiębiorstwa w przyszłości i podjęli decyzję o rozwiązaniu spółki oraz podziale przedsiębiorstwa. W takiej sytuacji najprostszym rozwiązaniem byłoby do używanej już nazwy przedsiębiorstwa dodać oznaczenie geograficzne, które odróżniałoby wszystkie przedsiębiorstwa powstałe na skutek rozpadu pierwotnego przedsiębiorstwa, np. „Podatkowy Helpdesk Warszawa". Innym sposobem wyjścia z podobnej patowej sytuacji byłoby umieszczenie nazwiska przedsiębiorców w oznaczeniu przedsiębiorstwa, np. „Podatkowy Helpdesk Kowalski".

Podsumowując, oznaczenie przedsiębiorstwa powinno być na tyle czytelne, żeby nie wprowadzało w błąd ewentualnej klienteli co do tożsamości przedsiębiorcy. W tym miejscu warto odnotować, że oznaczenie przedsiębiorstwa musi wyróżniać je spośród innych na rynku. Odróżnienie to nie może jednak polegać na „zarezerwowaniu" pewnych zwrotów czy symboli na tyle powszechnych, że uznanie ich za wyłączne i zarezerwowane dla danego podmiotu uniemożliwiałoby oznaczania innych przedsiębiorstw na jednym rynku właściwym.

3.3.1.1. Cywilnoprawne środki ochrony podmiotów dotkniętych czynem nieuczciwej konkurencji

Głównym i najczęściej spotykanym środkiem obrony przeciwko czynom nieuczciwej konkurencji jest żądanie zaniechania niedozwolonych działań, które w praktyce najczęściej jest realizowane w formie wezwania do zaprzestania naruszeń. Wezwanie takie jest również zazwyczaj pierwszym sygnałem ze strony podmiotu, którego prawa zostały naruszone. Ma ono spowodować u adresata świadomość braku możliwości uniknięcia odpowiedzialności cywilnoprawnej (głównie w formie odpowiedzialności odszkodowawczej) w razie dalszych naruszeń prawa.

Zazwyczaj po nieskutecznym wezwaniu do zaprzestania naruszeń podmiot chroniący swoje interesy wytacza powództwo z określonym żądaniem do sądu powszechnego. W powództwie takim obok żądania zaniechania niedozwolonych działań oraz usunięcia ich skutków często znajduje się również żądanie o charakterze majątkowym w postaci naprawienia wyrządzonej szkody, czyli odszkodowania.

Istotne jest, że nie tylko sam przedsiębiorca może wystąpić z pewną grupą roszczeń – zamiast, a nawet obok, przedsiębiorcy w sprawie może wystąpić również krajowa

eprasa.pl 3cdaeec46c

lub regionalna organizacja, której celem statutowym jest ochrona interesów przedsiębiorców.

3.3.1.2. Prawnokarne środki ochrony podmiotów dotkniętych czynem nieuczciwej konkurencji

Poza roszczeniami cywilnymi przysługującymi przedsiębiorcy w ramach instrumentów ochrony prawnej konkurencji ustawodawca przewidział również przepisy karne. Mają one za zadanie odstraszać podmioty uczestniczące w obrocie profesjonalnym od dokonywania pewnych najbardziej niepożądanych czynów nieuczciwej konkurencji.

W grupie przepisów karnych głównym przedmiotem ochrony ustalonym przez ustawodawcę jest obok tajemnicy przedsiębiorstwa zakaz naśladownictwa towarów, organizowania sprzedaży lawinowej czy fałszywego oznaczania lub nieoznaczania towarów i usług. W przedmiocie karalnych czynów nieuczciwej konkurencji czynem, który bywa dosyć często popełniany, może być rozpowszechnianie fałszywych informacji o przedsiębiorstwie (zob. art. 26 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji).

Rozpowszechnianie fałszywych informacji o przedsiębiorstwie jest wykroczeniem (zagrożonym karą aresztu lub grzywną). Z tego powodu czyny te mogą być ścigane jedynie na żądanie pokrzywdzonego (zob. art. 27 ust. 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji). W takim wypadku organy ścigania nie mogą wszcząć postępowania z urzędu bez żądania ścigania ze strony osoby pokrzywdzonej.

3.4. Siedziba i adres spółki z o.o.

Siedzibą osoby prawnej jest miejscowość, w której ma siedzibę jej organ zarządzający, np. Warszawa, Katowice, Kraków. Siedzibę wpisuje się w umowie spółki, a jej zmiana wymaga zmiany umowy.

Natomiast adres spółki to skonkretyzowane dane adresowe np. 00-695 Warszawa, ul. Nowogrodzka 47A. Adres musi pozostawać w siedzibie spółki, np. nie jest możliwe posiadanie siedziby w Warszawie, a adresu w Krakowie.

Zarówno siedzibę, jak i adres podaje się we wniosku do KRS, siedziba jest już zapisana w umowie spółki. Adresu do umowy spółki nie wpisuje się.

Podanie adresu do KRS nie jest tylko czystą formalnością, z którą nie są związane żadne negatywne konsekwencje. Na adres spółki kierowana jest do niej wszelka korespondencja, w tym sądowa. Jeśli nie jest ona odbierana, spółce mogą grozić bardzo dotkliwe konsekwencje.

Przykład 14
Spółka ABCDEFGHJK została zarejestrowana pod adresem, w którym nie zapewniono regularnego odbioru korespondencji. Przeciwko spółce został wniesiony pozew o zapłatę. Sąd w związku z tym wydał nakaz zapłaty i wysłał go na adres wskazany

eprasa.pl 3cdaeec46c

w Krajowym Rejestrze Sądowym. Ponieważ nikt nie odbierał tam korespondencji, po drugiej awizacji uznano list za doręczony i od tej daty zaczął biec termin do wniesienia sprzeciwu wobec nakazu zapłaty. W związku z bezskutecznym upływem terminu nakaz zapłaty uprawomocnił się, powód uzyskał tytuł wykonawczy przeciwko spółce i komornik wszczął egzekucję z jej majątku.

Wybór adresu jest też bardzo istotny w związku z rejestracją do VAT. Bardzo często po złożeniu formularza VAT-R urząd skarbowy składa wizytę w siedzibie przedsiębiorcy i jeśli stwierdzi, że nie jest tam prowadzona działalność lub że lokal nie nadaje się do jej prowadzenia, bo np. to jest piwnica bez okien, to odmówi rejestracji spółki jako podatnika VAT.

Spółka nie może korzystać z lokalu bez podstawy prawnej. Musi posiadać tytuł prawny do lokalu, którego adres podaje we wniosku o rejestrację. Takim tytułem może być np. umowa najmu. Urzędy skarbowe żądają wykazania tytułu prawnego do lokalu podczas rejestracji do VAT.

Przepisy ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) stanowią, że naczelnik urzędu skarbowego nie dokonuje rejestracji podmiotu lub wykreśla z urzędu podatnika z rejestru jako podatnika VAT bez konieczności zawiadamiania o tym, jeżeli mimo podjętych udokumentowanych prób nie ma możliwości skontaktowania się z tym podmiotem albo jego pełnomocnikiem. Przykładem zaistnienia tego typu przesłanki jest okoliczność, iż pod adresem spółki nie odbierano wielokrotnie korespondencji. Zatem adres musi być tak dobrany, żeby był zapewniony regularny odbiór korespondencji.

3.5. Przedmiot działalności spółki

Niezbędnym elementem umowy spółki jest przedmiot jej działalności. W przypadku rejestracji spółki przez S24 wybiera się go poprzez wpisanie kodów PKD. Jeśli spółka jest zakładana przez notariusza, również można posłużyć się tą samą metodą.

WAŻNE! Warto pamiętać, że od 2025 r. obowiązuje nowe PKD 2025.

W obiegowej opinii można spotkać się z mitem, że w umowie spółki wprowadza się tylko 10 pozycji PKD. Jest to absolutnie nieprawdziwe. Takie ograniczenie odnosi się do wniosku do KRS, gdzie wskazuje się jedno główne PKD (na poziomie podklasy) oraz 9 pozostałych.

W umowie spółki należy wpisać wszystkie PKD, które spółką będzie wykonywała. Jeśli w tym zakresie wystąpi jakiś brak, to konieczna jest zmiana umowy spółki i wniosek o wpis do KRS. Nowy kod PKD (przedmiot działalności) zostanie dodany z chwilą wpisu zmiany do KRS.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Członkowie zarządu, którzy prowadziliby działalność w imieniu spółki w sposób sprzeczny z umową spółki (np. w sytuacji, gdy ta nie zawiera określonego kodu PKD), narażają się na odpowiedzialność odszkodowawczą wobec spółki.

Brak odpowiedniego kodu PKD może również wywołać określone skutki faktyczne w sferze podatkowej.

Przykład 15
Spółka XYZ Sp. z o.o. ma w swojej umowie wpisane PKD tylko i wyłącznie jako działalność w zakresie oprogramowania. Przez przeoczenie wspólnicy nie ujęli działalności prawniczej, mimo że spółka zamierza ją świadczyć. Spółka nabyła wiele bardzo drogich książek z zakresu prawa rodzinnego i spadkowego. Urząd skarbowy mógłby podjąć próbę zakwestionowania kosztów ich nabycia jako niezwiązanych z działalnością spółki wpisaną w jej umowie.

Zdarza się również, że jeśli określony podmiot wykonał daną usługę na rzecz innego podmiotu, a ta usługa nie była wpisana w przedmiocie działalności tego pierwszego, to organy podatkowe próbują zakwestionować możliwość odliczenia VAT z takiej faktury przez nabywcę.

Niektóre rodzaje działalności nie mogą być wykonywane w ramach spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, lecz wymagają przykładowo formy spółki akcyjnej. Jeśli w umowie spółki wskazano działalność dla niej zabronioną, to w przypadku systemu S24 sądy rejestrowe dosyć często oddalają taki wniosek o rejestrację. Konieczne jest wówczas rozpoczęcie procedury od początku. W odniesieniu do umowy spółki w formie aktu notarialnego sądy rejestrowe najczęściej wzywają do zmiany umowy spółki.

Do PKD zabronionych dla spółki z ograniczoną odpowiedzialnością należą przykładowo:

- 64.11.Z Działalność Banku Centralnego (64.11.Z – PKD 2025),
- 65.11.Z Ubezpieczenia na życie (65.11.Z Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie – PKD 2025),
- 65.12.Z Pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe (65.12.Z Działalność w zakresie pozostałych ubezpieczeń osobowych oraz ubezpieczeń majątkowych – PKD 2025),
- 65.30.Z Fundusze Emerytalne (65.30.Z Działalność w zakresie funduszy emerytalnych – PKD 2025),
- 99.00.Z Organizacje i Zespoły Eksterytorialne (99.00.Z – PKD 2025).

3.6. Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy oznacza określoną sumę, na którą składają się wkłady wnoszone przez wspólników. Wysokość kapitału zakładowego określa się w umowie spółki. W spółce z ograniczoną odpowiedzialnością minimalna wysokość kapitału to 5000 zł.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Podchodząc do kapitału zakładowego formalnie i teoretycznie, można wyróżnić trzy jego główne funkcje: prawną, gospodarczą, gwarancyjną.

Funkcja prawna to podstawa uczestnictwa w spółce, gdzie ilość udziałów wyznacza zakres praw wspólnika w spółce m.in. w zakresie udziału w zyskach czy sile głosu. Przepisy przewidują możliwość uprzywilejowania udziałów np. poprzez przyznanie większej dywidendy na udział uprzywilejowany czy też większej liczby głosów.

Funkcja gwarancyjna oznacza ochronę roszczeń wierzycieli. Ze względu na niezbyt wysokie kwoty minimalne określone w ustawie i możliwość obrotu kapitałem znaczenie tej funkcji często jest iluzoryczne.

Natomiast najbardziej praktyczną i główną jest **funkcja gospodarcza**, która polega na zapewnieniu finansowania działalności spółki. Jest to szczególnie istotne, gdy spółka dopiero powstała i nie zarabia jeszcze na swojej działalności.

Wkłady na pokrycie kapitału zakładowe powinny zostać rzeczywiście wniesione, gdyż kapitał zakładowy to nie jest kwota tylko deklarowana.

3.6.1. Co może być przedmiotem wkładu w spółce z o.o.

Wkład w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością może mieć charakter zarówno pieniężny, jak i niepieniężny (aport), jeśli ma zdolność aportową. Zdolność aportową z reguły posiadają prawa zbywalne. Nie posiadają jej świadczenie pracy, świadczenie usług, prawo niezbywalne (np. ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego w postaci użytkowania, służebności osobistej, prawo dożywocia, prawo pierwokupu).

Wierzytelność przysługująca wspólnikowi względem osoby trzeciej nieprzenoszalna z mocy umowy nie może być co do zasady przedmiotem aportu:

SN *Sąd Najwyższy stwierdził, że zobowiązanie wspólnika do świadczenia w przyszłości określonej sumy pieniężnej na rzecz powstałej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie może stanowić pokrycia udziału w tej spółce*[8]*.*

Jako przykłady aportów należy wskazać ruchomości (np. samochód, komputer, telefon, drukarka, meble), nieruchomości (np. grunt, mieszkanie, dom), użytkowanie wieczyste, udział we współwłasności, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, patent, know-how, znak towarowy, majątkowe prawa autorskie, udziały w spółce z o.o., akcje, obligacje, wierzytelności.

Know-how może być przedmiotem aportu tylko wtedy, gdy posiada wymiar materialny, a więc istnieje określony substrat w postaci receptury, zapisów technicznych, dokumentacji itp., który musi pozostawać do dyspozycji zarządu i nie może znajdować się jedynie w „umyśle" udziałowca. Zdolności aportowej nie ma sama klientela czy lista kontrahentów, o ile nie wchodzą w skład przedsiębiorstwa, które wnoszone jest do spółki tytułem wkładu[9].

[8] Uchwała Sądu Najwyższego z 2 marca 1993 r. (sygn. akt III CZP 123/92, OSNC 1993/10/167).

[9] Bieniak M. i in., *Kodeks spółek handlowych. Komentarz,* Warszawa 2022, s. 93.

eprasa.pl 3cdaeec46c

3.6.2. Przedsiębiorstwo jako przedmiot wkładu

Przedsiębiorstwo rozumiane jako zespół składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej także może być przedmiotem wkładu do spółki z o.o.

Wtedy jednak należy liczyć się z dodatkową odpowiedzialnością. Nabywca (spółka) w takiej sytuacji jest odpowiedzialny solidarnie ze zbywcą (wspólnikiem wnoszącym przedsiębiorstwo) za jego zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa. Odpowiedzialność jest wyłączona, jeśli nabywca w chwili nabycia nie wiedział o tych zobowiązaniach, mimo zachowania należytej staranności. Wysokość tej odpowiedzialności jest jednak ograniczona do wartości nabytego przedsiębiorstwa. Szczegółowe zasady w tym zakresie zostały określone w treści przepisu art. $55^{[4]}$ k.c.

Wycena takiego wkładu może być problematyczna, gdy istnieją długi związane z jego prowadzeniem. Sama wartość aktywów niekoniecznie odzwierciedla to, jak powinno zostać wycenione przedsiębiorstwo, ponieważ wierzyciel może dochodzić ich zaspokojenia zarówno od spółki, jak i wspólnika, który wniósł wkład. Gdy długi spłaci ten drugi, nie wywierają one wpływu na sytuację majątkową spółki. Natomiast samo zobowiązanie wspólnika do ich uregulowania nie pozbawia wierzyciela prawa dochodzenia ich spłaty od spółki.

3.6.3. Przeszacowanie aportu

Wspólnicy spółki oraz członkowie zarządu powinni zatroszczyć się o to, żeby wartość wkładów niepieniężnych została ustalona według ich ceny rynkowej.

Jeżeli wartość wkładów niepieniężnych została znacznie zawyżona w stosunku do ich wartości zbywczej w dniu zawarcia umowy spółki, wspólnik, który wniósł taki wkład, oraz członkowie zarządu, którzy wiedząc o tym zgłosili spółkę do rejestru, obowiązani są solidarnie wyrównać spółce brakującą wartość.

Mowa jest o wartości aportu, która jest zawyżona znacznie w stosunku do wartości zbywczej. Nie chodzi więc o jakiekolwiek zawyżenie. Znaczne zawyżenie wartości aportu wystąpi wówczas, gdy jego wartość jest zdecydowanie nadmierna i jest niczym nieuzasadniona. Z kolei odniesienie do wartości zbywczej należy rozumieć w ten sposób, że jest to zwykła cena, jaką można by uzyskać przy zbyciu przedmiotu aportu w dniu zawarcia umowy spółki[10)].

Solidarność oznacza, że wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, a zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników zwalnia pozostałych. Aż do zupełnego zaspokojenia wierzyciela wszyscy dłużnicy solidarni pozostają zobowiązani.

[10)] Kidyba A., *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych,* LEX/el. 2021, komentarz do art. 175 k.s.h.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Przykład 16
Panie Barbara i Katarzyna postanowiły założyć spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Chciały, aby kapitał zakładowy wynosił co najmniej 50 000 zł, ale nie miały tyle pieniędzy. Wymyśliły więc, że każda z nich wniesie do spółki dzieła sztuki – to jest namalowane przez siebie obrazy, każdy o wartości 25 000 zł. Jedynym członkiem zarządu był pan Stanisław, który wiedząc o pomyśle obu pań, złożył oświadczenie o wniesieniu wkładów.
Wobec tego, że wartość obrazu w dniu zawarcia umowy spółki, wniesionego przez panią Barbarę, to kwota 100 zł, pani Barbara jest zobowiązana solidarnie z panem Stefanem do zapłaty spółce kwoty 24 900 zł, a wartość obrazu wniesionego przez panią Katarzynę to kwota 2000 zł. Pani Katarzyna jest zobowiązana solidarnie z panem Stefanem do zapłaty spółce kwoty 23 000 zł.

3.6.4. Skutki podatkowe aportu

W przypadku gdy wkładem na poczet kapitału zakładowego spółki ma być aport, należy się liczyć z konsekwencjami podatkowymi. Otóż może się okazać, że wspólnik, który wniósł taki wkład, jest zobowiązany do zapłaty podatku dochodowego. Wyjątki w tym zakresie istnieją w przypadku wniesienia tytułem wkładu przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części.

3.6.5. Praktyczne aspekty wysokości kapitału zakładowego

Wymaga zwrócenia uwagi, że spółka z o.o. odpowiada nie tylko kapitałem zakładowym, lecz całym swoim majątkiem.

W spółce może wystąpić sytuacja, że kapitał zakładowy ustalono za wysoko, ponieważ nie jest potrzebny do prowadzenia przez nią działalności. W takim przypadku wspólnicy zwiększają sobie *de facto* tylko ryzyko, ponieważ muszą liczyć się z utratą większego wkładu na pokrycie kapitału zakładowego. Zawsze spółkę można dokapitalizować później, np. przez pożyczkę od wspólnika.

Wspólnicy nie powinni wprowadzać do spółki zbytecznych wartości majątkowych, aby nabyć za nie jakąś rzecz, której cena stanowiłaby koszt uzyskania przychodu dla spółki. Takie dokapitalizowanie może nastąpić np. przez kapitał zapasowy, dopłaty czy pożyczkę. Jest to o tyle niebezpieczne, że spółka odpowiada całym swoim majątkiem za zobowiązania.

Przykład 17
XYZXZ Sp. z o.o. świadczyła usługi informatyczne. Pan Paweł, posiadający 80% udziałów w spółce, chciał kupić sobie samochód za cenę 150 000 zł, ale wpadł na pomysł, że podniesie kapitał zakładowy w spółce i to ona kupi ten samochód na własność, odliczy sobie jego koszt, a dodatkowo paliwo. Spółka nabyła samochód. Następnie, świadcząc usługi informatyczne, pan Paweł poprzez błąd w oprogramowaniu wyrządził szkodę klientowi, za którą odpowiadała spółka, na kwotę 130 000 zł. Spółka przegrała proces,

eprasa.pl 3cdaeec46c

a komornik zlicytował samochód spółki (faktycznie samochód pana Pawła). Gdyby spółka nie miała majątku, a pan Paweł kupił samochód dla siebie (do swojego majątku), to w razie wyrządzenia szkody należałoby terminowo zgłosić wniosek o ogłoszenie jej upadłości. Zachowując te akty staranności pan Paweł nie poniósłby odpowiedzialności jako członek zarządu i jeździłby swoim prywatnym samochodem.

3.7. Postanowienia umowy spółki dotyczące zarządu

Zarząd spółki z o.o. jest organem, który reprezentuje spółkę i prowadzi jej sprawy. Do zarządu mogą zostać powołani wspólnicy, jak również osoby spoza ich grona. W umowie spółki zapisy dotyczące zarządu z reguły regulują kadencję zarządu, sposób reprezentacji spółki, a także liczbę jego członków.

3.7.1. Reprezentacja spółki przez zarząd

Jeśli umowa spółki nie zawiera postanowień w zakresie zasad reprezentacji, to przepisy Kodeksu spółek handlowych przewidują, że w przypadku zarządu wieloosobowego do składania oświadczeń w imieniu spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem.

Reprezentacja jednoosobowa oznacza, że spółka, aby dokonać czynności prawnej (np. zawrzeć umowę), może być reprezentowana przez jednego członka zarządu. Reprezentacja łączna wymaga współdziałania co najmniej dwóch członków zarządu.

Reprezentacja łączna jest pewnego rodzaju zabezpieczeniem przed samowolą członka zarządu, jednak w niektórych sytuacjach stwarza pewne niedogodności w zakresie jej wykonywania, jak również ogranicza szybkość działania, gdy dwóch członków zarządu przy reprezentacji jednoosobowej w tym czasie mogłoby zawrzeć dwie różne umowy w różnych miejscach.

Przykład 18
Pan Paweł z Gdańska i pan Tomasz z Krakowa założyli spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Obaj panowie zostali członkami zarządu. Zapisy umowy spółki przewidywały reprezentację łączną. Spółka świadczyła usługi budowlane. Wielokrotnie panowie musieli przyjeżdżać razem, żeby podpisać kontrakt. Jeden z kontrahentów nie zapłacił za wykonane usługi i został pozwany przed sądem w Warszawie. Na rozprawę stawił się pan Paweł, gdyż pan Tomasz nie mógł dojechać. Sąd nie dopuścił pana Pawła do działania w imieniu spółki, gdyż umowa przewiduje reprezentację łączną.

3.7.2. Ograniczenia zarządu

Umowa spółki może zawierać pewne ograniczenia dotyczące zarządu, którym chociażby jest reprezentacja łączna. Innym rodzajem zapisu wprowadzającym kontrolę zarządu jest obowiązek uzyskiwania zgody zgromadzenia wspólników w przypadku pewnego rodzaju czynności, np. gdy czynność przekracza dwukrotność kapitału zakładowego.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Ograniczenia w tym zakresie powinny być wprowadzane dosyć racjonalnie. Przykładowo obowiązek uzyskania zgodny zgromadzenia wspólników, gdy czynność przekracza dwukrotność kapitału zakładowego, bywa zbyteczna przy minimalnym kapitale, a tylko stwarza uciążliwość.

Należy pamiętać, że nie jest możliwe ograniczenie uprawnień zarządu na zewnątrz poza to, co dopuszczają przepisy k.s.h. Przykładowo postanowienie stanowiące, że członek zarządu może reprezentować spółkę tylko w określonych kategoriach spraw, nie wywarłoby skutku wobec osób trzecich, natomiast mogłoby grozić odpowiedzialnością odszkodowawczą członka zarządu wobec spółki.

Przykład 19
Wspólnicy spółki XYZ Sp. z o.o. postanowili nałożyć w umowie spółki ograniczenie w zakresie prawa do reprezentacji członków zarządu, przewidując, że członek zarządu, pan Stefan, może samodzielnie reprezentować spółkę przy sprzedaży samochodów osobowych. Nie ma natomiast prawa do reprezentacji spółki przy umowach dotyczących samochodów ciężarowych. Pan Stefan mimo to zawarł w imieniu spółki umowę sprzedaży samochodu ciężarowego. Umowa ta jest ważna, ponieważ nie można w ten sposób ograniczyć prawa do reprezentacji spółki, ze skutkiem wobec osób trzecich.

3.7.3. Kadencja członków zarządu

Jeśli w umowie spółki nie postanowiono inaczej, mandat członka zarządu wygasa z dniem odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu.

W umowie spółki można przewidzieć, że przykładowo kadencja członka zarządu wynosi 5 lat, a mandat członka zarządu wygasa z chwilą upływu kadencji. Istnieje możliwość, aby w umowie spółki w formie aktu notarialnego wprowadzić zapis ustanawiający kadencję członków zarządu niejako bezterminowo, która kończy się tylko w razie śmierci członka zarządu, rezygnacji lub jego odwołania albo z innych przyczyn przewidzianych w przepisach prawa (np. skazania za określone przestępstwo).

3.7.4. Liczba członków zarządu

W umowie spółki lepiej nie wprowadzać zapisów przewidujących sztywną liczbę członków zarządu (np. 5), ponieważ w sytuacji, gdy tych członków będzie 4, spółka *de facto* nie posiada zarządu. O wiele lepsze są zapisy bardziej elastyczne, np. przewidujące, że zarząd składa się z jednego lub więcej członków albo może liczyć od jednego do trzech członków.

3.7.5. Wskazanie członka zarządu w umowie spółki

W samej treści umowy spółki można powołać pierwszy zarząd, a w S24 jest to konieczność. Oczywiście nie oznacza to, że odwołanie członka zarządu, jego rezygnacja czy powołanie nowego będą wymagały zmiany umowy spółki.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Powołany członek zarządu musi spełniać wymogi w zakresie niekaralności za określone przestępstwa.

Nie może być członkiem zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej, likwidatorem albo prokurentem osoba, która została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo określone w przepisach art. 228–231 oraz rozdziałach XXXIII–XXXVII k.k., a także w art. 587–587[2], art. 590 i art. 591 k.s.h. Zakaz ten ustaje z upływem piątego roku od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego, jeżeli wcześniej nie nastąpiło zatarcie skazania.

Zakaz pełnienia funkcji dotyczy osób skazanych prawomocnym wyrokiem i odnosi się do następującej grupy przestępstw określonych w Kodeksie karnym, tj. przeciwko:

- działalności instytucji państwowych i samorządu terytorialnego – sprzedajność osoby pełniącej funkcję publiczną, przekupstwo, płatna protekcja, nadużycie uprawnień lub niedopełnienie obowiązku przez funkcjonariusza (art. 228–231 k.k.),
- ochronie informacji (art. 265–269b k.k.),
- wiarygodności dokumentów (art. 270–277 k.k.),
- mieniu (art. 278–295 k.k.),
- obrotowi gospodarczemu (art. 296–309 k.k.),
- obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi (art. 310–316 k.k.),

a także przestępstw określonych w Kodeksie spółek handlowych, dokonanych:

- przez ogłoszenie danych nieprawdziwych albo przedstawienie takich danych organom spółki, władzom państwowym lub rewidentom (art. 587 k.s.h.),
- przez naruszenie obowiązków informacyjnych (art. 587[1] k.s.h.),
- przez naruszenie obowiązków wobec doradcy rady nadzorczej w zakresie dostępu do dokumentów i informacji (art. 587[2] k.s.h.),
- przez wystawienie fałszywych zaświadczeń o złożeniu akcji uprawniającej do głosowania czy użyczanie innemu akcji nieuprawniającej go do głosowania (art. 590 k.s.h.),
- przy głosowaniu na walnym zgromadzeniu lub wykonywaniu praw mniejszości (art. 591 k.s.h.)[11)].

Przykład 20

Pan Alfred w 2022 r. został skazany za przestępstwo oszustwa z art. 286 k.k., gdyż zakupił towar z odroczonym terminem płatności, mimo że w dniu zawarcia umowy wiedział już, iż nie ma pieniędzy na to, aby uiścić cenę. W ten sposób doprowadził sprzedawcę do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. W związku z tym pan Alfred nie może sprawować funkcji członka zarządu ani rady nadzorczej, komisji rewizyjnej,

11) Kidyba A., *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych,* LEX/el. 2021, komentarz do art. 18 k.s.h.

eprasa.pl 3cdaeec46c

likwidatora albo prokurenta do upływu 5 lat od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego.

W terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku skazany może złożyć wniosek do sądu, który wydał wyrok, o zwolnienie go z zakazu pełnienia funkcji w spółce handlowej lub o skrócenie czasu obowiązywania zakazu. Nie dotyczy to przestępstw popełnionych umyślnie.

Przykład 21
Pan Alfred z przykładu 20 nie jest uprawniony do złożenia wniosku o zwolnienie z zakazu, gdyż przestępstwo oszustwa można popełnić tylko umyślnie (w zamiarze doprowadzenia kogoś do niekorzystnego rozporządzenia mieniem).

Jeżeli za wymienione przestępstwa została skazana osoba, która już sprawuje funkcję zarządu, nie trzeba podejmować żadnych uchwał stwierdzających tę okoliczność, gdyż wygaśnięcie mandatu następuje z mocy prawa[12)].

W sytuacji powołania do zarządu spółki (lub innego jej organu) osoby skazanej za przestępstwo określone w przepisach art. 228–231 oraz rozdziałach XXXIII–XXXVII k.k., a także w art. 587–587[2], art. 590 i art. 591 k.s.h., sąd rejestrowy oddali wniosek o wpisanie jej danych jako członka zarządu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Należałoby uznać również za nieskuteczne czynności prawne dokonane w imieniu spółki przez członka zarządu w okresie, w którym miał zakaz sprawowania tej funkcji, chociaż poglądy w tej materii bywają rozbieżne.

3.7.6. Uprawnienie do powołania członka zarządu

Zgodnie z zasadami ogólnymi członkowie zarządu powoływani są przez zgromadzenie wspólników. W umowie w formie aktu notarialnego można wprowadzić postanowienia uprawniające indywidualną osobę do powołania członka zarządu np. w celu zabezpieczenia wspólników mniejszościowych.

Przykład 22
Panie Barbara i Katarzyna postanowiły zawrzeć umowę spółki. Pani Barbara będzie miała 51% udziałów, a pani Katarzyna 49%. W umowie spółki przewidziano, że zarząd będzie składał się zawsze z dwóch osób, a spółka będzie reprezentowana przez dwóch członków zarządu działających łącznie. Pani Katarzyna, żeby zapewnić sobie możliwość wyboru członka zarządu, zaproponowała, aby w umowie spółki wprowadzić zapis stanowiący, że przysługuje jej osobiście prawo do wyboru jednego członka zarządu dopóki posiada co najmniej 1 udział w spółce.

12) Wyrok Sądu Najwyższego z 3 lipca 2019 r. (sygn. akt II CSK 323/18).

eprasa.pl 3cdaeec46c

3.8. Postanowienia w umowie spółki dotyczące rady nadzorczej

Rada nadzorcza jest organem sprawującym nadzór. Co do zasady jej ustanowienie nie jest obowiązkowe, w większości spółek to organ całkowicie zbędny i niepotrzebny.

Wyjątek zachodzi w spółkach, w których kapitał zakładowy przewyższa kwotę 500 000 zł, a wspólników jest więcej niż dwudziestu pięciu. Wtedy powinna być ustanowiona rada nadzorcza lub komisja rewizyjna.

W sytuacji gdy rada nadzorcza została przewidziana w umowie spółki, należy ten organ obsadzić. W przeciwnym razie sąd odmówi zarejestrowania spółki.

WAŻNE! Warto pamiętać, że nie można łączyć funkcji członka rady nadzorczej z funkcją członka zarządu (podobnie członkiem rady nadzorczej nie może być prokurent, likwidator, kierownik oddziału lub zakładu oraz zatrudniony w spółce główny księgowy, radca prawny lub adwokat).

Jeżeli pochopnie wprowadzono w spółce radę nadzorczą, to nie ma innej opcji, jak zmiana umowy spółki.

Przykład 23
Pan Pafnucy, pan Janusz, pan Eustachy i pan Arkadiusz postanowili założyć spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Pan Pafnucy, najbardziej kreatywny z nich wszystkich, zdobył świetny tekst umowy spółki z o.o., sporządzony dla dużego przedsiębiorcy. Jako że panowie nie znali przepisów Kodeksu spółek handlowych, zbytnio nie analizowali samej umowy, tylko nanieśli swoje dane. Pan Pafnucy został jedynym członkiem zarządu, a panowie Eustachy, Janusz i Arkadiusz członkami rady nadzorczej, aby móc kontrolować zarząd, co wspólnicy uznali za genialny pomysł, gdyż nie znając prawa spółek, nie posiadali wiedzy na temat kompetencji zgromadzenia wspólników. Wszyscy panowie udali się z projektem do notariusza, który przygotował dla nich akt notarialny. Następnie znaleźli adwokata rejestrującego spółki. Ten wytłumaczył im, że spółka nie potrzebuje rady nadzorczej i wystarczą kompetencje zgromadzenia wspólników, aby zarząd nie mógł działać całkowicie wbrew woli pozostałych wspólników. Panowie musieli udać się do notariusza, żeby zmienić tekst umowy spółki, i ponieśli wszystkie związane z tym koszty.

3.9. Postanowienia w umowie spółki dotyczące zgromadzenia wspólników

Zgromadzenie wspólników to organ niewybieralny. W jego skład wchodzi każdy udziałowiec spółki z o.o. Dane pierwszych wspólników wymienione są w umowie spółki. Zapisy ich dotyczące określają m.in. dane osobowe, liczbę i wartość nominalną

eprasa.pl 3cdaeec46c

udziałów objętych przez każdego ze wspólników, a także wysokość wniesionych przez nich wkładów.

3.9.1. Zapisy dotyczące zasad głosowania

W umowie spółki zawieranej w formie aktu notarialnego mogą zostać wprowadzone zapisy regulujące zasady głosowania na zgromadzeniu wspólników, np. wprowadzające wyższe wymogi głosów „za" do podjęcia uchwały.

Przykład 24
Panie Anna, Łucja, Karolina, Magdalena i Katarzyna postanowiły założyć spółkę z o.o. W spółce przewidziano 100 udziałów, a 52 z nich miały przypadać paniom Annie i Łucji, które odgrywały najważniejszą rolę. Każda z pozostałych pań otrzyma 16 udziałów. Panie Anna i Łucja, posiadające razem większość udziałów, to dwie zgodne przyjaciółki, więc pozostałe wspólniczki obawiały się, że zostaną przez nie zdominowane. Wobec tego wymyśliły, żeby wprowadzić do umowy spółki zapis, że uchwały zgromadzenia wspólników zapadają większością 60% głosów, o ile przepisy prawa nie przewidują surowszych wymogów podejmowania uchwał. Taki zapis doprowadziłby do tego, że panie Anna i Łucja muszą uzyskać zgodę co najmniej jeden z pozostałych wspólniczek, aby podjąć uchwałę.

Przykład 25
Panowie Andrzej i Stefan postanowili założyć spółkę transportową, jednak potrzebowali do niej kapitału, który mogli wnieść panowie Adam i Paweł. Panowie wnoszący kapitał zażądali jednak, aby przyznać im 60% udziałów. Uzasadniali to tym, że panowie Andrzej i Stefan nie wniosą do spółki dużego kapitału, a dodatkowo będą pobierać wynagrodzenie jako pracownicy. Wszyscy wspólnicy zgodzili się na taki podział udziałów. Panowie Andrzej i Stefan zaproponowali, aby w umowie spółki wprowadzić wymóg, że uchwały zapadają większością 65% głosów w tych sprawach, w których przepisy Kodeksu spółek handlowych nie wprowadzają surowszych wymogów (np. wymagają większości 2/3 głosów, jak przy zmianie umowy spółki). Zapis taki jest dopuszczalny w świetle przepisów Kodeksu spółek handlowych.

Modyfikacja zasad głosowania nie może mieć jednak charakteru dowolnego.

Z ochroną mniejszości nie należy przesadzać, gdyż niedopuszczalne są postanowienia umowy, które mogłyby doprowadzić do tego, że mniejszość będzie rządzić większością. W sytuacji gdy na podstawie postanowienia umowy spółki z o.o. mniejszość będzie rządzić większością, wspólnicy większościowi są uprawnieni w trybie art. 189 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (dalej również jako k.p.c.) żądać stwierdzenia nieważności tych postanowień. Mogą się tu powołać na sprzeczność z naturą spółki kapitałowej oraz żądać przyjęcia obowiązywania w miejsce nieważnych postanowień umowy spółki odpowiednich przepisów k.s.h., które wyrażają

eprasa.pl 3cdaeec46c

– właściwą naturze spółki kapitałowej – zasadę rządów większości nad mniejszością. Niedopuszczalne również są postanowienia przewidujące zasadę jednomyślności[13].

Przykład 26
Pan Stefan i pan Paweł założyli spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. W umowie spółki został wprowadzony zapis, że wszelkie uchwały będą wymagać, aby głosowali za nimi wspólnicy, którym przysługuje 99% udziałów w spółce. Mimo takiego sformułowania umowy spółka działa normalnie, gdyż panowie potrafili się porozumieć ze sobą. Jednak niespodziewanie umarł pan Paweł, a po nim dziedziczyli żona i dzieci, w tym z pierwszego małżeństwa. Pomiędzy udziałowcami doszło do konfliktu. Pan Stefan wniósł powództwo do sądu o ustalenie, że postanowienia umowy dotyczące głosowania są nieważne z powodu sprzeczności z naturą spółki kapitałowej. Sąd przychylił się do żądania pana Stefana, przyjmując, że taki zapis oznaczałby *de facto* podejmowanie uchwał jednomyślnie, a zatem nie może być zastosowany w spółce z o.o. W związku z tym zamiast nieważnego zapisu należy stosować przepisy Kodeksu spółek handlowych, gdzie regułą głosowania jest większość bezwzględna.

W spółce kapitałowej należałoby uznać za nieważne postanowienia umowy spółki wprowadzające wymóg obecności 100% udziałowców, aby mogła być podjęta uchwała wspólników, nawet gdyby uchwały miały zapadać bezwzględną większością głosów.

Przykład 27
W umowie spółki XYZ Sp. z o.o. zawarto postanowienie statuujące zasadę, że uchwały zgromadzenia wspólników mogą być podejmowane tylko wtedy, gdy na zgromadzeniu wspólników obecni są wszyscy wspólnicy (kworum – 100%). Takie postanowienie należałoby uznać za sprzeczne z naturą spółki kapitałowej, gdyż doprowadziłoby do sytuacji, w której mniejszość mogłaby rządzić większością. Wspólnik mniejszościowy posiadający 1% udziałów mógłby zawsze sprzeciwić się woli większości poprzez to, że nie stawiałby się na zgromadzenia wspólników i uniemożliwiłby w ten sposób podejmowanie jakichkolwiek uchwał.

3.9.2. Uprzywilejowanie udziałów

Uprzywilejowanie udziałów jest możliwe tylko wtedy, gdy umowa spółki jest zawierana w formie aktu notarialnego. W przypadku S24 nie można wprowadzić takich zapisów.

Zasadą w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością jest równouprawnienie wspólników. Wspólnicy w umowie spółki mogą jednak zróżnicować swoją sytuację, wprowadzając m.in. szczególne uprawnienia dla udziałów, czyli tzw. udziały uprzywilejowane.

Uprzywilejowanie może dotyczyć prawa głosu, prawa do dywidendy lub sposobu uczestnictwa w podziale majątku spółki po jej likwidacji.

[13] Szumański A., *Granice ochrony praw mniejszości w spółkach kapitałowych,* „Przegląd Prawa Handlowego" 2015, nr 9, str. 11–21.

eprasa.pl 3cdaeec46c

WAŻNE! Aby możliwe było wprowadzenie uprzywilejowania udziałów co do głosu, udziały muszą mieć równą wartość nominalną.

Ograniczeniem uprzywilejowania prawa głosu jest również iloczyn głosów na jeden udział. W przypadku przyznania uprzywilejowania co do głosu na jeden udział nie mogą przypadać więcej niż trzy głosy.

Przykład 28
Nie można w umowie spółki wprowadzić zapisu, który przewidywałby, że na jeden udział uprzywilejowany przypadają cztery głosy, gdyż maksymalnie mogą to być trzy głosy.

W przypadku ograniczenia w uprzywilejowaniu co do dywidendy dywidenda z udziałów uprzywilejowanych nie może przekraczać dywidendy na udział nieuprzywilejowany powiększonej o połowę.

Przykład 29
Jeżeli na jeden udział nieuprzywilejowany przypada 100 jednostek monetarnych tytułem dywidendy, to na jeden udział uprzywilejowany nie może przypadać więcej niż 150 jednostek monetarnych.

Przyznanie uprawnień może być także uzależnione od spełnienia przez wspólnika dodatkowych świadczeń, upływu terminu lub ziszczenia warunku.

W kwestii uprzywilejowania udziałów przejawia się element osobowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Nie można bowiem na udział lub prawo do zysku wystawiać jakichkolwiek dokumentów. Celem tego zakazu jest wyłączenie anonimowości w obrocie udziałami czy zyskiem i zapewnienie wspólnikom spółki wiedzy o tożsamości innych wspólników.

Gdyby w umowie spółki naruszono zasady dotyczące uprzywilejowania udziałów, sąd rejestrowy wystosuje wezwanie do poprawy umowy spółki pod rygorem odmowy wpisu jej do rejestru.

Przykład 30
Pani Leokadia i pani Teresa zawarły umowę spółki z o.o. w formie aktu notarialnego. W związku z tym, że pani Teresa posiada bardzo duże know-how, które jest niezbędne do działalności spółki, wspólniczki postanowiły uprzywilejować jej udziały w ten sposób, że na każdy udział będzie przypadało pięć głosów. Notariusz sporządzający akt notarialny nie zauważył tego błędu. Wspólniczki złożyły wniosek o rejestrację spółki. Sąd rejestrowy wystosował wezwanie, nakazując dostosowanie umowy spółki do przepisów prawa (które stanowią, że na jeden udział nie mogą przypadać więcej niż

eprasa.pl 3cdaeec46c

trzy głosy) pod rygorem oddalenia wniosku o wpis. Wobec tego wspólniczki musiały udać się do notariusza i podjąć uchwałę o zmianie umowy spółki i poprawione dokumentu przekazać do sądu rejestrowego.

3.9.3. Przyznanie indywidualnej osobie uprawnienia do zwołania zgromadzenia wspólników

Sytuację wspólnika wzmacnia również uprawnienie do zwołania zgromadzenia wspólników, które jest najważniejszym organem spółki z o.o.

Przykład 31
XYZ Sp. z o.o. została utworzona przez kilku wspólników. Jeden z nich posiada więcej udziałów od pozostałych, tj. 40%. Bardzo prawdopodobne jest, że ten wspólnik będzie ustalał skład zarządu. Ze względu na rozdrobnienie udziałowców trudno każdemu z nich przyznać uprawnienie do powołania członka zarządu. Zatem najlepszym wyjściem może być, aby każdy ze wspólników otrzymał prawo zwołania zgromadzenia wspólników. Umożliwiłoby to zainicjowanie głosowania nad odwołaniem członków zarządu, gdyby nienależycie wypełniali swoje obowiązki.

3.10. Przykładowe inne postanowienia umowy spółki

W umowie spółki, głównie w formie aktu notarialnego, można zawrzeć także jeszcze inne postanowienia. Wprowadzenie ich możliwe jest nie tylko w pierwotnym tekście umowy spółki, przed jej rejestracją, lecz także potem w wyniku zmiany umowy spółki.

3.10.1. Zaliczka na poczet dywidendy

Postanowienia dotyczące wypłaty zaliczki na poczet dywidendy mogą zostać wprowadzone także w umowie spółki zawieranej w systemie S24.

Wypłata zaliczki na poczet dywidendy może być dokonana tylko wtedy, gdy upoważnienie do tego przewidziane jest w treści umowy spółki. Podstawą do tego jest uchwała zarządu, a nie zgromadzenia wspólników.

Spółka może wypłacić zaliczkę na poczet przewidywanej dywidendy, jeżeli jej zatwierdzone sprawozdanie finansowe za poprzedni rok obrotowy wykazuje zysk. Zaliczka może stanowić najwyżej połowę zysku osiągniętego od końca poprzedniego roku obrotowego, powiększonego o kapitały rezerwowe utworzone z zysku, którymi w celu wypłaty zaliczek może dysponować zarząd, oraz pomniejszonego o niepokryte straty i udziały własne.

Przykład 32
ABCDEFGK Sp. z o.o. przez cały okres swojej działalności osiągała zysk, który wypłacała w całości w ramach dywidendy. Od końca poprzedniego roku obrotowego osiągnęła

eprasa.pl 3cdaeec46c

zysk w kwocie 50 000 zł. W umowie spółki zawarte jest upoważnienie do wypłaty zaliczki na poczet dywidendy. Zarząd na prośbę wspólników podjął uchwałę i postanowił wypłacić zaliczkę na poczet dywidendy w maksymalnej kwocie, tj. 25 000 zł.

3.10.2. Przedłużenie pierwszego roku obrotowego

Przedłużenie pierwszego roku obrotowego możliwe jest także w przypadku rejestracji spółki przez system S24. Jeżeli spółka rozpoczęła działalność w drugiej połowie przyjętego roku obrotowego, to księgi rachunkowe i sprawozdanie finansowe za ten okres można połączyć z księgami rachunkowymi i sprawozdaniem finansowym za rok następny. Takie działanie może oszczędzić spółce kosztów za sporządzenie jednego sprawozdania finansowego.

Przykład 33
Pan Adam i pan Tomasz 8 grudnia 2025 r. podpisali umowę spółki z o.o. i w tej samej dacie złożyli wniosek o jej rejestrację. Panowie postanowili w umowie spółki, że pierwszy rok obrotowy spółki skończy się 31 grudnia 2026 r., zatem będzie trwał dłużej niż 12 miesięcy i spółka nie będzie zobowiązana do tego, aby sporządzić sprawozdanie finansowe za okres od 8 do 31 grudnia 2025 r.

3.10.3. Obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych

W umowie spółki zawieranej w formie aktu notarialnego można wprowadzić obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych spełnianych przez wspólnika spółki w zamian za wynagrodzenie, które nie podlega składkom ZUS. Wobec tego takie zapisy służą do optymalizacji w spółce. Jednak obecnie coraz częściej kwestionowane są przez organy państwa i dlatego wprowadzenie takiego obowiązku jest już ryzykowne.

3.10.4. Podwyższenie kapitału zakładowego bez zmiany umowy spółki

Podwyższenie kapitału zakładowego bez zmiany umowy spółki może nastąpić tylko na mocy dotychczasowych postanowień umowy spółki przewidujących wysokość podwyższenia kapitału zakładowego i termin podwyższenia. W przypadku spółek założonych przez system S24 nie jest możliwe podwyższenie kapitału zakładowego bez zmiany umowy spółki.

Przykład 34
Pan Pafnucy i pan Marek podjęli uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego w ich spółce z o.o. Protokół zgromadzenia wspólników został przygotowany w zwykłej formie pisemnej. Dotychczasowe postanowienia umowy spółki nie zawierały postanowień w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego bez jej zmiany. Zarząd

eprasa.pl 3cdaeec46c

spółki złożył wniosek do KRS, który odmówił dokonania wpisu z powodu nieważności uchwały o podwyższeniu. W tej sytuacji podwyższenie kapitału zakładowego mogło nastąpić tylko poprzez zmianę umowy spółki.

Jeśli zatem wspólnicy mają zamiar podwyższać kapitał zakładowy bez zmiany umowy spółki, to powinni przewidzieć to już przy jej rejestracji.

3.11. Wniosek o rejestrację spółki z o.o.

Wniosek o rejestrację spółki z o.o. składa się przez Internet zarówno w przypadku spółki założonej w S24, jak i tej z umową w formie aktu notarialnego. W tym drugim przypadku należy zalogować się do e-formularzy KRS w Portalu Rejestrów Sądowych (PRS). Wniosek składa się do sądu właściwego ze względu na siedzibę spółki. W obu przypadkach przy przygotowaniu wniosku o rejestrację należy uzupełnić dane wymagane do założenia adresu do e-doręczeń dla spółki. Adresu tego nie należy mylić z adresem e-mail.

Wnioski o rejestrację obu rodzajów spółki z o.o. różnią się od siebie, mimo że są składane przez Internet, m.in. wysokością opłaty sądowej, załącznikami (np. oświadczenie o statusie cudzoziemca jest częścią wniosku w PRS, a w S24 stanowi odrębny załącznik), tym, że w PRS nie trzeba dołączać do wniosku umowy spółki, lecz wystarczy podać dane z CREWAN (Centralne Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych) aktu notarialnego obejmującego umowę spółki.

3.11.1. Opłata od wniosku

Wniosek o rejestrację spółki czy dokonanie zmiany w KRS powinien być prawidłowo opłacony. Opłata za wniosek o rejestrację spółki w PRS wynosi 500 zł, a w S24 – 250 zł.

W przypadku braku wniesienia opłaty wniosek podlega zwrotowi. Poza tym jeśli jest składany poza systemem S24 i nie został opłacony w PRS, to dowód uiszczenia opłaty powinien zostać dołączony do wniosku, gdyż inaczej nastąpią takie skutki, jak gdyby nie była ona wniesiona.

Przykład 35
Pan Stefan i pan Paweł zawarli umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w formie aktu notarialnego. Przygotowali wniosek o rejestrację, dołączyli dowód uiszczenia opłaty sądowej w kwocie 250 zł. Sąd rejestrowy zwrócił wniosek, ponieważ nie został on prawidłowo opłacony (kwota była za niska). W związku z tym panowie Stefan i Paweł ponownie złożyli wniosek z prawidłowo uiszczoną opłatą. Spółka jednak powstała z opóźnieniem i w związku z tym nie spełniała warunków do uzyskania dotacji.

3.11.2. Oświadczenia o statusie cudzoziemca

Oświadczenie o statusie cudzoziemca stanowi oddzielny załącznik w S24, w PRS natomiast jest częścią wniosku.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Oświadczenie o statusie cudzoziemca jest zamieszczane we wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców oraz o zmianę wpisu obejmującą nabycie lub objęcie udziałów, akcji lub ogółu praw i obowiązków.

Ponadto oświadczenie takie jest zamieszczane również w przypadku złożenia do akt rejestrowych dokumentów zawierających informacje o zmianach wspólników spółki.

Cudzoziemcem w rozumieniu ustawy z 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców jest:

1) osoba fizyczna nieposiadająca obywatelstwa polskiego;
2) osoba prawna mająca siedzibę za granicą;
3) nieposiadająca osobowości prawnej spółka osób wymienionych w pkt 1 lub 2, mająca siedzibę za granicą, utworzona zgodnie z ustawodawstwem państw obcych;
4) osoba prawna i spółka handlowa nieposiadająca osobowości prawnej, mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, kontrolowana bezpośrednio lub pośrednio przez osoby lub spółki wymienione w pkt 1, 2 i 3.

W przypadku spółki handlowej za kontrolowaną, w rozumieniu tej ustawy, uważa się spółkę, w której cudzoziemiec lub cudzoziemcy dysponują bezpośrednio lub pośrednio powyżej 50% głosów na zgromadzeniu wspólników lub na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik, użytkownik lub na podstawie porozumień z innymi osobami, albo mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów art. 4 § 1 pkt 4 lit. b lub c, lub e k.s.h. Pozycja dominująca w myśl przywołanych przepisów k.s.h. oznacza, że osoby te:

a) są uprawnione do powoływania lub odwoływania większości członków zarządu innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub
b) są uprawnione do powoływania lub odwoływania większości członków rady nadzorczej innej spółki kapitałowej (spółki zależnej) albo spółdzielni (spółdzielni zależnej), także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub
c) dysponują bezpośrednio lub pośrednio większością głosów w spółce osobowej zależnej albo na walnym zgromadzeniu spółdzielni zależnej, także na podstawie porozumień z innymi osobami.

Przykład 36
Pan Jurij i pani Irina postanowili zawrzeć umowę spółki z o.o. w trybie S24. Oboje będą wspólnikami i członkami zarządu, a także nie posiadają obywatelstwa polskiego. W związku z tym, że nowo zakładana spółka będzie kontrolowana przez cudzoziemców, konieczne jest złożenie oświadczenia, że spółka jest cudzoziemcem w rozumieniu przywołanej ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców.

W przypadku rejestracji spółki, której umowa została zawarta w formie aktu notarialnego, oświadczenie takie składa się poprzez dokonanie wyboru w odpowiednim

eprasa.pl 3cdaeec46c

formularzu. Brak tego oświadczenia spowoduje zwrot wniosku w związku z tym, że formularz nie został prawidłowo wypełniony.

W przypadku rejestracji spółki przez system S24 oświadczenie składa się w postaci dodatkowego załącznika do wniosku. Jego niezłożenie spowoduje wezwanie do uzupełnienia braków.

3.11.3. Informacja o własności nieruchomości lub użytkowaniu wieczystym

W przypadku posiadania statusu cudzoziemca w rozumieniu ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców wnioskodawca we wniosku zamieszcza także oświadczenie, czy jest właścicielem lub wieczystym użytkownikiem nieruchomości położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Przykład 37
Spółka założona przez pana Jurija i panią Irinę w związku z tym, że jest cudzoziemcem, powinna złożyć także dodatkowe oświadczenie, czy jest właścicielem lub wieczystym użytkownikiem nieruchomości położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Gdyby nie miała statusu cudzoziemca, to takiego oświadczenia nie musiałaby składać.

Brak takiego oświadczenia wywoła takie same skutki jak w przypadku braku oświadczenia o statusie cudzoziemca.

3.11.4. Oświadczenia o wniesieniu wkładów

Do wniosku o wpis spółki do rejestru, jak również z reguły do zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego, konieczne jest dołączenie oświadczenia wszystkich członków zarządu o wniesieniu wkładów. Wyjątek w tym zakresie dopuszcza system S24, w którym oświadczenie o wniesieniu wkładów powinno zostać złożone najpóźniej w terminie 7 dni od dnia jej wpisu do rejestru, jeśli nie zostało ono dołączone do wniosku o wpis.

W przypadku rejestracji spółki przez PRS niezłożenie oświadczenia skutkuje wezwaniem spółki do uzupełnienia braku, a tym samym powoduje opóźnienie rejestracji spółki czy podwyższenia kapitału, co również może rodzić określone konsekwencje.

Przykład 38
Pani Barbara usługowo przygotowuje wnioski do Krajowego Rejestru Sądowego. Zgłosił się do niej pan Stefan, prezes zarządu ABCDEFHJK Sp. z o.o. Zlecił jej w imieniu spółki przygotowanie wniosku o wpis do rejestru podwyższenia kapitału zakładowego wraz z wymaganymi dokumentami. Prosił o pilną realizację, gdyż musi mieć rozpatrzony wniosek o wpis w ciągu 3 miesięcy, w przeciwnym razie kontrahent nie podpisze umowy ze spółką, która nie będzie miała odpowiednio wysokiego kapitału

eprasa.pl 3cdaeec46c

zakładowego. Pani Barbara zajęła się formalnościami dopiero po dwóch tygodniach. Wysłała maila do pana Stefana z listą potrzebnych dokumentów. Pan Stefan przygotował wszystko na następny dzień. Pani Barbara i pan Stefan usiedli przed komputerem i przygotowali wniosek o rejestrację podwyższenia kapitału zakładowego spółki, który następnie został złożony poprzez Portal Rejestrów Sądowych. Sąd po upływie dwóch miesięcy wysłał do spółki pana Stefana pismo z żądaniem uzupełnienia braków w postaci oświadczenia o wniesienie wkładów na podwyższony kapitał zakładowy. Pan Stefan natychmiast stawił się u pani Barbary z pismem i żądał wyjaśnień. Okazało się, że treść oświadczenia o wniesieniu wkładów nie odpowiadała wymogom określonym w przepisach prawa, dlatego sąd uznał, że nie zostało złożone. Wniosek został uzupełniony. Sąd nie podjął jednak decyzji przed upływem trzeciego miesiąca od wizyty pana Stefana u pani Barbary i kontrahent spółki ABCDEFHJK Sp. z o.o. odmówił zawarcia z nią intratnej umowy, gdyż nie podwyższono kapitału zakładowego w terminie. Pani Barbara musi liczyć się z odpowiedzialnością odszkodowawczą.

Nieprawdziwość oświadczenia o wniesieniu wkładów może wiązać się z dotkliwymi konsekwencjami.

Jeżeli członkowie zarządu umyślnie lub przez niedbalstwo podali fałszywe dane w oświadczeniu o wniesieniu wkładów na pokrycie kapitału zakładowego, to odpowiadają wobec wierzycieli spółki solidarnie ze spółką przez trzy lata od dnia zarejestrowania spółki lub zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego.

Odpowiedzialność nie jest wyłącznie uzależniona od wiedzy członka zarządu o nieprawdziwości oświadczenia. Nawet „formalne" złożenie podpisu bez próby ustalenia, czy poświadczone fakty mają miejsce, będzie skutkowało przypisaniem odpowiedzialności członkowi zarządu. Odpowiedzialność nie jest zależna od okoliczności posiadania majątku przez spółkę czy uwarunkowana niemożliwością zaspokojenia egzekucyjnego itp. Jest to odpowiedzialność pierwszorzędna, czyli można od razu, w pierwszym rzędzie sięgnąć do majątku osobistego członków zarządu[14)].

Odpowiedzialności członków zarządu określonej w art. 291 k.s.h. nie uchyla nawet późniejsze uzupełnienie brakujących wkładów, gdyż treść przepisu nie uzasadnia przyjęcia, że podstawą odpowiedzialności członków zarządu jest to, iż zachodzi niedobór pokrycia wkładu[15)].

3.11.5. Lista wspólników

Do zgłoszenia spółki należy dołączyć podpisaną przez wszystkich członków zarządu listę wspólników, z podaniem nazwiska i imienia lub firmy (nazwy) oraz liczby i wartości nominalnej udziałów każdego z nich (w przypadku rejestracji spółki przez system

14) Kidyba A., *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych,* LEX/el. 2021, komentarz do art. 291 k.s.h.

15) Rodzynkiewicz M., *Kodeks spółek handlowych. Komentarz,* wyd. VII, LEX, komentarz do art. 291 k.s.h.

eprasa.pl 3cdaeec46c

S24 opatrzoną przez każdego z członków zarządu kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym).

W przypadku zmiany wspólnika zarząd składa sądowi rejestrowemu podpisaną przez wszystkich członków zarządu nową listę wspólników, z podaniem liczby i wartości nominalnej udziałów każdego z nich.

W sytuacji gdy do wniosku nie zostanie dołączona lista wspólników, sąd rejestrowy wezwie spółkę do uzupełnienia braku, co przedłuży czas dokonania wpisu w KRS. W praktyce mogą również wystąpić negatywne tego konsekwencje.

Przykład 39
Pan Paweł złożył ofertę świadczenia usług programistycznych dla XYZ S.A. Zarząd XYZ S.A. poinformował, że zaakceptuje ofertę, jeśli do określonego dnia powstanie spółka ABCDEF Sp. z o.o., w której pan Stefan – wybitny informatyk – będzie posiadał ponad 50% udziałów i ta okoliczność zostanie do tego dnia ujawniona w KRS. Wspólnicy zawarli umowę spółki w taki sposób, że pan Stefan posiadał 51% udziałów w spółce. Zarząd ABCDEF Sp. z o.o. złożył wniosek o rejestrację spółki do KRS, nie dołączył jednak listy wspólników. Sąd rejestrowy wezwał zatem spółkę do uzupełnienia braków. W tym czasie minął termin wskazany uprzednio przez zarząd XYZ S.A. na dokonanie wpisu. Wobec tego XYZ S.A. nie przyjęła oferty ABCDEF Sp. z o.o.

3.11.6. Oświadczenia o adresach do doręczeń członków zarządu lub osób uprawnionych do powołania zarządu

Do zgłoszenia spółki kapitałowej do rejestru należy dołączyć listę obejmującą nazwisko i imię oraz adres do doręczeń albo firmę lub nazwę i siedzibę członków organów bądź osób uprawnionych do powołania zarządu. W przypadku gdy wspólnikiem jest osoba prawna, należy podać imiona i nazwiska oraz adresy do doręczeń członków organu uprawnionego do reprezentowania tej osoby prawnej. Każdorazową zmianę tych osób oraz ich danych należy zgłosić sądowi rejestrowemu, przedkładając nową listę.

Jeżeli adres do doręczeń znajduje się poza obszarem Unii Europejskiej, należy wskazać pełnomocnika do doręczeń w Rzeczypospolitej Polskiej.

Każdorazową zmianę adresu do doręczeń lub danych pełnomocnika do doręczeń należy zgłosić sądowi rejestrowemu, załączając oświadczenie o adresach do doręczeń członków zarządu lub osób uprawnionych do powołania zarządu. Do chwili zgłoszenia zmiany adresu doręczeń dokonuje się na adres zgłoszony do akt rejestrowych.

Z reguły osobami uprawnionymi do powołania zarządu są wspólnicy spółki. Gdyby jednak kompetencja do powołania zarządu została w umowie spółki powierzona osobie trzeciej, taką osobę należy również wskazać w tym oświadczeniu.

Jeśli oświadczenie nie zostanie dołączone do wniosku o rejestrację spółki, to sąd wezwie do uzupełnienia braków, co przedłuży proces zakładania spółki. Natomiast

eprasa.pl 3cdaeec46c

gdy podane adresy są nieprawidłowe lub ich nie zaktualizowano, należy liczyć się z konsekwencją w postaci tego, że sąd rejestrowy będzie wysyłał korespondencję na ostatni zgłoszony adres. W przypadku gdy nie zostanie ona odebrana, przyjmuje się fikcję doręczenia.

3.11.7. Podpisy na wniosku o rejestrację spółki

Wniosek o rejestrację spółki, bez względu na to, czy jest składany w systemie S24, czy też nie, powinien być podpisany przez wszystkich członków zarządu. Nie ma w tym zakresie znaczenia sposób reprezentacji spółki.

Przykład 40
Zgodnie z umową spółki XYZ Sp. z o.o. każdy z członków zarządu jest uprawniony do samodzielnej reprezentacji spółki. Wspólnicy powołali zarząd w osobie pani Barbary i pani Eleonory. Wniosek o rejestrację spółki w KRS musi być podpisany zarówno przez panią Barbarę jak i przez panią Eleonorę, bez względu na zasady reprezentacji spółki, gdyż tak stanowią przepisy Kodeksu spółek handlowych.

W przypadku braku podpisu chociażby jednego z członków zarządu należy liczyć się z tym, że sąd rejestrowy zwróci wniosek. Jednak należałoby się w takiej sytuacji zastanowić, czy właściwym zachowaniem sądu nie powinno być wezwanie do usunięcia braku, skoro jest to tzw. brak usuwalny.

3.11.8. Termin do złożenia wniosku o rejestrację spółki

W przypadku spółki rejestrowanej przez Internet w systemie S24 należy złożyć wniosek w ciągu 7 dni od dnia zawarcia umowy spółki. Natomiast gdy umowa spółki została zawarta w formie aktu notarialnego, termin ten wynosi 6 miesięcy.

Jeżeli zawiązanie spółki nie zostało zgłoszone do sądu rejestrowego w terminie, umowa spółki ulega rozwiązaniu.

Przykład 41
Pan Stefan i pan Pafnucy zawarli umowę spółki przez system S24 9 lipca 2026 r. Umówili się, że 16 lipca 2026 r. złożą wniosek o wpis spółki do rejestru. W tym celu spotkali się w domu pana Stefana i zaczęli wznosić toasty, w wyniku czego obaj zasnęli i obudzili się następnego dnia – 17 lipca 2026 r. W tej dacie nie mogli już złożyć wniosku o rejestrację spółki, gdyż umowa uległa rozwiązaniu. Gdyby złożyli wniosek, sąd odmówiłby dokonania wpisu.

Jeżeli spółki nie zgłoszono do sądu rejestrowego we wskazanych terminach, a spółka w organizacji nie jest w stanie dokonać niezwłocznie zwrotu wszystkich wniesionych wkładów lub pokryć w pełni wierzytelności osób trzecich, zarząd dokona likwidacji. Jeśli spółka w organizacji nie ma zarządu, zgromadzenie wspólników albo sąd rejestrowy ustanawia likwidatora lub likwidatorów.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Przykład 42
Pan Alojzy i pani Beata zawarli umowę spółki z o.o. w formie aktu notarialnego. Każde z nich wniosło wkłady łącznie w kwocie 40 000 zł. Spółka przed wpisem do rejestru zakupiła kampanię reklamową za 20 000 zł. Wspólnicy nie mogli potem dojść od porozumienia, wobec tego nie został złożony wniosek o wpis spółki do KRS w terminie 6 miesięcy od dnia podpisania umowy spółki. Spółka wydała część wniesionych wkładów i w związku z tym nie jest w stanie zwrócić ich niezwłocznie. Rodzi to konieczność przeprowadzenia likwidacji.

3.12. Zakaz zawierania umów przez jednoosobową spółkę z o.o. w organizacji

Przepisy Kodeksu spółek handlowych stanowią jednoznacznie, że w spółce jednoosobowej w organizacji jedyny wspólnik nie ma prawa reprezentowania spółki. Może jedynie złożyć wniosek do KRS o rejestrację bez względu na to, jakie stanowisko w spółce zajmuje, co wielokrotnie podkreślały orzeczenia sądów.

SA *Z przepisu art. 162 k.s.h. wynika więc całkowity zakaz reprezentacji jedynego wspólnika spółki jednoosobowej w organizacji. Nie może on reprezentować tej spółki ani jako pełnomocnik, ani jako członek zarządu jednoosobowego. Nie będzie on uprawniony do jej reprezentowania do czasu wpisu jednoosobowej spółki z o.o. do rejestru. Innymi słowy, powołanie w jednoosobowej spółce jednoosobowego zarządu, w skład którego wchodzi tylko jedyny wspólnik, prowadzi do tego, że spółka nie może dokonywać czynności prawnych z uwagi na braki w reprezentacji*[16)].

W przypadku gdyby jedyny wspólnik zawarł w imieniu spółki umowę, będzie ona nieważna.

Przykład 43
Pan Eugeniusz posiada 100% udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji. Jest także jej członkiem zarządu. Pan Eugeniusz zawarł umowę najmu lokalu w imieniu spółki z panem Stanisławem jako wynajmującym. Do pana Stanisława zgłosił się jednak inny potencjalny najemca, który zaoferował wyższy czynsz najmu. Pan Stanisław udał się do prawnika, żeby ten poradził mu, co zrobić w takiej sytuacji. Prawnik pouczył go, że umowa najmu ze spółką jest nieważna ze względu na to, że spółka w organizacji nie może być reprezentowana przez jedynego wspólnika. Pan Stanisław wysłał pismo do pana Eugeniusza z informacją, że umowa najmu lokalu jest nieważna i wobec tego został on wynajęty innej osobie.

16) Wyrok Sądu Administracyjnego w Krakowie z 9 stycznia 2019 r. (sygn. akt III SA/Kr 857/18).

eprasa.pl 3cdaeec46c

3.13. Rejestracja jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

Rejestracja jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością bez świadomości jej konsekwencji może uszczuplić portfel wspólnika i utrudnić mu funkcjonowanie.

Osoba fizyczna, która posiada 100% udziałów w sp. z o.o., odprowadza składki na ZUS na bardzo podobnych zasadach jak prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą. Wymaga podkreślenia, że składki opłaca wspólnik, a nie spółka.

Gdy jedyny wspólnik jest zarazem jedynym członkiem zarządu, czynność prawna między tym wspólnikiem a reprezentowaną przez niego spółką wymaga formy aktu notarialnego. O każdorazowym dokonaniu takiej czynności prawnej notariusz zawiadamia sąd rejestrowy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Wiąże się to z licznymi niedogodnościami, gdyż każda czynność prawna, w tym umowa, wymaga odpowiedniej organizacji i często oczekiwania, żeby umówić się na spotkanie w kancelarii notarialnej.

Przykład 44
Pan Pafnucy posiada 100% udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, jednocześnie jest jedynym członkiem zarządu. Spółka prowadzi obrót towarami wymagającymi specjalnych pozwoleń i bardzo ściśle reglamentowanymi. Pan Pafnucy dowiedział się, że może zakupić towary w bardzo okazyjnej cenie. Sprzedawca zgodził się zawrzeć umowę sprzedaży tylko pod warunkiem, że płatność nastąpi z konta bankowego spółki i spółka przedstawi mu dokumenty wskazujące na legalne źródło pochodzenia środków. Kontrahent stwierdził, że jeśli zapłata ma pochodzić z pożyczki, to oczekuje przedstawienia mu ważnej umowy. Kontrahent ma także bardzo restrykcyjne podejście do przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy. Pan Pafnucy musiał zatem na szybko umówić notariusza, który sporządził akt notarialny umowy pożyczki, na podstawie której jedyny członek zarządu i jedyny wspólnik zarazem dokona dokapitalizowania spółki. Gdyby ta umowa została zawarta w innej formie prawnej, to byłaby nieważna.

3.14. Przekształcenie jednoosobowej działalności w spółkę z o.o.

Co do zasady każdy może zamienić jednoosobową działalność na spółkę. W tym zakresie są jednak pewne wyjątki w przepisach prawa. Przewidują one, że dana działalność nie może być prowadzona w formie spółki kapitałowej, np. dotyczy to kancelarii adwokackiej. Wtedy przejście z działalności gospodarczej na spółkę stanowi naruszenie prawa.

Również przedsiębiorca znajdujący się w upadłości nie może dokonać przekształcenia w spółkę z o.o., w klasycznym rozumieniu tego pojęcia.

Osoby skazane prawomocnym wyrokiem za określone przestępstwa nie mogą sprawować funkcji członka zarządu w spółce z o.o. Ograniczenie to nie dotyczy posiadania statusu wspólnika.

eprasa.pl 3cdaeec46c

W porównaniu z rejestracją nowej spółki z o.o. procedura przekształcenia jest o wiele bardziej kosztowna, skomplikowana prawnie i posiada bardzo istotną wadę. Przedsiębiorca oraz spółka będą odpowiadali za zobowiązania powstałe przed dniem przekształcenia przez 3 lata, liczone od dnia przekształcenia. Zaletą jest jednak to, że spółce będą przysługiwały te koncesje, licencje i zezwolenie, które posiadała jednoosobowa działalność gospodarcza.

Jeżeli przekształcenie przebiega według warunków Kodeksu spółek handlowych, to przedsiębiorca będzie zobowiązany do: sporządzenia planu przekształcenia z załącznikami i opinią biegłego rewidenta, złożenia oświadczenia o przekształceniu, powołania zarządu spółki z o.o., zawarcia umowy spółki, dokonania wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego oraz wykreślenia swojej działalności z CEIDG.

3.14.1. Jak wygląda procedura przekształceniowa

Do procedury przekształceniowej nie będzie miał, niestety, zastosowania bardzo dobry, stosunkowo tani i szybki proces rejestracji spółki przez S24. Konieczny będzie udział notariusza, a wnioski do KRS będą musiały być składane przez Portal Rejestrów Sądowych.

Formy aktu notarialnego wymaga plan przekształcenia, który musi zawierać co najmniej ustalenie wartości bilansowej majątku przekształcanej działalności gospodarczej na określony dzień. Do niego należy dołączyć projekt oświadczenia o przekształceniu i aktu założycielskiego spółki z o.o., wycenę składników majątku, a także sprawozdanie finansowe dla celów przekształcenia.

Plan przekształcenia będzie poddany badaniu biegłego rewidenta, którego wyznacza KRS na wniosek przedsiębiorcy. Przedsiębiorca musi aktywnie współpracować z biegłym rewidentem i na jego żądanie przedstawiać dokumenty oraz udzielać wszelkich wyjaśnień.

Przepisy prawa regulują również treść oświadczenia o przekształceniu, które także musi mieć formę aktu notarialnego. Takie oświadczenie musi zawierać m.in.: określenie formy prawnej, w którą będzie przekształcana działalność gospodarcza, wskazanie sumy kapitału zakładowego, dane członków zarządu spółki z o.o.

Gdy zostaną skompletowane dokumenty i wypełnione wszelkie inne wymogi, sąd rejestrowy wpisze spółkę z o.o. do KRS, a działalność gospodarcza musi zostać wykreślona z CEIDG.

3.14.2. Koszty przekształcenia jednoosobowej działalności w spółkę z o.o.

Niewątpliwie procedura przekształcenia jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę z o.o. jest o wiele droższa niż rejestracja nowej spółki. Wynika to z tego, że trzeba będzie pokryć koszty aktów notarialnych, które obejmują nie tylko plan przekształcenia przedsiębiorcy i oświadczenie o przekształceniu, lecz także samą umowę

eprasa.pl 3cdaeec46c

spółki. Znacznym kosztem będzie również opinia biegłego rewidenta, którego wynagrodzenie zaczyna się od kilku tysięcy złotych do grubo ponad 10 000 zł.

Do tych wydatków dojdą jeszcze koszty obsługi prawnej, a także sporządzenia sprawozdania finansowego na potrzeby przekształcenia.

3.14.3. Skutki przekształcenia jednoosobowej działalności w spółkę z o.o.

Spółce z o.o. będą przysługiwały wszelkie prawa i obowiązki, jakie miał przedsiębiorca prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą. Co do zasady pozostaną w mocy wszelkie koncesje, ulgi, zezwolenia, które były nabyte przed przekształceniem, jeśli przepisy prawa lub decyzje administracyjne nie stanowią inaczej.

Po przeprowadzonym procesie przekształcenia jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę z o.o. w KRS będzie wpisana spółka z o.o., a przedsiębiorca jednoosobowy wykreślony w CEIDG. Przedsiębiorca ten (udziałowiec w sp. z o.o.) będzie odpowiadał solidarnie ze spółką (powstałą w procesie przekształcenia) za zobowiązania powstałe przed dniem przekształcenia. Taka odpowiedzialność trwa przez 3 lata.

4. Formalności po rejestracji spółki z o.o.

Sama rejestracja spółki S24 lub poprzez system PRS nie oznacza końca wszelkich czynności i formalności, które muszą zostać jeszcze podjęte, np. wniosek do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych (CRBR) rejestracja do VAT, złożenie formularzy do urzędu skarbowego, zgłoszenie rachunków bankowych na białą listę.

4.1. Wpis do CRBR

Po rejestracji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością należy złożyć wniosek o jej wpis do CRBR w terminie 14 dni od dnia rejestracji. Do biegu terminu nie wlicza się sobót i dni ustawowo wolnych od pracy. Zgłoszenia do Rejestru dokonuje osoba ustawowo uprawniona do reprezentacji podmiotu, np. członek zarządu.

Beneficjent rzeczywisty to każda osoba fizyczna sprawująca bezpośrednio lub pośrednio kontrolę nad spółką poprzez posiadane uprawnienia, które wynikają z okoliczności prawnych lub faktycznych, umożliwiające wywieranie decydującego wpływu na czynności lub działania podejmowane przez spółkę, w tym:

w przypadku osoby prawnej innej niż spółka, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym podlegającym wymogom ujawniania informacji wynikającym z przepisów prawa Unii Europejskiej lub odpowiadających im przepisów prawa państwa trzeciego:

1) osoba fizyczna będąca udziałowcem lub akcjonariuszem, której przysługuje prawo własności więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów lub akcji tej osoby prawnej,

eprasa.pl 3cdaeec46c

2) osoba fizyczna dysponująca więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym tej osoby prawnej, także jako zastawnik albo użytkownik, lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu,
3) osoba fizyczna sprawująca kontrolę nad osobą prawną lub osobami prawnymi, którym łącznie przysługuje prawo własności więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów lub akcji lub które łącznie dysponują więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym tej osoby prawnej, także jako zastawnik albo użytkownik, lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu,
4) osoba fizyczna sprawująca kontrolę nad osobą prawną poprzez posiadanie uprawnień, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowośc (dalej: ustawa o rachunkowości), lub
5) osoba fizyczna zajmująca wyższe stanowisko kierownicze w przypadku udokumentowanego braku możliwości ustalenia lub wątpliwości co do tożsamości osób fizycznych określonych w pkt 1–4 oraz w przypadku niestwierdzenia podejrzeń prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

Tabela 4. Informacje podlegające zgłoszeniu do CRBR

Lp.	Informacje zgłaszane do CRBR	Dane szczegółowe
1.	Dane identyfikacyjne spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	a) nazwa (firma), b) forma organizacyjna, c) siedziba, d) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, e) NIP, o ile został nadany.
2.	Dane identyfikacyjne beneficjenta rzeczywistego	a) imię i nazwisko, b) każde posiadane obywatelstwo, c) państwo zamieszkania, d) numer PESEL albo data urodzenia – w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL, e) informacja o wielkości i charakterze udziału lub uprawnieniach przysługujących beneficjentowi rzeczywistemu.

Przykład 45
Pan Eugeniusz i pani Katarzyna założyli spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. W zarządzie spółki zasiada tylko pani Katarzyna. Oboje wspólnicy posiadają po 50% udziałów. W związku z tym w terminie 14 dni od dnia rejestracji spółki pani Katarzyna powinna złożyć wniosek o wpis do CRBR. Jako beneficjentów rzeczywistych należy wpisać pana Eugeniusza i panią Katarzynę (każdemu z nich przysługuje prawo własności więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów).

W przypadku nieprawdziwości danych ujawnionych w rejestrze lub braku zgłoszenia osoba, która powinna tego dokonać, ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą. Ponadto występuje zagrożenie karą grzywny do 1 000 000 zł.

eprasa.pl 3cdaeec46c

4.2. Formularze składane do urzędu skarbowego

Po rejestracji spółki w KRS trzeba jeszcze złożyć formularze do urzędu skarbowego – część z nich wysyła się tylko w konkretnych przypadkach, a formularz NIP-8 należy złożyć w każdej sytuacji.

4.2.1. PCC-3

W przypadku rejestracji spółki przez S24 należy opłacić podatek od czynności cywilnoprawnych i w terminie 14 dni od dnia dokonania czynności cywilnoprawnej złożyć deklarację PCC-3. Podatek płaci spółka, a nie jej wspólnicy, i jest obliczany w wysokości 0,5% od kapitału zakładowego.

Wypełniając formularz, należy m.in. podać NIP spółki, skierować go do urzędu skarbowego właściwego według jej siedziby, oznaczyć typ spółki jako kapitałowy, wskazać jako podstawę opodatkowania zawarcie umowy spółki oraz podać adres jej siedziby w rubryce „Informacje dodatkowe".

W przypadku zakładania spółki z udziałem notariusza to on pobiera podatek od czynności cywilnoprawnych. Nie oznacza to jednak, że nigdy nie wystąpi obowiązek jego zapłaty przy organizacji spółki. Przykładem takiej sytuacji może być okoliczność, gdy świeżo powstała spółka zakupi przykładowo samochód – wtedy w związku z jego nabyciem również musi złożyć deklarację PCC-3 w terminie 14 dni od dnia zakupu (zawarcia umowy).

4.2.2. NIP-8

Pierwszy krok w zakresie rejestracji spółki w urzędzie skarbowym to złożenie formularza NIP-8. To jest bardzo istotny dokument w kontekście zgłoszenia spółki do urzędu skarbowego.

W treści tego formularza należy podać NIP spółki. Gdy formularz składany jest po raz pierwszy, to w rubryce „przeznaczenie formularza" zaznacza się pierwszy kwadrat „zgłoszenie identyfikacyjne". W formularzu wskazuje się także takie dane, jak: miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, adres do doręczeń czy sposób prowadzenie dokumentacji rachunkowej.

Dokumentacja może być prowadzona przez biuro rachunkowe (wtedy należy podać jego nazwę oraz NIP) lub we własnym zakresie. W każdym z tych przypadków wypełnia się także informacje o adresie miejsca jej przechowywania.

Na formularzu NIP-8 zgłasza się również rachunki bankowe. Bardzo ważne jest, aby prawidłowo uzupełnić główny rachunek (rachunek do zwrotu podatku lub nadpłaty). Błędy w tym zakresie mogą być kosztowne, np. gdy zostanie wprowadzony rachunek walutowy. Wtedy w przypadku przelewu od urzędu skarbowego w złotówkach nastąpi przewalutowanie po niezbyt korzystnym kursie.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Jeśli spółka jest płatnikiem składek ZUS (np. zatrudniła kogoś na umowę o pracę lub zlecenie ozusowane), to również przedkłada taką informację w formularzu NIP-8 wraz z podaniem daty powstania obowiązku opłacania składek.

W formularzu NIP-8 uzupełnia się również informacje statystyczne, jak np. procentowy udział we własności kapitału.

Do druku można dołączyć załączniki, np. gdy zabrakło miejsca w formularzu na podanie informacji o pozostałych rachunkach bankowych czy dodatkowych miejscach prowadzenia działalności.

4.2.3. VAT-R

Jeśli spółka chce zostać podatnikiem podatku VAT lub musi posiadać taki status, to należy złożyć do urzędu skarbowego formularz VAT-R, który umożliwia rejestrację spółki dla celów VAT.

Jak wcześniej wspomniano, zdarzają się pewne sytuacje, w których spółka nie ma wyboru i musi być podatnikiem VAT. Przykładowo taki obowiązek istnieje, gdy są świadczone usługi związane z doradztwem, np. usługi prawne. W takiej sytuacji trzeba dokonać rejestracji VAT przed rozpoczęciem wykonywania usług, a nie po lub w trakcie. Podobnie gdy spółka planuje być vatowcem od samego początku.

Pamiętać również należy, że co do zasady prawo do odliczenia VAT z reguły nie przysługuje przed rejestracją jako podatnik VAT, zatem warto rozważyć termin dokonywania przez spółkę zakupów, w związku z którymi płaci się ten podatek.

4.3. Zgłoszenie do innych rejestrów

Przed podjęciem działalność spółka z o.o. powinna sprawdzić, czy dana aktywność nie jest działalnością regulowaną lub koncesjonowaną. Gdy odpowiedź na to pytanie jest twierdząca, to należy uczynić zadość wymaganiom innych przepisów prawa. Przykładowo działalność polegająca na zakładaniu spółek wymaga, aby uprzednio uzyskać wpis do rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów.

4.4. Organizacja księgowości spółki z o.o.

Pierwszą decyzją firmy dotyczącą prowadzenia jej dokumentacji księgowej jest dokonanie wyboru pomiędzy tym, czy zorganizować swój wewnętrzny dział księgowy, czy postawić na outsourcing. Głównym kryterium, na podstawie którego będzie podjęta decyzja, jest wielkość firmy, liczba zatrudnionych przez nią osób, a także generowanych dokumentów sprzedażowych i kosztowych.

4.4.1. Biuro rachunkowe

Dla zdecydowanej większości przedsiębiorców najlepszym rozwiązaniem jest wybór biura rachunkowego. Dzieje się tak z następujących powodów:

eprasa.pl 3cdaeec46c

1) niższy koszt pracy,
2) odpowiedzialność za pomyłki,
3) brak urlopów, godzin nadliczbowych i dni wolnych od pracy,
4) brak konieczności ponoszenia kosztów infrastruktury,
5) wielość specjalistów,
6) brak sporów pracowniczych,
7) brak trudów rekrutacji,
8) możliwość korzystania z zasobów biura rachunkowego,
9) elastyczność.

Tabela 5. Wybór biura rachunkowego – zalety

Lp.	Zalety biura rachunkowego	Uzasadnienie
1	2	3
1.	Niższy koszt pracy	Zatrudniając pracowników działu księgowego, firma musiałaby się liczyć ze znacznymi wydatkami miesięcznymi – dwie osoby w księgowości, w tym jedna główna księgowa, to wydatek co najmniej kilkunastu tysięcy złotych miesięcznie, zwłaszcza gdy prowadzona jest działalność w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub komandytowej. Spółka akcyjna generuje jeszcze wyższe koszty. Gdyby przykładowo przedsiębiorca generował w obrocie na terenie Polski kilkaset faktur miesięcznie, to nawet droższe biuro rachunkowe byłoby w stanie obsłużyć go za kwotę niższą niż wynagrodzenie głównej księgowej. Ograniczając koszty pracownicze obsługi księgowej, przedsiębiorca mógłby wydać część zaoszczędzonych środków na profesjonalną obsługę prawną, świadczoną przez adwokatów i radców prawnych, oraz na usługi doradcy podatkowego.
2.	Odpowiedzialność za pomyłki w księgowości	Księgowa zatrudniona na umowę o pracę odpowiada za swoje błędy z reguły do równowartości trzymiesięcznego wynagrodzenia, nawet gdy była rażąco niedbała i wyrządziła szkodę na kilkaset tysięcy lub miliony złotych. Trudno byłoby udowodnić pracownikowi winę umyślną, a tylko w takiej sytuacji ponosi on pełną odpowiedzialność. Wyjściem mogłoby być zatrudnienie księgowej na umowę zlecenia lub w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej. Jednak w razie procesu odszkodowawczego bardzo prawdopodobne wydaje się wytoczenie przez współpracownika procesu o ustalenie istnienia stosunku pracy, co skutkowałoby nie tylko ograniczeniem odpowiedzialności odszkodowawczej, lecz także koniecznością zapłaty zaległych podatków i składek, a nawet odpowiedzialnością za naruszenie praw pracowniczych. Biuro rachunkowe odpowiada za szkodę w pełnej wysokości, a ponadto posiada ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej. Niewątpliwie jest to bardzo istotna kwestia dla przedsiębiorcy, który ma o wiele większe poczucie bezpieczeństwa

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
		i nie musi się przejmować bezskutecznością egzekucji z majątku księgowej lub księgowego, gdyż chroni go dobra polisa OC biura rachunkowego.
3.	Brak urlopów, godzin nadliczbowych i dni wolnych od pracy	Zatrudniając księgową na umowę o pracę, przedsiębiorca musiałby zapewne liczyć się z koniecznością zapłaty wynagrodzenia za godziny nadliczbowe. Również należałoby udzielić urlopu wypoczynkowego pracownikowi, a także radzić sobie w innych przypadkach nieobecności w pracy, np. z powodu choroby, co może być trudne, gdy zbliża się termin sporządzenia sprawozdania finansowego lub złożenia deklaracji VAT. Biuro rachunkowe funkcjonuje zawsze i musi zapewnić ciągłość pracy. Zatem przedsiębiorca nie martwi się czyjąś chorobą lub urlopem, ewidencją czasu pracy, zapłatą za godziny nadliczbowe itp.
4.	Brak konieczności ponoszenia kosztów infrastruktury	Tworząc dział księgowy przedsiębiorca musiałby liczyć się nie tylko z koniecznością zapłaty wynagrodzeń księgowym, lecz także z kosztami wszelkiej infrastruktury. Na pewno trzeba zakupić serwer i stacje robocze, monitory, które będą niezbędne do tego, żeby móc pracować z oprogramowaniem księgowym. Software nie jest tani i potrafi kosztować od kilku tysięcy złotych wzwyż. Należy również liczyć się z ceną za abonament na jego aktualizację. Dział księgowy również będzie potrzebował sieci LAN i odpowiedniej infrastruktury sieciowej, która zapewni bezpieczeństwo danych. Koszt usług informatycznych w tym zakresie może przewyższyć wydatki na zakup samego sprzętu. Oczywiście należy również przygotować stanowiska pracy, zainwestować w biurka, fotele itp., opłacić czynsz za pokój, w którym pracownicy będą mogli wykonywać swoje obowiązki. Nasze doświadczenie wskazuje na to, że w miarę dobrze zorganizowany i wyposażony wewnętrzny dział księgowy z dwoma pracownikami – zatrudnionymi na pełen etat, tj. główną księgową i jej asystentką – kosztuje przedsiębiorcę co najmniej dwadzieścia kilka tysięcy złotych miesięcznie.
5.	Wielość specjalistów	Mały dział księgowy z pewnością nie zatrudnia tak wielu specjalistów jak chociażby średniej wielkości biuro rachunkowe. Gdy w firmie pracuje kilka samodzielnych księgowych, to mają one większe możliwości w zakresie wzajemnej wymiany informacji czy konsultacji trudniejszych przypadków. Biura rachunkowe często korzystają z pomocy specjalistów, takich jak adwokaci, radcowie prawni, doradcy podatkowi. Mają również dostęp do ekspertów udzielających porad w ramach systemów księgowo-prawnych, które są bardzo pomocne w interpretacji zmieniających się przepisów.
6.	Brak sporów pracowniczych	Korzystając z usług biura rachunkowego, przedsiębiorca nie musi obawiać się o spory z pracownikami, które mogłyby zakończyć się w sądzie. Zdarza się, że niezadowolony pracownik wszczyna przeciwko pracodawcy proces sądowy o mobbing lub nasyła na niego inspekcję pracy. Dużo tego typu spraw sądowych jest inicjowanych niezasadnie z tego

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
		powodu, że pracodawca wymaga tylko rzetelnego wykonywania obowiązków. Pracownik w sądzie pracy ma mocniejszą pozycję niż pracodawca, co zmusza tego drugiego do zatrudnienia prawnika i ponoszenia kosztów profesjonalnej pomocy prawnej. Biuro rachunkowe raczej stara się unikać sporów ze swoimi klientami, gdyż to od nich zależy, czy będą pieniądze na funkcjonowanie. Liczy również na polecenia przez klientów i budowanie renomy rynkowej.
7.	Brak trudów rekrutacji	Znaleźć odpowiedniego pracownika nie zawsze jest łatwo i zajmuje to trochę czasu, którego zazwyczaj przedsiębiorcy brakuje, zwłaszcza podczas organizacji firmy. Zrekrutowanie księgowej również wymaga posiadania pewnej wiedzy specjalistycznej, tak aby móc zweryfikować przygotowanie merytoryczne kandydatów. Zazwyczaj prowadzący firmę jej nie mają, co niewątpliwie naraża ich na dobór nieodpowiedniego pracownika, co może okazać się kosztowne w swoich skutkach. Korzystając z usług biura rachunkowego, przedsiębiorca nie musi martwić się o kadry i wszelkie kwestie związane z rekrutacją.
8.	Możliwość korzystania z zasobów biura rachunkowego	Biura rachunkowe często oferują swoim klientom za darmo programy online umożliwiające wystawianie faktur, gromadzenie wszelkiej innej dokumentacji, a także pozwalające na prowadzenie akt osobowych pracowników w formie tzw. e-teczki. Tego typu rozwiązanie jest bardzo wygodne, gdyż umożliwia dostęp do dokumentacji 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu, z każdego miejsca na świecie. Gdyby klient chciał uzyskać samodzielnie licencję do takiego oprogramowania, to z pewnością nie korzystałby z rabatów, jakie mają firmy księgowe nabywające je dla kilkudziesięciu czy kilkuset przedsiębiorców.
9.	Elastyczność	Cena za usługę księgową zależna jest m.in. od liczby i stopnia skomplikowania dokumentów księgowych. Gdy jest ich mniej, to zazwyczaj cena za usługi biura rachunkowego może zostać zmniejszona. Natomiast trudno wyobrazić sobie sytuację, żeby bezkonfliktowo obniżyć wynagrodzenie pracownika wewnętrznego działu księgowego. Nawet gdyby zaakceptował takie rozwiązanie, to pewnie byłby zdemotywowany do dalszej pracy i miałby żal do pracodawcy. W sytuacji wzrostu firmy przedsiębiorca nie musi martwić się o kolejnych pracowników działu księgowego, gdy posiada umowę z biurem rachunkowym. Nie ma konieczności zatrudnienia nowych pracowników, organizowania dla nich przestrzeni biurowej, komputerów i oprogramowania. Jeżeli firma nie jest zadowolona z usług księgowych, to z łatwością może wypowiedzieć umowę zawartą z biurem. Zwolnienie pracownika nie jest już takie proste, z reguły musi być uzasadnione i zawsze istnieje ryzyko, że pracownik odwoła się od niego do sądu pracy.

eprasa.pl 3cdaeec46c

4.4.1.1. Umowa z biurem rachunkowym

Przed podpisaniem umowy z biurem rachunkowym należy być czujnym, jeśli chodzi o niektóre jej postanowienia.

Tabela 6. Przykładowe postanowienia zawarte w umowie z biurem rachunkowym

Lp.	Rodzaj postanowienia	Wyjaśnienie
1	2	3
1.	Ograniczenie odpowiedzialności biura tylko do szkody wyrządzonej z winy umyślnej	Ograniczenie odpowiedzialności biura tylko do winy umyślnej tak naprawdę pozbawia klienta możliwości dochodzenia naprawy wyrządzonej mu szkody. Praktycznie nie ma przypadku, żeby księgowa zrobiła coś umyślnie źle, a przy takiej konstrukcji nie odpowiada za niedbalstwo, za rażące niedbalstwo też. Praktycznie taki zapis można byłoby zastąpić równoważnym w stylu: biuro rachunkowe nie ponosi żadnej odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę.
2.	Ograniczenie odpowiedzialności do niskiej kwoty	Zdarzają się postanowienia, na mocy których odpowiedzialność biura jest ograniczona do niskiej kwoty. Oznacza to, że w sytuacji gdy zostanie wyrządzona szkoda przekraczająca określoną sumę, to wartość powyżej niej nie podlega już zwrotowi na rzecz przedsiębiorcy. Oczywiście takie postanowienie nie gwarantuje ochrony klienta i bywa nieuzasadnione, gdy wynagrodzenie płacone przez klienta koreluje z ponoszonym ryzykiem.
3.	Wyłączenie odpowiedzialności za dodatkowe, odpłatnie świadczone usługi prawne	Coraz częściej biura rachunkowe oferują swoim klientom dodatkowe usługi prawne, np. rejestrację spółki. W takiej sytuacji warto zorientować się, czy gdzieś, np. w umowie, regulaminie, nie ma wyłączenia odpowiedzialności za te działania. Takie postanowienia bywają stosowane, ponieważ ubezpieczenie OC biur rachunkowych w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, a nawet ubezpieczenie w stosunku do czynności doradztwa podatkowego nie obejmuje świadczenia usług prawnych.
4.	Nałożenie obowiązku weryfikacji zapisów w księgach handlowych	Przedsiębiorca, zawierając umowę o księgowość – zwłaszcza pełną księgowość – z reguły nie posiada wiedzy, jak powinny być prowadzone księgi, i dlatego wybiera do tego celu specjalistów. Wbrew temu w umowach z biurem rachunkowym można natknąć się na zapis nakładający na klienta obowiązek weryfikacji prawidłowości dokonanych w niej wpisów. Te czynności kontrolne ze strony klienta winny zostać dokonane do określonej daty, a po jej upływie brak zastrzeżeń powiązany jest z domniemaniem prawnym, że wszystkie wpisy zostały dokonane prawidłowo. Takie postanowienia *de facto* nakładają na klienta obowiązek nie tylko znajomości rachunkowości, lecz także dodatkowej pracy w postaci regularnej i pełnej kontroli księgowej. Jest to również zapis, który bardzo istotnie

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
		ogranicza odpowiedzialność biura rachunkowego za popełnione błędy. Inaczej należałoby oceniać sytuację, gdy obowiązek weryfikacji dotyczy prawidłowości zastosowania kodów GTU. Księgowa w dużej liczbie przypadków nie jest w stanie samodzielnie ustalić zasadności ich zastosowania bez aktywnego udziału klienta.
5.	Możliwość natychmiastowego wypowiedzenia umowy przez biuro rachunkowe w przypadku zakończenia współpracy z księgową obsługującą klienta	Takie postanowienie naraża firmę na niedogodności, zwłaszcza gdyby natychmiastowe wypowiedzenie zostało dokonane, przykładowo, kilka dni przed terminem wysyłki JPK. Negatywne skutki mogą dotknąć nawet najbardziej uczciwego, regularnie płacącego i dobrze współpracującego klienta. O wiele lepszym rozwiązaniem byłoby przekazanie księgowości innej księgowej współpracującej z tym biurem niż gwałtowne, natychmiastowe pozostawienie firmy samej sobie bez przyczyny leżącej po jej stronie.

4.4.1.2. Ubezpieczenie OC biura rachunkowego

Klienci, dokonując wyboru biura rachunkowego, interesują się wysokością posiadanego przez nie ubezpieczenia OC, które gwarantuje bezpieczeństwo na wypadek błędu. Pomyłki mogą zdarzyć się nawet najlepszym, gdyż mylić się jest rzeczą ludzką. Kwestia ubezpieczenia OC została uregulowana w treści przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 6 listopada 2014 r. w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorców wykonujących działalność z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. Ten akt prawny jest dosyć krótki i ogólnikowy, więc konieczne będzie odniesienie się także do innych przepisów prawa.

Obowiązkowe ubezpieczenie OC nie chroni należycie klienta. Jego wysokość odpowiada równowartości 10 000 euro. Nie obejmuje zapłaty kar umownych. Zakres ochrony nie jest zbyt szeroki. Został on pośrednio zdeterminowany treścią przepisów ustawy z 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym. Zgodnie z art. 2 ust. 1 tej ustawy czynności doradztwa podatkowego obejmują m.in. wymienione w punktach 2 i 3 prowadzenie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, ksiąg rachunkowych, ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie im pomocy w tym zakresie, a także sporządzanie, w imieniu i na rzecz podatników, płatników i inkasentów, zeznań i deklaracji podatkowych lub udzielanie im pomocy w tym zakresie.

Można byłoby pokusić się o stwierdzenie, że ubezpieczenie w zakresie czynności doradztwa podatkowego dotyczy tak naprawdę głównych czynności podejmowanych przez biuro rachunkowe. Mimo to nie jest obowiązkowe, a jego brak bardzo mocno ogranicza ochronę klientów biura rachunkowego.

Wymaga stanowczego podkreślenia, że ubezpieczenie OC biura rachunkowego nie obejmuje usług prawnych, tj. np. pisania umów z kontrahentami, zakładania spółek, udzielania porad prawnych, przygotowywania projektów uchwał zgromadzeń wspólników itp. Należytą ochronę w tym zakresie zapewni świadczenie tych usług przez

eprasa.pl 3cdaeec46c

adwokatów lub radców prawnych, którzy posiadają nie tylko wiedzę i doświadczenie w obrocie prawnym, lecz również odpowiednie OC, przewidziane w przepisach dotyczących wykonywania zawodu adwokata i radcy prawnego.

Biuro rachunkowe ma jeszcze możliwość nabycia ubezpieczenia od utraty dokumentów oraz z tytułu wykonania obsługi kadrowo-płacowej, gdy świadczy takie usługi.

4.4.2. Wewnętrzny dział księgowy

Wewnętrzne działy księgowe (własna księgowość) mają również swoje zalety.

Tabela 7. Zalety własnej księgowości

Lp.	Własna księgowość – zalety	Uzasadnienie
1.	Dostępność księgowej	Zatrudniając pracowników działu księgowości, przedsiębiorca może korzystać z ich pomocy w dowolnym momencie w godzinach pracy. Nie musi zatem oczekiwać na wykonanie określonego zadania. Może to mieć istotne znaczenie w przypadku długotrwałych, zaskakujących zadań do wykonania, które muszą być zrealizowane tak szybko, jak tylko jest to możliwe, a nie ma czasu na kontakt w tym zakresie z firmą zewnętrzną.
2.	Możliwość zlecania innych zadań	Pracodawca zawsze może wydać pracownikowi polecenie wykonania innego zadania niż stricte rachunkowe, a praca jest wykonywana pod kontrolą i kierownictwem pracodawcy. „Wewnętrzne" księgowe często zajmują się nie tylko rachunkowością firmy, lecz także piszą proste pozwy, składają proste wnioski do KRS, uczestniczą przy pisaniu umów, sporządzają dokumentację do przetargów itp. Jednak trzeba pamiętać, że nie są to prawnicy po skończonych studiach prawniczych, aplikacji zawodowej i zdanym egzaminie zawodowym, ale zazwyczaj posiadają w tej materii większą wiedzę niż sam przedsiębiorca.
3.	Lepsza znajomość wewnętrznej struktury firmy i jej funkcjonowania	Księgowa funkcjonująca w wewnętrznej strukturze firmy zna o wiele lepiej wszelkie aspekty jej funkcjonowania i prowadzonej przez nią działalności, a zatem może na bieżąco reagować co do jej poczynań. Zmniejsza się również ryzyko błędu przy przekazie informacji istotnych dla prowadzenia rachunkowości. Sama może także kompletować wewnętrzną dokumentację księgową firmy.
4.	Dobre rozwiązanie dla dużych przedsiębiorców i firm produkcyjnych	Wewnętrzna księgowość może być idealnym rozwiązaniem dla dużych firm, które mogą przeznaczyć na dział księgowy od kilkudziesięciu do kilkuset tysięcy złotych, a nawet więcej. Może to mieć sens w sytuacji, gdy liczba miesięcznych dokumentów księgowych jest duża albo są tak skomplikowane, że do pracy z nimi wymagane jest zaangażowanie kilku osób w pełnym wymiarze czasu pracy. Często firmy produkcyjne – prowadzące księgi handlowe – posiadają swoje własne działy księgowe, gdyż zazwyczaj nie są one opłacalne dla biur rachunkowych, ponieważ nakład pracy nie odpowiada liczbie generowanych dokumentów.

eprasa.pl 3cdaeec46c

4.4.3. Samodzielne prowadzenie księgowości

Samodzielne prowadzenie pełnej księgowości wiąże się z dużym ryzykiem zwłaszcza w obliczu tego, że niedługo zostanie rozszerzony obowiązek raportowania i większość spółek będzie musiała przesyłać plik JPK w zakresie CIT praktycznie obejmujący całe księgi handlowe i przez to umożliwiający bardziej wnikliwą kontrolę przedsiębiorcy.

Biuro rachunkowe ma o wiele więcej zalet niż samodzielne prowadzenie księgowości.

Tabela 8. Pełna księgowość – samodzielnie czy w biurze rachunkowym

Lp.	Pełne księgi w biurze – argumenty	Uzasadnienie
1	2	3
1.	Obrót pieniędzmi musi mieć podstawę prawną.	W przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością należy mieć na uwadze, iż jest ona osobą prawną odrębną od jej wspólników. Zatem wspólnicy nie mogą robić z majątkiem spółki, co tylko im się podoba, tak jak w przypadku jednoosobowej działalności gospodarczej, np. korzystać z pieniędzy firmowych na swoje ewidentnie prywatne wydatki. Każda wypłata na rzecz wspólnika musi mieć podstawę prawną, taką jak np. dywidenda, umowa o pracę, zlecenia, o dzieło czy wynagrodzenie z tytułu powołania, gdy wspólnik jest zarazem członkiem zarządu. W spółce również nie mogą pojawiać się samoistnie pieniądze od jej udziałowców, gdyż posiada odrębny majątek. Dysponuje swoim zyskiem, kapitałem zakładowym oraz ewentualnie pożyczkami od wspólników. W spółkach z o.o. przeprowadzane jest zgromadzenie wspólników, na którym zapadają różne uchwały, a udział w poszczególnych głosowaniach regulują przepisy Kodeksu spółek handlowych. W przypadku umów pomiędzy spółką a członkami zarządu również występuje specjalny tryb, gdzie spółkę reprezentuje pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników. Na pierwszy rzut oka widać, że w tego typu działalności potrzebna jest pomoc adwokata lub radcy prawnego. Profesjonalne biuro rachunkowe w takich przypadkach powiadomi o tym klienta lub zaangażuje prawnika. Już ta okoliczność wskazuje, że lepiej nie prowadzić samemu księgowości spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.
2.	Księgowanie odbywa się na różne konta.	Książka przychodów i rozchodów kojarzy się przedsiębiorcom w uproszczeniu z rubrykami „przychód" i „koszty". W przypadku ksiąg handlowych, występujących w pełnej księgowości, nie jest to już takie proste. Przykładowo występują różne konta, np. 010 – środki trwałe, 020 – aktywa materialne i prawne, 030 – długoterminowe aktywa finansowe, 100 – kasa, 140 – krótkoterminowe aktywa finansowe, 225 – inne rozrachunki publicznoprawne i wiele innych kont. Pierwsza cyfra w numerze konta zazwyczaj oznacza zespół, np. zespół „0".

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
3.	Ta sama rzecz lub wartość może być zaksięgowana na różnych kontach ze względu na jej przeznaczenie.	Prowadząc pełną księgowość nie tylko należy księgować dane wartości czy środki na kontach, lecz także istnieje konieczność dokładnego badania przeznaczenia danej rzeczy lub prawa, z czym wiąże się możliwość zaksięgowania na różnych kontach. Przykładowo inaczej zostanie zaksięgowany monitor służący do pracy niż ten przeznaczony do sprzedaży na rzecz klientów, weksel otrzymany przez spółkę będzie zaksięgowany na koncie zespołu „1" – środki pieniężne, a weksel wystawiony na rzecz innego podmiotu na koncie zespołu „2" – rozrachunki i roszczenia.
4.	Nie każdy poniesiony wydatek będzie podatkowym kosztem uzyskania przychodu.	W przypadku niektórych rozchodów w „koszty" zalicza się tylko część, np. może zostać odliczona tylko połowa naliczonego VAT. W dużej mierze zależy to też od sposobu używania danego środka czy jego wykorzystania. Niektóre od razu są tzw. NKUP.
5.	Możliwość wygenerowania sztucznego przychodu.	Źle przemyślane (najczęściej opracowane samodzielnie) konstrukcje i sposoby prowadzenia spółki mogą prowadzić do generowania sztucznego przychodu. Dzieje się tak przykładowo w sytuacji, gdy działalność spółki opiera się w całości na bezpłatnej pracy jej wspólnika, który nie jest w zarządzie, ani sama umowa nie przewiduje podstawy do wykonywania tego typu świadczeń. Wartość takiej pracy będzie przychodem spółki, od którego powinna ona zapłacić podatek.
6.	Posiadanie wiedzy prawnej.	Przy funkcjonowaniu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest konieczna, chociażby podstawowa, znajomość przepisów prawa, którą księgowi posiadają z reguły większą niż przedsiębiorcy. W każdym razie potrafią zauważyć sytuację, w której trzeba skierować klienta do prawnika. O ile przepisy Kodeksu cywilnego i prawa pracy zazwyczaj są w jakimś stopniu znane przez przedsiębiorców, o tyle Kodeks spółek handlowych już niekoniecznie. W jego treści przewidziano szczególne przypadki reprezentacji, gdy umowa zawierana jest pomiędzy spółką a członkiem zarządu, których naruszenie powoduje jej wadliwość. Niektóre umowy wymagają przykładowo uchwały zgromadzenia wspólników, która czasami bywa podejmowana w głosowaniu tajnym lub z wyłączeniem od głosowania niektórych wspólników. Naruszenie tych reguł może skutkować stwierdzeniem nieważności uchwały przez sąd. W praktyce prawno-księgowej można spotkać się z negatywnymi przypadkami samodzielnej działalności wspólników, gdy np. po wielu latach okazuje się, że umowa o pracę z członkami zarządu jest nieważna od samego początku, bo nie zachowano zasad reprezentacji, wskutek czego członkowie zarządu nie byli uprawnieni do świadczeń społecznych, a roszczenie o zwrot składek w dużej mierze uległo przedawnieniu, zatem nie można było odzyskać zapłaconych pieniędzy, a emerytura i tak nie przysługiwała.

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
7.	Posiadanie bieżących informacji o zasadach księgowości.	Biuro rachunkowe musi być na bieżąco ze zmianami przepisów. Jego pracownicy nie tylko śledzą zmiany cały czas, ale uczestniczą w szkoleniach i korzystają w tym zakresie z wiedzy ekspertów, gdyż mają lepszy do niej dostęp niż typowy przedsiębiorca. W przypadku gdy następuje jakaś istotna zmiana, której pominięcie może zaszkodzić klientowi, zazwyczaj bywa przekazywana do obsługiwanych firm ze wskazywaniem właściwego sposobu zachowania. Oczywiście można przeczytać o niektórych zagadnieniach w Internecie, ale, po pierwsze, trzeba wiedzieć, że coś się zmienia, aby szukać informacji na ten temat. Po drugie, najczęściej przekazywana jest tam pobieżna wiedza o charakterze publicystycznym, a nie wyczerpująca informacja przystosowana do sytuacji konkretnego przedsiębiorcy.
8.	Odpowiedzialność w przypadku błędu.	Przedsiębiorca prowadzący samodzielnie księgowość, jeśli się pomyli, ponosi pełne tego konsekwencje, które mogą być drastyczne i skutkować bankructwem jego firmy. Nie jest wystarczające to, żeby księgowa od czasu do czasu zweryfikowała jeden miesiąc, gdyż błąd mógł nastąpić w okresie, co do rozliczenia którego przedsiębiorca nie miał najmniejszych wątpliwości i nie prosił specjalisty o weryfikację. Pracując z biurem rachunkowym, które posiada odpowiednio wysoką polisę OC w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowym oraz doradztwa podatkowego, firma może czuć się o wiele bezpieczniejsza.
9.	Lepsza znajomość programów księgowych.	Zmiany przepisów powodują konieczność aktualizacji oprogramowania. Wobec tego jego użytkownicy zmuszeni są doszkalać się w zakresie obsługi. Zdecydowanie jest to bezpieczniejsze w przypadku osób zajmujących się księgowością zawodowo, gdyż zazwyczaj znają one niejeden program i przyjęte rozwiązania. Jest o wiele bardziej prawdopodobne, że przedsiębiorca w takiej sytuacji może popełnić błąd informatyczny, skutkujący przykładowo nieprawidłowościami w zakresie deklaracji VAT.

4.5. Zgłoszenie spółki do KSeF

Elektroniczne fakturowanie wiąże się z nowymi obowiązkami dla przedsiębiorców, w tym spółek z o.o. Aby prowadzić działalność zgodnie z przepisami i zasadami obrotu gospodarczego, muszą one odpowiednio dostosować swoje procedury i sposób działania

4.5.1. Obowiązek korzystania z KSeF

Każda spółka z o.o. musi uzyskać dostęp do Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF), aby odbierać faktury z tego systemu. W przypadku pewnej grupy przedsiębiorców wprowadzono okres przejściowy do końca 2026 r. Do tej daty będzie możliwość wystawiania

eprasa.pl 3cdaeec46c

faktur poza KSeF dla przedsiębiorców, których łączna miesięczna wartość sprzedaży wraz podatkiem, udokumentowana fakturami, jest mniejsza lub równa 10 000 zł (w praktyce podmioty te mogą zostać zmuszone faktycznie przez rynek do wystawiania faktur z KSeF o wiele wcześniej, gdyż mogą zażądać tego ich kontrahenci, którym zależy na ujednoliceniu formy obiegu faktur lub nie zamierzają ustalać, czy sprzedawca nie przekroczył limitu). Do tej daty będzie również możliwość wystawiania **faktur za pomocą kas** rejestrujących i paragonów fiskalnych z NIP.

Zasadą jest, że każda faktura powinna być wystawiana w KSeF, o ile nie ma przepisu prawa, który wyłączałby taki obowiązek.

4.5.2. Jak uzyskać dostęp do KSeF

W przypadku spółki z o.o. proces uzyskania dostępu do KSeF wymaga dodatkowych czynności. Rejestracja spółki z o.o. w KSeF trwa dłużej niż w sytuacji prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej. Warto to zrobić wcześniej. Spółka z o.o., aby uzyskać dostęp do KSeF, musi nadać uprawnienia do KSeF na rzecz określonej osoby za pomocą formularza ZAW-FA lub posiadać kwalifikowaną pieczęć elektroniczną i logować się za jej pomocą. Posiadanie kwalifikowanej pieczęci elektronicznej może być rozwiązaniem kosztownym, zwłaszcza, gdy trzeba byłoby nabyć więcej niż jedną. Wobec tego, o wiele tańsze jest złożenie formularza ZAW-FA.

Formularz składa się do urzędu właściwego dla spółki. ZAW-FA warto złożyć wcześniej, gdyż jego wprowadzenie do systemu może trwać nawet kilka tygodni. Formularz należy podpisać zgodnie z zasadami reprezentacji spółki.

4.5.3. Uprawnienia w KSeF

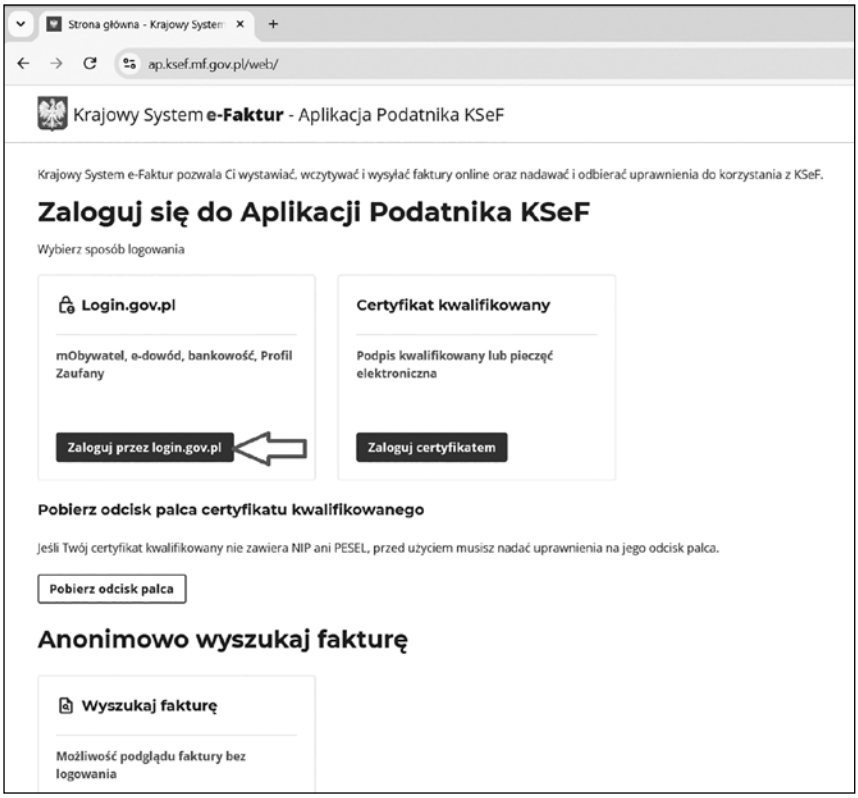
W przypadku spółki z o.o., inaczej niż w jednoosobowej działalności gospodarczej, należy nadać uprawnienia do KSeF nawet osobom, które są członkami zarządu, a zatem posiadają upoważnienie do reprezentacji przedsiębiorcy wynikające wprost z przepisów prawa.

W tym celu, **po zarejestrowaniu ZAW- FA,** osoba w nim wskazana powinna zalogować się pod linkiem: ap.ksef.mf.gov.pl.

Jeśli nie posiada certyfikatu kwalifikowanego, może zalogować się przez login.gov.pl.

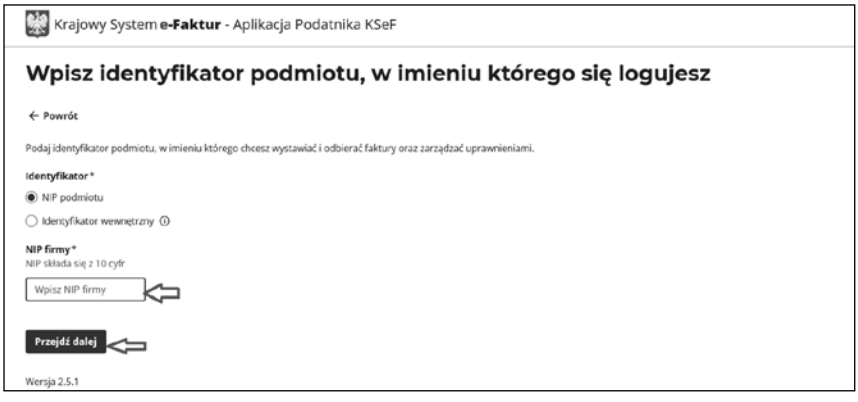
eprasa.pl 3cdaeec46c

Wzór 1. Logowanie do KSeF

Następnie należy wpisać NIP Spółki i kliknąć „Przejdź dalej".

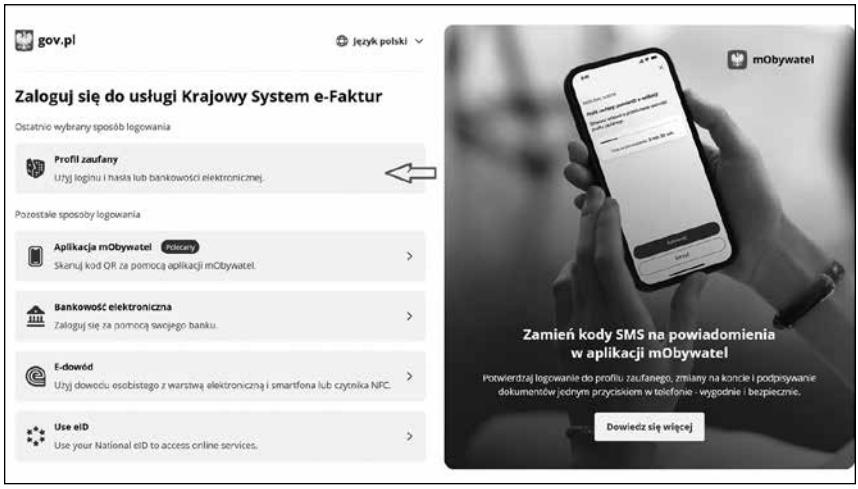
Wzór 2. Identyfikacja podmiotu

Następnie można zalogować się przez profil zaufany.

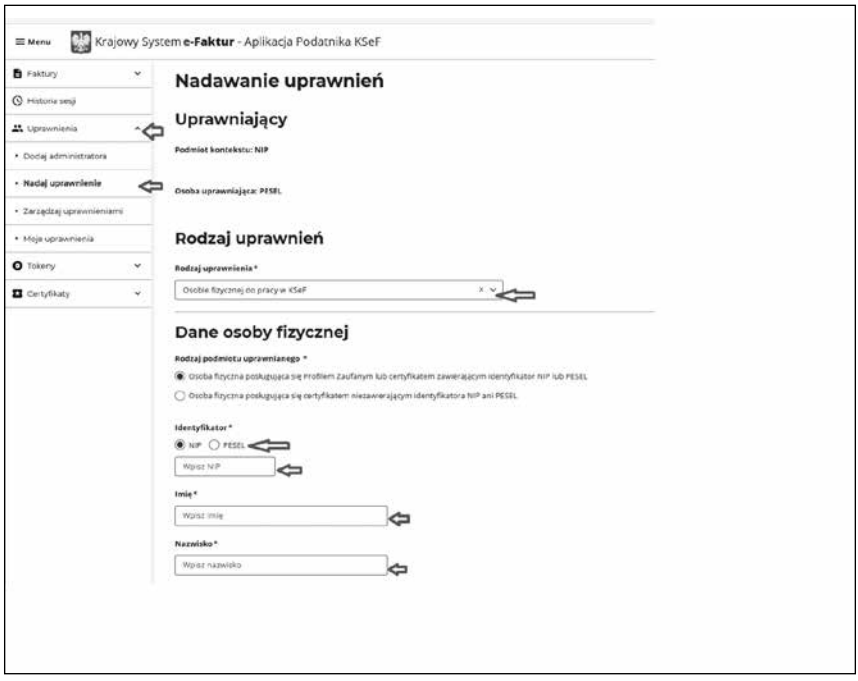
eprasa.pl 3cdaeec46c

Wzór 3. Logowanie przez profil zaufany

Po udanym logowaniu, rozwijamy zakładkę „Uprawnienia", klikamy „Nadaj uprawnienie" i wybieramy rodzaj uprawnień, tj. „Osobie fizycznej do pracy w KSeF", następnie wprowadzamy dane osoby uprawnionej.

Wzór 4. Nadawanie uprawnień

eprasa.pl 3cdaeec46c

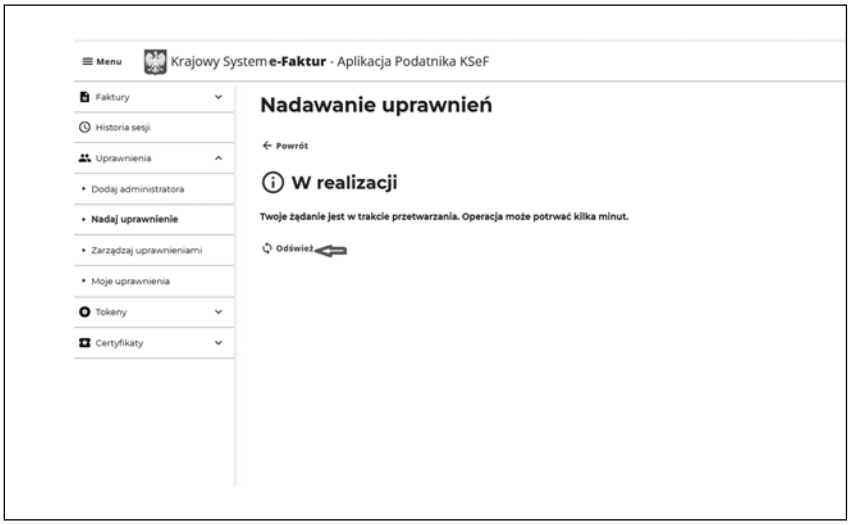
Następnie zjeżdżamy w dół i wybieramy uprawnienia, oraz klikamy „Nadaj uprawnienia".

Wzór 5. Wybór zakresu uprawnień

Potem klikamy „Odśwież".

Wzór 6. Akceptacja nadanych uprawnień

Jeśli proces przebiegł prawidłowo, powinien wyświetlić się następujący komunikat:

eprasa.pl 3cdaeec46c

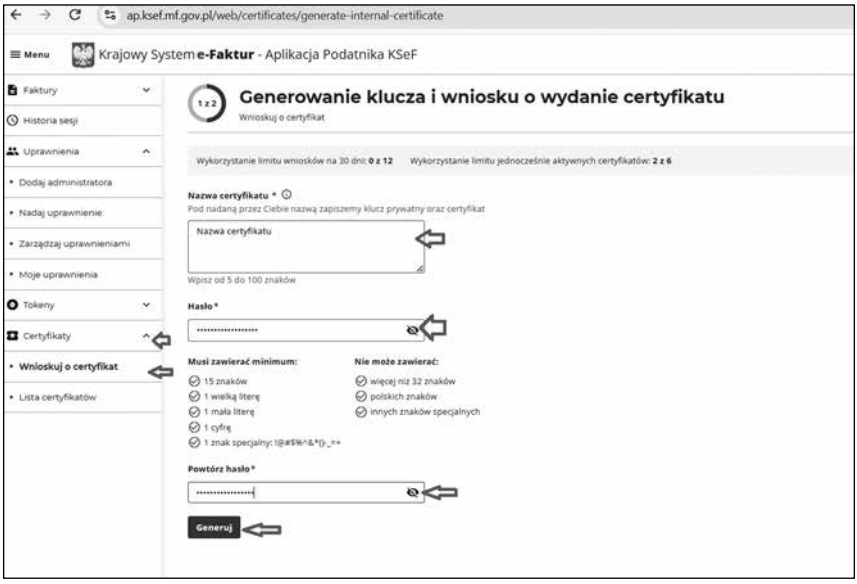
Wzór 7. Potwierdzenie nadania uprawnień

4.5.4. Certyfikaty w KSeF

Jeśli osoba uprawniona w sposób wskazany w punkcie **4.5.3. Uprawnienia w KSeF** zamierzałaby korzystać z oprogramowania do fakturowania lub pobierania faktur z KSeF, a spółka nie posiada certyfikatów wystawionych na NIP spółki (pieczęć kwalifikowana), to taka osoba może korzystać ze swojego własnego certyfikatu. Gdy go nie posiada, wystarczy rozwinąć zakładkę „Certyfikaty", kliknąć „Wnioskuj o certyfikat", wprowadzić nazwę certyfikatu, hasło i wybrać przycisk „Generuj".

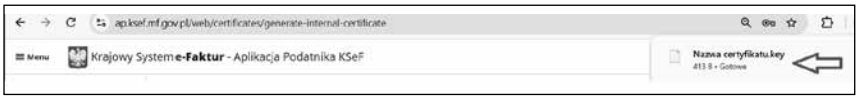
Wzór 8. Generowanie wniosku o certyfikat

System wygeneruje plik key, który należy zachować. Będzie on potrzebny przy wgrywaniu certyfikatu do programu.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Wzór 9. Generowanie pliku key

Następnie wybieramy rodzaj certyfikatu, np. „Uwierzytelnienie w systemie KSeF" – dzięki niemu program loguje się do KSeF , pobiera faktury i je wysyła – jeśli takie uprawnienia zostały wcześniej nadane osobie korzystającej z certyfikatu. Ustalamy datę, od której certyfikat będzie ważny. Następnie klikamy „Wyślij wniosek o wydanie certyfikatu.

Wzór 10. Przesłanie wniosku o wydanie certyfikatu

Potem klikamy „Odśwież".

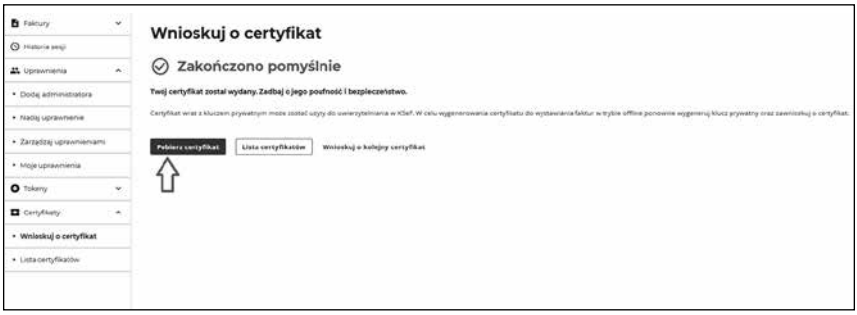
Wzór 11. Potwierdzenie wysłania wniosku o certyfikat

Następnie klikamy „Pobierz certyfikat".

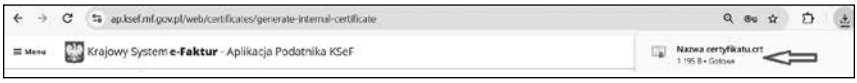
eprasa.pl 3cdaeec46c

Wzór 12. Pobranie certyfikatu

Pobrany certyfikat należy zachować.

Wzór 13. Zachowanie certyfikatu

Certyfikat nazwany „Podpis linku do weryfikacji wystawcy" służy do wystawiania faktur w trybie offline, np. w przypadku awarii KSeF, dlatego również należy go posiadać. Procedura jego uzyskania przebiega niemal identycznie, jak w przypadku certyfikatu do uwierzytelnienia w KSeF, z tym, że w polu „Przeznaczenie certyfikatu" należy wybrać „Podpis linku do weryfikacji wystawcy".

Wzór 14. Certyfikat w trybie offline

5. Jak wypłacać pieniądze ze spółki z o.o.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest podmiotem całkowicie odrębnym od jej wspólników i posiada osobowość prawną, w tym ma swój majątek. Wobec tego żaden ze wspólników nie może dysponować pieniędzmi spółki tak jak w przypadku działalności gospodarczej, gdzie wydaje je, na co chce i jak chce. Każda wypłata ze spółki musi mieć podstawę prawną (np. wynagrodzenie członka zarządu, umowa o dzieło, zlecenia, powtarzające się świadczenia niepieniężne, dywidenda).

eprasa.pl 3cdaeec46c

Oczywiście podstawa prawna wypłaty powinna być ustalona indywidualnie dla każdej spółki przy uwzględnieniu funkcji rzeczywiście wykonywanych przez jej wspólników i świadczonych na jej rzecz usług lub pracy. Poza tym wynagrodzenie zawsze powinno mieć charakter rynkowy. Oznacza to, że wspólnik nie powinien otrzymać większej kwoty niż taka, która zostałaby zaoferowana osobie trzeciej, niezwiązanej ze spółką.

Nie wolno wypłacać pieniędzy ze spółki z o.o. dla siebie, jako zysk, bez uchwały czy umowy. Gdy wspólnik wydaje środki spółki na własne, prywatne potrzeby musi liczyć się z różnymi konsekwencjami.

Przykład 46
Pan Grzegorz jest wspólnikiem spółki z o.o. Nie zasiada w jej zarządzie. Pan Grzegorz, działając jako pełnomocnik spółki, nabył w jej imieniu duży, bardzo drogi monitor, który rzekomo miał służyć do prezentacji handlowych. Pan Grzegorz stosował różne metody optymalizacji, w wyniku których została wszczęta wobec spółki kontrola skarbowa, a potem postępowanie podatkowe. Pracownicy urzędu skarbowego stwierdzili, że bardzo drogi monitor okazał się telewizorem w prywatnym domu pana Grzegorza i który *de facto* dostał na własność za dorozumianą zgodą pozostałych wspólników i członków zarządu. Urzędnicy nakazali usunąć fakturę za monitor z kosztów, co wiązało się z obowiązkiem dopłaty CIT i VAT. Poza tym przyjęli, iż pan Grzegorz otrzymał zaliczkę na poczet dywidendy od swojej spółki w postaci kwoty odpowiadającej wartości monitora (telewizora), i nakazali zapłatę 19% podatku od tej kwoty.

W pewnych przypadkach bezprawne pobieranie pieniędzy spółki przez wspólnika mogłoby zostać potraktowane jako przestępstwo przywłaszczenia mienia, a skrajnie jako kradzież.

Przykład 47
Panowie Stefan i Andrzej byli wspólnikami spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Pan Stanisław sprawował natomiast w niej funkcję członka zarządu. Obaj wspólnicy pobierali sobie pieniądze bez podstawy prawnej z kasy spółki, a pan Stanisław sporządzał fałszywe raporty kasowe. Spółka zalegała z wynagrodzeniem dla pana Stanisława za kilka miesięcy. Pan Stanisław zmarł, jedynym jego spadkobiercą była córka. Zażądała ona od spółki wypłaty zaległych wynagrodzeń należnych jej ojcu, na co nie zgodzili się wspólnicy. Wobec tego córka pana Stanisława złożyła zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przywłaszczenia mienia na szkodę spółki. Gdy wspólnicy zostali wezwani na przesłuchanie, bronili się tym, że to były tylko zwrotne pożyczki (ukryli sfałszowane raporty kasowe). W związku z tym córka pana Stanisława złożyła zawiadomienie o tym, że to były *de facto* dywidendy, a wspólnicy spółki popełnili inny czyn zabroniony polegający na uporczywym niepłaceniu podatków.

eprasa.pl 3cdaeec46c

5.1. Wypłata wynagrodzenia członka zarządu z tytułu powołania

Często zdarza się, że wspólnicy sprawują także funkcję członków zarządu, którzy są zobowiązani do reprezentacji spółki i prowadzenia jej spraw. Za takie czynności mogą otrzymywać wynagrodzenie z tytułu powołania. Od tego dochodu nie odprowadza się składek na ZUS, obciążony jest on jednak 9% składką zdrowotną. Poza tym takie wynagrodzenie jest opodatkowane według skali podatkowej. Oznacza to, że do dochodów członka zarządu mieszczących się w pierwszym przedziale skali stosuje się niższą stawkę podatku, natomiast nadwyżka ponad ten próg podlega opodatkowaniu według wyższej stawki. Powiązane jest także z kwotą wolną od podatku (30 000 zł).

Wynagrodzenie z tytułu powołania ustalane jest jedynie uchwałą zgromadzenia wspólników, która najczęściej jest podejmowana bez formalnego jego zwoływania.

Przepisy k.s.h. stanowią, że uchwały można powziąć pomimo braku formalnego zwołania zgromadzenia wspólników, jeżeli cały kapitał zakładowy jest reprezentowany, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia zgromadzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad. Wspólnikom reprezentującym większość kapitału zakładowego zdarza się podejmować uchwały w tym trybie, naruszając powyższą regulację.

Przykład 48
Panowie Jan, Tomasz, Stefan i Paweł posiadają po 25% udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Trzech z nich: Jan, Tomasz i Stefan postanowiło podjąć na szybko uchwałę zgromadzenia wspólników w przedmiocie powołania do zarządu pana Adama. Wspólnicy założyli, że skoro posiadają większość, tj. 75%, udziałów, to podejmą uchwałę bez formalnego zwołania zgromadzenia wspólników i bez obecności pana Pawła, z którym nie mogli się skontaktować. W takiej sytuacji pan Paweł ma prawo zaskarżyć uchwałę do sądu, gdyż nie był reprezentowany cały kapitał zakładowy na zgromadzeniu wspólników, które odbyło się bez formalnego zwołania.
Inaczej sytuacja wyglądałaby, gdyby wszyscy panowie, tj. Jan, Tomasz, Stefan i Paweł, wzięli udział w zgromadzeniu wspólników bez jego formalnego zwołania, a każdy z nich zgodziłby się na taki tryb procedowania i na porządek obrad. Wtedy, gdyby pan Paweł zagłosował przeciw uchwale o powołaniu pana Adama do zarządu, to i tak uchwała ta zostałaby podjęta prawidłowo, gdyż ustawa nie wymaga jednomyślności przy samym już głosowaniu nad uchwałą.

WAŻNE! Z przebiegu zgromadzenia wspólników należy sporządzić protokół, nawet gdy odbyło się ono bez formalnego zwołania.

Wynagrodzenie członka zarządu z tytułu powołania powinno mieć charakter rynkowy, adekwatny do wykonywanych czynności i najlepiej, gdy nie jest ustalone w sposób

eprasa.pl 3cdaeec46c

bezpośrednio wskazujący na jego związek z zyskiem spółki, np. w każdym miesiącu jest stałe bez względu na zysk.

WAŻNE! Wynagrodzenie powinno odpowiadać stawkom rynkowym, a zatem musi być takie, jakie otrzymałaby osoba trzecia niezwiązana ze spółką. Dobrą praktyką jest, gdy ma stały charakter, uzależniony bardziej od wartości pracy członka zarządu niż od tego, czy spółka osiągnęła zysk lub też nie.

Jeżeli została podjęta uchwała o wynagrodzeniu członka zarządu z tytułu powołania, to należy je wypłacać, nawet jeśli spółka nie osiąga zysku. Taka uchwała daje możliwość pozwania spółki przez członka zarządu w sytuacji, gdy wynagrodzenie nie jest wypłacane.

Wynagrodzenie to staje się kosztem spółki w okresie, w którym zostało wypłacone.

Przykład 49
Panowie Stefan i Andrzej zarejestrowali spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Obaj założyli, że będą podejmowali starania, aby płacić jak najmniejszy CIT. Wobec tego zgromadzenie wspólników przyznało panu Stefanowi wynagrodzenie na podstawie powołania z tytułu sprawowania funkcji prezesa zarządu w kwocie 5500 zł miesięcznie. Wspólnicy nie dokonywali wypłaty tego wynagrodzenia, zakładając jednocześnie, że jest ono kosztem spółki. Po pewnym czasie musieli z tego tytułu zapłacić zaległy podatek CIT wraz z odsetkami.

Jeśli zgromadzenie wspólników podjęło uchwałę o przyznaniu członkowi zarządu wynagrodzenia z tytułu powołania, to nie może bez żadnych formalności zaprzestać jego wypłacania czy zmniejszyć jego wysokości. Członek zarządu nabywa roszczenie przeciwko spółce o wypłatę tego wynagrodzenia. W celu zapobieżenia temu konieczne jest podjęcie uchwały zgromadzenia wspólników, na mocy której spółka zaprzestanie płacić wynagrodzenie lub zmniejszy jego wysokość – takie uchwały nie mogą działać z mocą wsteczną.

Przykład 50
Zgromadzenie wspólników ABCDEFGHJKL Sp. z o.o. podjęło uchwałę o wypłacie wynagrodzenia z tytułu powołania dla prezesa zarządu pana Jana w kwocie 7000 zł miesięcznie. Po pewnym czasie pan Jan coraz mniej interesował się sprawami spółki, więc wspólnicy uzgodnili z nim ustnie, że będzie otrzymywał wynagrodzenie z tytułu powołania w kwocie 2000 zł. Pan Jan został w końcu odwołany z zarządu spółki. Pozwał spółkę o zapłatę zaległych kwot (stanowiących różnicę między wynagrodzeniem przyjętym w uchwale a rzeczywiście wypłacanym). Skoro wspólnicy chcieli obniżyć wynagrodzenie członka zarządu, to powinni podjąć najpierw uchwałę.

eprasa.pl 3cdaeec46c

W celu przyznania wynagrodzenia członkowi zarządu uchwała nie musi być podjęta jednomyślnie, lecz bezwzględną większością głosów, o ile umowa spółki nie stanowi inaczej.

Przy większości bezwzględnej uchwała będzie podjęta, jeżeli głosy „za" będą stanowiły więcej niż połowę wszystkich głosów (tj. głosów „przeciw" i wstrzymujących się). Przy obliczaniu większości należy wziąć pod uwagę głosy „za", głosy „przeciw" oraz głosy „wstrzymujące się". Głosy „wstrzymujące się" liczy się jako głosy oddane „przeciw".

Konsekwencją naruszenia przepisów dotyczących większości wymaganej do podjęcia danej uchwały jest możliwość wniesienia powództwa o stwierdzenie jej nieważności.

Ustalając wynagrodzenie członka zarządu, należy zawsze zwracać uwagę na to, kto jest w danej chwili wspólnikiem i ma prawo wziąć udział w głosowaniu. Okoliczność ta jest istotna np. przy sprzedaży udziałów.

Zdarzają się niestety sytuacje, kiedy wspólnicy dokonują sprzedaży udziałów, której nie zgłaszają do KRS. Nie do końca zdają sobie sprawę z tego, że nastąpiły już określone skutki, a wpis ma charakter jedynie informacji, jest wpisem deklaratywnym.

Przykład 51
Spółka miała dwóch wspólników – braci: pana Andrzeja i pana Tomasza. Obaj panowie zasiadają także w zarządzie spółki. Każdy z nich miał po 50% udziałów. Pan Tomasz sprzedał swoje udziały córce Barbarze. Umowa została zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Razem z córką ustalili, że złożą wniosek o wpis do KRS, gdy skończy ona 21 lat. Podobnie postąpił pan Andrzej ze swoim synem. W tym czasie panowie Andrzej i Tomasz uczestniczyli w zgromadzeniach wspólników, podejmowali różne uchwały, w tym dotyczące wynagrodzenia członków zarządu. Córka Barbara pokłóciła się ze swoim ojcem, panem Tomaszem. Udała się do prawnika, który potwierdził, że jest ona wspólnikiem (mimo braku wpisu do KRS). Pani Barbara postanowiła zaskarżyć wszystkie uchwały ostatniego zgromadzenia wspólników podjęte po umowie sprzedaży udziałów, gdyż nie została o nim zawiadomiona, pomimo że o fakcie zawarcia takiej umowy wiedział zarząd spółki w osobie panów Andrzeja i Tomasza.

Członek zarządu niebędący wspólnikiem powinien otrzymywać wynagrodzenie.

Jeśli osoba niebędąca wspólnikiem spółki z o.o. sprawuje funkcję członka zarządu i nie otrzymuje żadnego wynagrodzenia, to po stronie spółki powstaje przychód z tego tytułu. Inaczej sytuacja wygląda, gdy członkiem zarządu jest wspólnik. Dość powszechna jest interpretacja, że nawet gdy nie otrzymuje on wynagrodzenia, to ekwiwalentem jego działalności jest zysk, którego może spodziewać się przy wypłacie dywidendy, a zatem spółka nie osiągałaby bezpłatnego przychodu.

5.2. Umowa o dzieło

Jeśli zdarzy się, że wspólnik wykonuje określone czynności na rzecz spółki, w których liczy się tylko rezultat, np. raport, gotowy program komputerowy, to może zawrzeć ze

eprasa.pl 3cdaeec46c

spółką umowę o dzieło. W takiej sytuacji nie musi płacić żadnych składek na ZUS, bez względu na to, czy jest ubezpieczony gdzieś indziej, czy też nie.

Umowy o dzieło nie należy stosować, gdy tak naprawdę rodzaj czynności podejmowanych na rzecz spółki wskazuje, że najważniejsze jest staranne działanie w ich wykonaniu, a nie rezultat, czyli są zbliżone do umów zlecenia. Również nie należy zawierać umów o dzieło, gdy pewne działania podejmowane są na rzecz spółki periodycznie (np. comiesięczna umowa o dzieło), gdyż wtedy organy ZUS domagają się zapłaty składek.

5.2.1. Różnica między umową o dzieło a umową zlecenia

Umowa o dzieło to umowa o pewien określony rezultat pracy. Dlatego celem tej umowy nie jest samo wykonywanie umówionych czynności, lecz wytworzenie dzieła, czyli osiągnięcie konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, który musi mieć charakter samoistny i być ucieleśniony, czyli przybrać określoną postać w świecie zjawisk zewnętrznych. Rezultat ten musi być obiektywnie osiągalny i pewny, a przy tym sprawdzalny, czyli zdatny do poddania sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych i prawnych. Innymi słowy, dzieło musi posiadać określone cechy indywidualne oraz wyodrębniony byt faktyczny lub prawny. Musi ono istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu.

Jeżeli natomiast czynności wykonywane w ramach łączącej strony umowy nie prowadzą do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, możemy mówić jedynie o świadczeniu usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Przy zleceniu wykonujący umowę nie bierze na siebie ryzyka pomyślnego wyniku spełnianej czynności, a jego odpowiedzialność za właściwe wykonanie umowy oparta jest na zasadzie starannego działania. Granica między usługami a dziełem bywa płynna, zwłaszcza gdy umowa dotyczy usług, których przedmiotem jest wykonanie pewnych czynności, które mają doprowadzić do ogólnie określonego celu. Cechą wyróżniająca staje się wówczas możliwość wyodrębnienia faktycznego i prawnego rezultatu czynności dokonywanych w ramach tej umowy[17)].

5.2.2. Szereg czynności a umowa o dzieło

Szereg kolejnych czynności, które składają się na zorganizowany cykl produkcyjny, nawet gdy prowadzi do wymiernego efektu, nie może być rozumiany jako jednorazowy rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy o dzieło. Przedmiotem umowy o dzieło nie może być osiąganie kolejnych, bieżąco wyznaczanych rezultatów. W tym sensie nie może istnieć ciąg tzw. małych dzieł składających się na końcowy efekt, za który odpowiedzialność przyjmuje zlecający pracę. Tego rodzaju czynności są charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług, którą definiuje obowiązek starannego działania – starannego i cyklicznego wykonywania umówionych czynności[18)].

[17)] Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 29 listopada 2017 r. (sygn. akt III AUa 779/16).

[18)] Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 5 grudnia 2017 r. (sygn. akt III AUa 423/17).

eprasa.pl 3cdaeec46c

5.2.3. Indywidualny charakter dzieła

Pojawiają się orzeczenia wskazujące, że wytwór, uzyskany w ramach wykonywania umowy o dzieło, powinien mieć cechy indywidualne. Ilustracją tego trendu jest wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku. Stwierdzono w nim, że nie można uznać za dzieło efektu pracy, który nie odróżnia się w żaden sposób od innych występujących na rynku budowlanym rezultatów pracy, nie ma wówczas mowy o indywidualnym charakterze dzieła[19)].

5.2.4. Czynności cykliczne

Przedmiotem umowy o dzieło nie może być osiąganie kolejnych, bieżąco wyznaczanych rezultatów. Tego rodzaju czynności są natomiast charakterystyczne dla umowy zlecenia, którą definiuje obowiązek starannego działania – starannego i cyklicznego wykonywania umówionych czynności[20)].

W przypadku umowy o dzieło zawsze musi wystąpić jednorazowy efekt, zindywidualizowany już na etapie zawierania umowy – tak, by możliwe było jednoznaczne zweryfikowanie po wykonaniu[21)].

5.2.5. Dzieło o charakterze niematerialnym

Nie budzi wątpliwości, że dzieło może mieć charakter niematerialny, jednak musi spełniać określone warunki, aby dany wytwór za takie uznać. Dzieło o charakterze niematerialnym musi być ucieleśnione w przedmiocie materialnym, przez co rozumie się istnienie dzieła w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko na odróżnienie od innych przedmiotów, ale również na uchwycenie istoty osiągniętego rezultatu. Dzieło jest wytworem, który w momencie zawierania umowy nie istnieje, jednak jest w niej z góry przewidziany i określony w sposób umożliwiający jego późniejszą weryfikację. Warunkiem koniecznym jest, aby z chwilą ukończenia dzieła stało się ono odrębne od twórcy[22)].

5.2.6. Wykład – czy może być przedmiotem umowy o dzieło

Czy wykład może być dziełem? Kwestia ta jest problematyczna i różnie rozstrzygana w orzecznictwie. Sąd Apelacyjny w Białymstoku stwierdził, że umowa dotycząca jednorazowego wykładu lub wykładu przeprowadzonego w czasie krótkotrwałego szkolenia może być przedmiotem umówionego dzieła, jeżeli odnosiła się do ściśle określonego tematu, a warunki umowy poddawały się weryfikacji. Natomiast wykłady prowadzone w dłuższym okresie mogą być przedmiotem umowy o dzieło,

19) Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 23 listopada 2017 r. (sygn. akt III AUa 363/17).
20) Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 7 lipca 2016 r. (sygn. akt III AUa 993/15).
21) Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 2 czerwca 2016 r. (sygn. akt III AUa 792/15).
22) Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 15 listopada 2017 r. (sygn. akt III AUa 700/16).

eprasa.pl 3cdaeec46c

jeżeli mają autorski charakter i zostały ucieleśnione na przykład w postaci utworu audiowizualnego, czyli rezultat umowy o dzieło został w pewien sposób zmaterializowany[23].

Odmienne stanowisko zostało przyjęte przez Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie, który doszedł do przekonania, że przeprowadzenie wykładu poprzedzone jest jego przygotowaniem przez osobę prowadzącą, jednak poziom i zakres przyswojonej wiedzy zależy od uczestników wykładu. Oznacza to, że efekt zajęć dydaktycznych w postaci opanowania wiedzy zależny jest w znacznym stopniu od uczestnika wykładu, co niewątpliwie przemawia za uznaniem, że działania wykładowcy musi cechować należyta staranność, co jest charakterystyczne dla umowy zlecenia[24].

Podobnie rzecz się ma w przypadku tłumaczeń – w części wyroków przyjęto, że może to być umowa o dzieło, a w innych, iż stanowi to zlecenie, zwłaszcza gdy jest powtarzalne, za stałym miesięcznym wynagrodzeniem i dotyczy dokumentów.

5.2.7. Czynności niebędące dziełem

Następujące przypadki nie zostały uznane przez sądy za umowę o dzieło:

a) zgięcie i sklejenie kartonu w kształt pudełka, torebki czy wyciśnięcie ze sztancy zawieszek, a nawet przyklejenie do kartonu obrazka i części kalendarzowej (klejenie kalendarza),
b) czynności nadzoru i kontroli nad naprawą lub konserwacją urządzenia elektrotechnicznego, niewymagające indywidualizacji, lecz tylko starannego działania,
c) dozorowanie obiektu,
d) prace polegające na zbiorze owoców czy warzyw,
e) praca dotycząca naprawienia określonej w umowie ilości palet,
f) doprowadzenie do czystości i porządku powierzonych pomieszczeń, wyczyszczenie blach do wypieków, umycie okien i zniszczenie dokumentów,
g) doręczenie przesyłki,
h) wprowadzenie jednego odczytu z licznika,
i) rozliczenie wody,
j) podporządkowanie numeru piwnicy do numeru mieszkania,
k) wymalowanie płotków na osiedlach związane z utrzymaniem czystości na osiedlach,

[23] Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 14 listopada 2017 r. (sygn. akt III AUa 320/17).

[24] Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 27 lipca 2017 r. (sygn. akt II GSK 3176/15), podobnie Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z 13 maja 2017 r. (sygn. akt VI SA/Wa 8/17), który dodatkowo stwierdził, że wykładu nie można zbadać pod względem istnienia wad fizycznych.

eprasa.pl 3cdaeec46c

l) wykonanie projektu wizualizacji pomieszczeń biurowych, rozmieszczenia roślin w budynku hotelu, wykonanie projektu firan, etykiet, zawieszek do archiwizowania dokumentów czy projektu rabat,

m) zapakowanie ogórków świeżych w opakowania jednostkowe,

n) świadczenie usług reklamowych (w ramach tzw. sponsoringu),

o) kolportaż materiałów promocyjno-reklamowych.

5.2.8. Utwór

W przypadku gdy dzieło stanowi jednocześnie utwór w rozumieniu ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej również jako ustawa – Prawo autorskie lub prawo autorskie) można skorzystać z przywileju 50% kosztów uzyskania przychodu.

Spółka nie powinna zawierać umów z przeniesieniem praw autorskich w sytuacji, gdy one nie istnieją, gdyż nie powstał utwór. Jeśli nie powstał utwór, to nie przysługują też autorskie koszty uzyskania przychodu.

Zgodnie z przepisem art. 1 ust. 1 ustawy – Prawo autorskie przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).

Na definicję utworu wpływa ustalenie, czy dany obiekt spełnia przesłanki wymienione w tabeli 9[25)].

Tabela 9. Przesłanki, które musi spełniać utwór

Lp.	Nazwa przesłanki	Wyjaśnienie
1	2	3
1.	Przesłanka twórczości	Obiekt musi być przejawem działalności twórczej. Utwór powinien stanowić rezultat działalności kreacyjnej, prowadząc do powstania subiektywnie nowego wytworu intelektu[26)]. Zaprzeczeniem twórczości jest zatem działalność rutynowa, schematyczna, a także stosowanie wzorów, norm i szablonów wyłączających nie tylko własną inwencję, ale nawet możliwość dokonania wyboru[27)].
2.	Przesłanka indywidualności	Obiekt musi wykazywać indywidualny charakter. Indywidualność utworu można natomiast testować przez pryzmat statystycznej powtarzalności. Decydujące jest wówczas, czy takie dzieło już powstało oraz czy jest statystycznie prawdopodobne wytworzenie go w przyszłości przez inną osobę z takim samym rezultatem[28)].

[25)] Machała W. (red.), Sarbiński R.M. (red.), *Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz,* WKP 2019.

[26)] Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 25 września 2014 r. (sygn. akt I ACa 574/14).

[27)] Machała W. (red.), Sarbiński R.M. (red.), *Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz,* WKP 2019.

[28)] Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 4 marca 2014 r. (sygn. akt I ACa 1223/13).

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
3.	Przesłanka ustalenia	Obiekt musi być ustalony w jakiejkolwiek postaci. Utwór ustalony, tzn. uzewnętrzniony w sposób umożliwiający jego indywidualizację, tj. odróżnienie od innych wytworów twórczości człowieka[29].
4.	Przesłanka działalności człowieka	Obiekt musi być wytworzony w wyniku działalności człowieka.

5.2.8.1. Co może być utworem, a co nim nie jest

Kwestia ustalenia, czy dane dzieło jest utworem, wiąże się nie tylko z objęciem go ochroną prawnoautorską, lecz także z uprzywilejowaniem w zakresie kosztów uzyskania przychodu. W tabelach 10 i 11 prezentujemy pewne przykłady poglądów orzecznictwa i doktryny w tym zakresie. W tej materii występują znaczne rozbieżności interpretacyjne i jeden skład orzekający sądu potrafi uznać dany obiekt za utwór, a inny odmówi takiego przymiotu.

Tabela 10. Przykłady obiektów, które mogą być utworem

Lp.	Obiekt	Uzasadnienie orzeczenia sądu
1	2	3
1.	Wykład	Warunkiem, aby wykładowi można było przypisać cechy utworu, jest spełnienie przezeń wyłącznie naukowego, niestandardowego charakteru, niepowtarzalności, wypełnienie kryteriów twórczego i indywidualnego dzieła naukowego, a nie – posiadania charakteru odtwórczego, polegającego jedynie na wykonywaniu czynności wymagających określonej wiedzy i zdolności do jej przekazania[30].
2.	Obiekty powstałe w wyniku prac konserwatorskich	Fakt, iż przedmiotem prac (zabiegów) konserwatorskich i restauratorskich jest dzieło stworzone przez innego twórcę, nie oznacza, że w toku ich prowadzenia nie mogą powstawać oryginalne utwory, stanowiące przejaw indywidualnej twórczości konserwatora czy też restauratora. Osiągnięcie ww. celu prac konserwatorskich i restauratorskich w konkretnym przypadku może wiązać się z pracą twórczą i wymagać kreatywności, skutkującej powstaniem utworu w rozumieniu przepisów ustawy o prawie autorskim, np. dokumentacji projektowej, której egzemplarz będzie posiadał cechy utworu[31].
3.	Utwory architektoniczne	Do kategorii utworów architektonicznych zaliczane bywają, choć nie jest to całkowicie bezsporne – a w każdym razie może być uznane za zasadne tylko w okolicznościach konkretnego przypadku – projekty budowlane i projekty architektoniczno-budowlane[32].

[29] Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 17 grudnia 2009 r. (sygn. akt I ACa 893/09).

[30] Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt II GSK 3661/17).

[31] Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 18 czerwca 2019 r. (sygn. akt I FSK 865/17).

[32] Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 18 czerwca 2019 r. (sygn. akt I FSK 865/17).

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
4.	Recytacja, wykonanie koncertu, inscenizacja, przygotowanie produkcji artystycznej, prowadzenie radiowej audycji słowno-muzycznej	Jako utwory nieucieleśnione wymienia się recytację, wykonanie koncertu, inscenizację lub przygotowanie produkcji artystycznej. Oznacza to, że dzieło w postaci niematerialnej, gdy chodzi o dzieło jako sposób wyrażenia, może ucieleśniać się tylko przez odpowiednie zachowanie wykonawcy o charakterze niestandardowym, niepowtarzalnym, wypełniających kryteria twórczego i indywidualnego dzieła[33)].
5.	Dokumentacja techniczna	Dokumentacja techniczna często znajduje się „na granicy" ochrony prawnoautorskiej, ale możliwe jest w oznaczonych okolicznościach uznanie jej za przedmiot ochrony wynikającej z prawa autorskiego. Ochronie tej nie podlega samo techniczne rozwiązanie zawarte w dokumentacji, gdyż z reguły stoi temu na przeszkodzie brak cechy indywidualności, ale może ona objąć „dzieła techniczne", jeżeli konkretna dokumentacja ma cechy wyróżniające i zawiera – uzyskane przy wykorzystaniu swobody twórczej – swoiste cechy osiągnięte dzięki indywidualnemu wkładowi pracy twórczej autora. Jednakże granice indywidualnego ukształtowania dzieła technicznego są znacznie węższe przy dokumentacji dla celów produkcyjnych (wykonania urządzenia), a szersze przy dokumentacji dla celów informacyjnych lub sporządzanej w formie instrukcji obsługi lub opisów konstrukcji i działania urządzeń[34)].
6.	Mapa	Ochrony prawnoautorskiej nie przekreśla fakt, że mapy z istoty swej nastawione są na wierne odtworzenie istniejącej rzeczywistości. Cech indywidualnych, twórczych dopatrzyć się bowiem można w decyzjach dotyczących „zawartości" mapy, determinowanej stopniem szczegółowości odwzorowania rzeczywistości, sposobem przedstawiania wybranych elementów, oprawą plastyczną itp., co składa się na autorski projekt graficzny[35)].
7.	Strona internetowa	Strona internetowa jest, co do zasady, przejawem działalności twórczej o indywidualnym charakterze. W zależności od techniki sporządzania stron internetowych utwory te różnie mogą być kwalifikowane (np. jako utwory multimedialne), przy czym ochronie podlegać mogą zarówno całość, jak i poszczególne elementy budujące stronę, tj. czcionka, zdjęcia, animacje, kolorystyka czy też konstrukcja graficzna[36)].
8.	Tłumaczenie z języka obcego na język polski	Tłumaczenie z języka obcego na język polski może być utworem w rozumieniu ustawy z 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, jeżeli zawiera niezbędne cechy, które musi posiadać każdy utwór. Musi to więc być taki przejaw działalności twórczej, który ma indywidualny charakter[37)].

33) Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 28 marca 2017 r. (sygn. akt III AUa 1740/16), Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 30 marca 2016 r. (sygn. akt III AUa 1115/15).

34) Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 7 października 2015 r. (sygn. akt VI ACa 1200/14).

35) Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 4 marca 2014 r. (sygn. akt I ACa 1132/13).

36) Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 5 marca 2010 r. (sygn. akt I SA/Kr 60/10).

37) Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z 5 marca 2010 r. (sygn. akt I SA/Kr 60/10).

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
9.	Podręcznik szkolny	Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór). Nie ulega wątpliwości, że podręcznik szkolny spełnia definicję wyrażoną w powyższym przepisie[38].
10.	Programy komputerowe	Programy komputerowe są odrębną od dzieł literackich, publicystycznych i naukowych kategorią utworów w rozumieniu prawa autorskiego[39].
11.	Pomysł na produkt ubezpieczeniowy	Pomysł na produkt ubezpieczeniowy może być utworem. Za jego wykorzystywanie autorowi należy się wynagrodzenie[40].
12.	Krótki film reklamowy	Krótki film reklamowy jest utworem audiowizualnym w rozumieniu art. 1 ust. 1 pkt 9 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Utwór taki składa się z warstwy wizualnej i audialnej i stanowi z reguły dzieło zbiorowe. Współtwórcami takiego utworu są osoby, które wniosły wkład twórczy w jego powstanie, w szczególności wymienione w art. 69 prawa autorskiego, jak reżyser, autor scenariusza, operator obrazu, twórca utworu muzycznego, twórca animacji oraz artyści wykonawcy. Za współautora uważa się również producenta, jeżeli jego działalność ma charakter twórczy[41].
13.	Słownik języka polskiego	Opracowanie siatki haseł, sposób definiowania haseł oraz kompozycja haseł trudnych (leksemów) stanowią przejaw twórczej działalności autorów słownika języka polskiego w rozumieniu art. 1 ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych[42].
14.	Specyfikacja istotnych warunków zamówienia	Specyfikacja istotnych warunków zamówienia sporządzona na podstawie art. 36 ustawy z 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (dalej również jako ustawa – Prawo zamówień publicznych) może stanowić utwór w rozumieniu art. 1 prawa autorskiego. Okoliczność, że art. 36 Prawa zamówień publicznych określa katalog niezbędnych elementów, jakie powinna zawierać specyfikacja istotnych warunków zamówienia, nie pozbawia możliwości takiego ukształtowania treści tego dokumentu, które spowoduje powstanie dzieła zawierającego w sobie cechy twórcze, spełniającego wymóg oryginalności. Oceniając stopień indywidualności określonego wytworu intelektu, należy uwzględnić rodzaj dzieła. Inne przesłanki decydują w przypadku dzieła literackiego (np. poetyckość języka, dobór

[38] Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 10 stycznia 2007 r. (sygn. akt VI ACa 736/06).

[39] Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 9 stycznia 2007 r. (sygn. akt III SA/Wa 1664/06).

[40] Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 9 maja 2006 r. (sygn. akt I ACa 1186/05).

[41] Wyrok Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2003 r. (sygn. akt II CKN 1399/00).

[42] Wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2002 r. (sygn. akt II CKN 1289/00).

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
		środków stylistycznych i wersyfikacji), inne zaś w odniesieniu do utworów o charakterze referencyjnym, jakim jest SIWZ. W tym drugim przypadku należy uwzględnić dobór słownictwa i składni, układ poszczególnych kwestii, przedstawianych w ramach opracowania, sposób formułowania śródtytułów[43].
15.	Graficzne opracowanie określające wizualizację przestrzeni sklepu firmowego	Projekt koncepcyjny wykazuje cechy oryginalności i indywidualności. Zasadnicze znaczenie ma tu zastosowany w projekcie układ graficzny, wykonany przez podwykonawców projekt oryginalnych mebli specjalnie do aranżacji sklepów pozwanej, czy wreszcie charakterystyczna wstęga biegnąca wzdłuż sklepu. Powyższe ostatecznie rozstrzyga o tym, iż w przedmiotowej sprawie projekt koncepcyjny jest bez wątpienia utworem[44].
16.	Kalendarzówka opracowana na potrzeby produkcji filmu	Samo twórcze zestawienie, również w ujęciu czasowym i organizacyjnym, planu zdjęć realizowanych w wybranych miejscach przy udziale określonych osób i z celem polegającym na nakręceniu opisanych sekwencji zdjęciowych, stanowiące bazę danych zebranych również przez inne osoby i ogólnie nawet dostępnych, może mieć charakter utworu. Opracowaniu kalendarzówki na potrzeby produkcji filmu można przypisać elementy oryginalnego oraz indywidualnego wkładu autora w przygotowanie treści takiego dzieła[45].
17.	Instrukcja bhp	Opracowana przez powoda instrukcja bhp ma charakter popularnego poradnika i w związku z tym jest utworem w rozumieniu art. 1 prawa autorskiego. Za trafnością tego poglądu przemawia treść utworu, w której autor w formie popularnej zapoznaje czytelnika z wieloma przepisami prawnymi z dziedzin, których znajomość potrzebna jest pracownikom pozwanego[46].

Tabela 11. Przykłady obiektów, które nie zostały uznane za utwór

Lp.	Obiekt	Uzasadnienie orzeczenia sądu
1	2	3
1.	Oznaczenie słowne	Nie stanowi utworu oznaczenie słowne, w którym ani wybór słów, ani ich układ i połączenie nie stanowią przejawu twórczej inwencji stron, nie cechuje ich oryginalność ani też stworzenie takiego rezultatu, który mógłby zostać określony jako uzewnętrznienie intelektualnej działalności człowieka odznaczającej się autonomiczną wartością twórczą[47].

[43] Wyrok Sądu Najwyższego z 27 lutego 2009 r. (sygn. akt V CSK 337/08).

[44] Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 7 listopada 2007 r. (sygn. akt I ACa 800/07).

[45] Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 6 czerwca 2016 r. (sygn. akt I ACa 1241/15).

[46] Wyrok Sądu Najwyższego z 23 lipca 1971 r. (sygn. akt II CR 244/71).

[47] Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 27 września 2018 r. (sygn. akt I ACa 617/18).

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
2.	Odmiana roślin	Utwór stanowiący przedmiot prawa autorskiego, mimo iż zdefiniowany zarówno w prawie polskim, jak i w większości ustawodawstw obcych w sposób szeroki, nie mieści w swoim zakresie odmian roślin. Na przeszkodzie temu stoi przede wszystkim konieczność posiadania przez utwór indywidualnego charakteru stanowiącego swoiste „piętno" twórcy[48)].
3.	Zdjęcia „schematyczne"	Cechy zindywidualizowanej twórczości tracą niewątpliwie zdjęcia wytwarzane wedle określonego wzorca (schematu), którego źródłem może być ustawa (fotografie do dokumentów tożsamości, legitymacji itp.) lub służące celom badawczym, dokumentacyjnym i poglądowym (zdjęcia reprodukcyjne, rentgenowskie, katalogowe, ilustracje podręcznikowe itp.)[49)].
4.	Cykl zajęć plastyczno-ceramicznych	W stanie faktycznym sprawy – zgodnie z wolą stron i treścią umów – przedmiotem umów, o których wykonanie strony umówiły się, było organizowanie zajęć plastyczno-ceramicznych dla uczniów. Takiemu przedmiotowi umowy nie można przypisać twórczego charakteru. Już z samej treści powołanych umów wynika, że zainteresowana faktycznie wykonywała powtarzalne czynności polegające na organizowaniu cyklicznych zajęć. Były to zajęcia ceramiczne mające na celu rozwój kreatywności i sprawności manualnej dzieci. W treści umów nie zawarto wyznacznika w postaci skonkretyzowanego przez strony umowy rezultatu (dzieła/utworu), obiektywnie weryfikowalnego. Nie ulega zatem wątpliwości, że w sprawie chodziło o usługi z ewentualnym elementem dydaktycznym, jako że zajęcia były prowadzone w szkole i dla uczniów[50)].
5.	Nauczanie języka obcego	Lektor języka obcego, reagując na potrzeby uczniów, nie tworzy indywidualnego dzieła autorskiego, gdyż podejmowany przez niego proces „twórczy" jest determinowany zachowaniem odbiorców. W takich okolicznościach lektor nie tworzy indywidualnie oznaczonego dzieła czy utworu, lecz podejmuje staranne czynności w celu przekazania określonej wiedzy i realizacji wcześniej ustalonego planu zajęć. Skoro działania zainteresowanych ewoluują w zależności od potrzeb i zdolności uczniów, nie sposób jest w tym przypadku mówić o uzgodnionym utworze, będącym przejawem twórczej działalności zainteresowanej[51)].
6.	Wydarzenie sportowe i jego transmisja	Transmisja wydarzenia sportowego stanowi odzwierciedlenie jego przebiegu, przekazanie obrazu i dźwięku przy użyciu takich środków technicznych, aby widz mógł je na bieżąco obserwować. W przypadku transmisji/retransmisji wydarzenia sportowego nie można mówić o wartościach twórczych,

48) Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 11 lipca 2018 r. (sygn. akt II FSK 1845/16).

49) Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 19 lutego 2016 r. (sygn. akt I ACa 955/15).

50) Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 10 września 2015 r. (sygn. akt III AUa 913/14).

51) Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 20 sierpnia 2015 r. (sygn. akt III AUa 194/15).

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
		indywidualnych wnoszonych przez organizatora czy podmiot transmitujący wydarzenie sportowe. Przebieg zawodów nie jest kształtowany przez zamysł podmiotu transmitującego, lecz oddaje on obraz tego, co się podczas wydarzenia sportowego dzieje. Nie budzi wątpliwości, że wydarzenie sportowe (np. mecz piłkarski) i udział w nim sportowców nie stanowi utworu będącego przedmiotem prawa autorskiego[52)].
7.	Korekta podręcznika	Wprowadzenie do utworu, będącego podręcznikiem akademickim, poprawek niemających charakteru merytorycznego, a jedynie będących poprawkami stylistycznymi czy korektorskimi, nie jest przejawem działalności twórczej i nie uzasadnia przyznania osobie, która dokonała takich poprawek, przymiotu współtwórcy utworu[53)].
8.	Opinie i raporty z badania sprawozdań finansowych	Sporządzone, w wykonaniu umów o dzieło, opinie i raporty z badania sprawozdań finansowych nie są utworami w rozumieniu ustawy z 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Są one bowiem pozbawione koniecznych cech kreatywności, oryginalności i indywidualności, skoro z założenia odpowiadają (i muszą odpowiadać) wymaganiom co do treści i formy, narzuconym przez przepisy ustawy, a ich zróżnicowanie zdeterminowane jest jedynie danymi wyjściowymi charakteryzującymi każdy z opisywanych podmiotów gospodarczych[54)].
9.	Przygotowanie i przeprowadzenie wykładu	Przeprowadzenie wykładu (nawet jednego, incydentalnego) jest czynnością, do której zobowiązała się uczestniczka postępowania. Jego celem było wygłoszenie wykładu (obejmującego przekazanie konkretnej wiedzy) i sporządzenie konspektu. Zgodzić się trzeba ze skarżącą, że do przeprowadzenia wykładu na ww. temat trzeba dysponować specjalną wiedzą (obejmującą informacje dotyczące zbilansowanego żywienia) i zapewne uczestniczka postępowania dysponowała taką wiedzą. Jednakże, mając na uwadze temat wykładu, charakter konferencji i oczekiwania wobec wykładowców (wykład miał mieć charakter szkoleniowy, skoro informacje podczas niego przekazane miały być wykorzystane w czynnościach służbowych przez uczestników konferencji) – wykład ten nie był specjalistyczny o charakterze niestandardowym, niepowtarzalnym, spełniającym kryteria twórczego i indywidualnego utworu naukowego[55)].

[52)] Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 20 lutego 2015 r. (sygn. akt III SA/Wa 1078/14).

[53)] Wyrok Sądu Najwyższego z 7 listopada 2003 r. (sygn. akt V CK 391/02).

[54)] Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego (jako NSA do 31.12.2003 r.) w Lublinie z 30 czerwca 1999 r. (sygn. akt I SA/Lu 407/98).

[55)] Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 22 maja 2017 r. (sygn. akt VI Sa/Wa 2347/16).

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
10.	Ekspertyza techniczna	Bezspornie ekspertyza techniczna nie jest utworem architektonicznym, architektoniczno-urbanistycznym, czy też urbanistycznym, ponieważ przedmiotem prawa autorskiego jest utwór. Utworem zaś jest rezultat działalności o charakterze twórczym, kreacyjnym, oryginalnym, charakteryzujący się indywidualnością. Nie jest nim natomiast taki rezultat pracy, który opiera się na przepisach prawa przy uwzględnieniu określonego stanu faktycznego, założonego celu (funkcji), i jest jednym z możliwych do osiągnięcia przez specjalistów (rzeczoznawców) podejmujących się tego samego zadania. Ekspertyza techniczna jest pozbawiona cech twórczych, kreacyjnych, oryginalnych, gdyż opiera się na przepisach prawa i podlega określonym wymogom prawa, dokonując m.in. oceny wykonanych przez inwestora robót budowlanych z obowiązującymi przepisami prawa w tym przedmiocie[56)].

5.3. Umowa zlecenia

Wspólnicy, którzy wykonują różnego rodzaju usługi na rzecz spółki, a nie sprawują funkcji członka zarządu, mogą zawrzeć z nią umowę zlecenia. Jest to korzystne dla osób, które zatrudnione są w innym podmiocie na podstawie umowy o pracę i otrzymują tam co najmniej wynagrodzenie minimalne, gdyż wtedy nie muszą opłacać składki na ubezpieczenie społeczne, a ich jedyny obowiązek wobec ZUS to tylko składka zdrowotna. Oczywiście do tego dochodzi także podatek dochodowy.

Umowa zlecenia stosowana jest wtedy, gdy usługi wspólników są zobowiązaniem starannego działania, tzn. wspólnik dostaje wynagrodzenie za samo podejmowanie czynności, a nie za ich efekt końcowy. Przy zleceniu wykonujący umowę nie bierze na siebie ryzyka pomyślnego wyniku spełnianej czynności, a jego odpowiedzialność za właściwe wykonanie umowy oparta jest na zasadzie starannego działania.

Należy pamiętać, że jeśli wspólnik jest jednocześnie członkiem zarządu, to obowiązuje specjalny tryb zawierania z nim umów, w tym dotyczy to także umowy zlecenia, o dzieło, o pracę.

Trzeba zacząć od tego, że spółka nie może być reprezentowana przez zarząd. Nadto również prokurent powołany przez zarząd nie może reprezentować spółki w umowach z jego członkami, choćby umowy te wiązały się z prowadzeniem przedsiębiorstwa[57)].

W umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników.

[56)] Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 14 października 2004 r. (sygn. akt II SA/Wr 1833/02).

[57)] Kidyba A., *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych*, LEX/el. 2021, komentarz do art. 210 k.s.h.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Większość spółek nie powołuje rady nadzorczej, więc konieczne będzie podjęcie uchwały zgromadzenia wspólników i powołanie pełnomocnika.

Przepisy nie precyzują, czy pełnomocnictwo musi mieć charakter szczególny, tj. być udzielone do zawarcia konkretnej umowy z konkretnym członkiem zarządu lub do reprezentowania spółki w konkretnym sporze z takim członkiem zarządu[58)].

Uchybienie tym zasadom powoduje nieważność czynności prawnej. Dotyczy to m.in. umów.

Przykład 52
Pan Stefan jest członkiem zarządu w spółce ABCDEFGHJKL Sp. z o.o. Drugi członek zarządu, pan Paweł, działając w imieniu spółki, zawarł z nim umowę zlecenia z pełnym ZUS. Nie było przeprowadzone zgromadzenie wspólników i nie zastosowano trybu z art. 210 k.s.h. Pan Stefan po kilku latach zachorował na depresję, która nasiliła się do tego stopnia, że nie mógł pracować. Nie otrzymał świadczenia ZUS, gdyż zostało stwierdzone, że umowa zlecenia z pełnym ZUS jest nieważna i nie przysługują mu żadne świadczenia z tego tytułu, mimo regularnego opłacania wszystkich możliwych składek.

5.4. Obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych

Wypłata wynagrodzenia dla wspólnika w związku z realizacją obowiązku powtarzających się świadczeń niepieniężnych może być pewnym sposobem optymalizacji, ponieważ wynagrodzenie takie nie jest obciążane składkami ZUS. Jednak obecnie wprowadzenie tego rozwiązania wiąże się z dużym ryzykiem, gdyż w znacznej liczbie przypadków organy traktują takie świadczenie jako pozorne i np. przyjmują, że zostało ono otrzymane tytułem umowy zlecenia.

5.4.1. Jak wprowadzić obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych

Obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych musi zostać zawarty w treści umowy spółki. Gdy spółka już istnieje, to konieczna będzie zmiana umowy w formie aktu notarialnego – dotyczy to również spółek zakładanych przez system S24, gdyż nie umożliwia on wprowadzenia tego typu zapisu.

Umowa spółki powinna w miarę jednoznacznie określać rodzaj i zakres obowiązku świadczenia, gdyż w innym przypadku zapis będzie *de facto* bezskuteczny.

Zmiana umowy spółki będzie skuteczna dopiero z chwilą wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Zatem należy złożyć wniosek o dokonanie wpisu zmiany umowy spółki. Obecnie nie można już składać wniosków papierowych, lecz tylko elektroniczne, w przedmiotowym przypadku za pomocą Portalu Rejestrów Sądowych.

58) Tamże.

eprasa.pl 3cdaeec46c

5.4.2. Wynagrodzenie należne wspólnikowi

W związku z wykonywaniem przez wspólnika powtarzających się świadczeń niepieniężnych przysługuje mu od spółki wynagrodzenie, także w przypadku, gdy sprawozdanie finansowe nie wykazuje zysku. Wynagrodzenie to nie może przewyższać cen lub stawek przyjętych w obrocie. Wobec tego powinno odpowiadać wartości rynkowej, tzn. przysługiwać w takiej wysokości, jaką otrzymałby podmiot trzeci, niepowiązany w żaden sposób ze spółką. Gdyby było jednak za niskie, to spółka osiąga przychód, który należałoby opodatkować podatkiem dochodowym od osób prawnych[59]. Nie trzeba od niego odprowadzać składki zdrowotnej.

Niedopuszczalne przy tym są zapisy stanowiące, że wynagrodzenie będzie wypłacane tylko wtedy, gdy spółka osiągnie zysk, lub że będzie stanowiło określony procent zysku.

Wynagrodzenie powinno być określone w umowie spółki w taki sposób, aby można było jednoznacznie ustalić jego wysokość (np. kwotowo). Część autorów dopuszcza możliwość określenia wynagrodzenia w sposób generalny, np. poprzez postanowienie, że będzie wypłacana aktualna cena rynkowa, giełdowa itp.[60] Jest to twierdzenie, które może budzić kontrowersje, gdyż nastręcza trudności przy określeniu wysokości zobowiązania spółki.

5.4.3. Świadczenia ciągłe a powtarzające się

W ramach art. 176 Kodeksu spółek handlowych mogą być wykonywane wyłącznie powtarzające się świadczenia, a zatem nie mogą to być świadczenia o charakterze ciągłym lub stałym. Nie zawsze łatwo jest rozróżnić, czy dane świadczenie jest powtarzające i spełnia wymagania postawione przez przepis art. 176 k.s.h., czy jednak jest stałe lub ciągłe i wobec tego nie pozwala na zastosowanie tego rozwiązania.

Świadczeniem powtarzającym się jest świadczenie polegające np. na wyprodukowaniu i dostarczaniu przez wspólnika buraków do cukrowni, zboża do młyna, drzewa do tartaku. Nie jest takim świadczeniem np. pełnienie funkcji w organach spółki, udostępnianie hal produkcyjnych, magazynów, powierzchni handlowych, gdyż jest to działanie o charakterze ciągłym[61] .

5.4.4. Zaniechanie spełniania świadczeń

Jeżeli wspólnik nie mógłby już takich świadczeń spełniać, to nie może po prostu ich zaniechać. W takiej sytuacji, dla jego bezpieczeństwa, konieczna jest zmiana umowy spółki, w której obowiązek ten zostanie zniesiony. Gdyby wspólnik nie realizował obowiązku (lub nie był w stanie udowodnić, że go wypełnił), a pobierał wynagrodzenie, można byłoby liczyć się z tym, że urząd skarbowy uznałby, iż zapis w umowie spółki

[59] Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 5 lipca 2016 r. (sygn. akt ONSAiWSA 2017/6/112).
[60] Bieniak M. i in., *Kodeks Spółek Handlowych. Komentarz*, wydanie 8, Warszawa 2022, s. 633.
[61] Jara Z. (red.), *Kodeks spółek handlowych, Komentarz,* wydanie 3, Warszawa 2020, s. 657.

eprasa.pl 3cdaeec46c

ma charakter pozorny, a tak naprawdę w ten sposób wypłacana jest dywidenda, która nie stanowi kosztu dla spółki.

5.4.5. Zmiana wartości świadczenia

Problem powstałby także, gdyby wynagrodzenie wspólnika, określone w umowie spółki, przestało być rynkowe w stosunku do spełnianego przez niego świadczenia. Nie zawsze przed tą sytuacją można zabezpieczyć się poprzez wprowadzenie klauzuli waloryzacyjnej opartej na wskaźniku inflacji czy innym, gdyż pewnych okoliczności nie jest się w stanie przewidzieć. Nie pozostaje wtedy nic innego jak zmiana umowy spółki, poniesienie kosztów aktu notarialnego i opłat w KRS.

5.4.6. Obostrzenia przy zbyciu udziałów

Wspólnik, który chciałby zbyć swoje udziały, musi liczyć się z tym, że potrzebna jest na to zgoda spółki, jeśli umowa spółki nie stanowi inaczej. W przypadku sprzedaży tych udziałów obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych będzie obciążał nabywcę, co może skutecznie zniechęcić go do ich zakupu. Istnieje również pogląd przeciwny, który raczej nie jest akceptowany w doktrynie. Zdaniem M. Rodzynkiewicza obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych związany jest z osobą wspólnika. Zobowiązanie to nie przechodzi na nabywcę udziału i wygasa w momencie, gdy zobowiązany przestanie być wspólnikiem spółki[62)].

5.4.7. Obowiązki członka zarządu a powtarzające się świadczenia

Należałoby również zastanowić się nad sytuacją, w której wspólnik spółki otrzymywał wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu, a potem zaprzestano jego wypłaty i wprowadzono do umowy zapis na podstawie przepisu art. 176 k.s.h. Czy w takiej sytuacji ZUS lub jakiś inny urząd nie próbowałby przeforsować tezy, że tak naprawdę w ramach obowiązku powtarzających się świadczeń niepieniężnych realizowane są te same obowiązki, które poprzednio były wykonywane w zamian za wynagrodzenie z tytułu powołania, a zatem od kwoty wypłaconej wspólnikowi powinna zostać naliczona składka zdrowotna? Pamiętać należy, że większość komentatorów twierdzi, iż art. 176 k.s.h. nie może nakładać zobowiązania do pełnienia funkcji członka zarządu.

5.4.8. Powtarzające się świadczenia a reprezentacja i prowadzenie spraw spółki

Nawet jeśli dany wspólnik nigdy nie pobierał wynagrodzenia z tytułu powołania, ale jest członkiem zarządu, to trzeba bardzo uważać, żeby powtarzających się świadczeń niepieniężnych nie można było uznać za prowadzenie spraw czy reprezentację, gdyż te czynności to są główne obowiązki zarządu. Prowadzenie spraw spółki obejmuje

62) Rodzynkiewicz M., *Kodeks spółek handlowych. Komentarz,* wydanie VII, WKP 2018.

eprasa.pl 3cdaeec46c

realizację stosunków wewnętrznych, które ogranicza się co do zasady do czynności faktycznych, organizacyjnych. Jest pewnym procesem polegającym na podejmowaniu uchwał, wydawaniu decyzji i opinii, organizowaniu działalności spółki w ten sposób, aby było to zgodne z jej przedmiotem działalności, w celu realizacji jej zadań[63]. Natomiast reprezentacja to składanie i odbieranie oświadczeń woli w imieniu spółki.

5.4.9. Brak pieniędzy w spółce

Nawet gdy spółka nie posiada środków na zapłatę, to i tak jest zobowiązana do wypłaty wspólnikowi wynagrodzenia za powtarzające się świadczenia niepieniężne. Przepis stanowi jasno, że wynagrodzenie przysługuje bez względu na to, czy spółka ma zysk. Jeśli spółka nie będzie regulowała należności, to jej dług wobec wspólnika urośnie. Jedyną możliwością zniesienia obowiązku zapłaty jest zmiana umowy spółki, wymagająca dla swej skuteczności wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Poza tym, jeśli spółka nie płaciłaby wspólnikowi w związku z tymi świadczenia, a wspólnik nie podejmowałby czynności, aby temu przeciwdziałać, to organy skarbowe mogłoby dojść do przekonania, że *de facto* wypłata została uzależniona od zysku spółki i wobec tego być może stanowi ukrytą dywidendę.

5.4.10. Obowiązek zapłaty VAT

W związku z powtarzającymi się świadczeniami niepieniężnymi może powstać obowiązek zapłaty VAT od wynagrodzenia przysługującego wspólnikowi, nawet gdy on sam nie prowadzi działalności gospodarczej i nie jest zarejestrowanym podatnikiem podatku VAT[64].

Obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych stwarza obecnie znaczne ryzyko przyjęcia przez ograny państwowe, że *de facto* jest to ukryta umowa zlecenia. Poza tym stwarza uciążliwości, gdyż każda zmiana w jego zakresie (np. określenia świadczenia czy należnego za nie wynagrodzenia) wymaga wizyty u notariusza, zmiany umowy spółki, wpisu do KRS i wywiera skutek dopiero od daty zmiany w rejestrze.

5.5. Wypłata dywidendy

Wypłata dywidendy jest możliwa po zakończeniu roku obrotowego, sporządzeniu sprawozdania finansowego, jego zatwierdzeniu na zgromadzeniu wspólników i podjęciu przez zgromadzenie wspólników uchwały przeznaczającej zysk do wypłaty dywidendy.

Wypłata dywidendy następuje na podstawie uchwały zgromadzenia wspólników. Zgromadzenie to może zostać przeprowadzone bez formalnego zwołania, gdy

[63] Dumkiewicz M., Kidyba A., *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych,* LEX/el. 2021.

[64] Pismo Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 17 stycznia 2022 r. (sygn. 0111-KDIB3--1.4012.943.2021.2.KO).

eprasa.pl 3cdaeec46c

reprezentowany jest na nim cały kapitał zakładowy, nikt z obecnych nie wnosi sprzeciwu co do jego odbycia ani spraw wniesionych do porządku obrad. Ze zgromadzenia wspólników sporządza się protokół.

Do wypłaty może zostać przeznaczony nie tylko bieżący zysk, lecz także niepodzielone zyski z lat poprzednich, jeśli umowa spółki nie stanowi inaczej. Wypłata dywidendy niestety nie optymalizuje spółki pod względem podwójnego opodatkowania, gdyż nie stanowi kosztu spółki. Dywidenda jest opodatkowana stawką 19% dla polskiego rezydenta podatkowego.

Wypracowanie przez spółkę zysku nie zawsze związane jest z możliwością wypłaty dywidendy, np. gdy spółka posiada niepokryte straty. Zysk osiągnięty przez spółkę w pierwszej kolejności powinien zostać przeznaczony na pokrycie strat. Wypłatę dywidendy, gdy nie została pokryta strata z lat poprzednich, należy potraktować jako świadczenie dokonane wbrew przepisom prawa. Odpowiedzialność za jej zwrot ponoszona jest na zasadach solidarnej odpowiedzialność członków organów spółki odpowiedzialnych za wypłatę i odbiorców dywidendy.

Przykład 53
XYZ Sp. z o.o. powstała 1 stycznia 2024 r. W roku 2024 poniosła stratę w kwocie 50 000 zł. W 2025 r. osiągnęła zysk w kwocie 100 000 zł. Wobec tego zgromadzenie wspólników postanowiło przeznaczyć kwotę 50 000 zł na pokrycie straty z lat poprzednich, kwotę 30 000 zł na wypłatę dywidendy, a kwotę 20 000 zł na kapitał zapasowy. Maksymalna kwota do wypłaty dywidendy to 50 000 zł.

Jak wcześniej wspominano, w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością istnieje możliwość, aby przeznaczyć na wypłatę dywidendy kapitał zapasowy, jednak tylko ten, który został utworzony z zysku. Kapitał zapasowy może także powstać w sytuacji, w której wspólnicy objęli udziały powyżej ich wartości nominalnej. Taką kwotę nazywa się agio i jest ona przeznaczana na kapitał zapasowy.

Jeśli nastąpiłaby wypłata dywidendy z kapitału zapasowego utworzonego z agio, to jest ona bezprawna i podlega zwrotowi na podstawie art. 198 k.s.h. Wspólnik, który wbrew przepisom prawa lub postanowieniom umowy spółki otrzymał wypłatę (odbiorca), obowiązany jest do jej zwrotu. Członkowie organów spółki, którzy ponoszą odpowiedzialność za taką wypłatę, odpowiadają za jej zwrot spółce solidarnie z odbiorcą.

Przykład 54
ABCDEFGHJKL Sp. z o.o. w ostatnim roku obrotowym osiągnęła zysk w kwocie 40 000 zł. W poprzednich latach nie osiągnęła zysku ani nie poniosła straty. Wspólnicy objęli swoje udziały powyżej ich wartości nominalnej w wyniku czego kwota 20 000 zł została przeznaczona na kapitał zapasowy. Zwyczajne zgromadzenie wspólników, mimo sprzeciwu zarządu, podjęło uchwałę o wypłacie dywidendy w kwocie 60 000 zł, przeznaczając na ten cel osiągnięty zysk, jak również kapitał zapasowy. Zarząd

eprasa.pl 3cdaeec46c

zaskarżył uchwałę do sądu i odmówił jej wykonania, aby uchronić się przed odpowiedzialnością za wypłatę sprzeczną z przepisami prawa.

W zakresie dywidendy należy pamiętać, że nie wolno jej wypłacać w okresie likwidacji spółki przed spłatą zobowiązań.

W okresie likwidacji nie można, nawet częściowo, wypłacać wspólnikom zysków ani dokonywać podziału majątku spółki przed spłaceniem wszystkich zobowiązań.

Może zapaść uchwała o podziale zysku między wspólników, ale nie można jej zrealizować. Uchwała będzie mogła być uskuteczniona po spłacie wszystkich zobowiązań[65].

W okresie likwidacji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, do czasu spłaty jej zobowiązań, nie jest dopuszczalne dokonywanie wypłat dywidendy także wtedy, gdy uchwała o podziale zysku została podjęta przed otwarciem likwidacji (art. 275 § 2 k.s.h.)[66].

Wspólnik, który wbrew przepisom prawa lub postanowieniom umowy spółki otrzymał wypłatę (odbiorca), obowiązany jest do jej zwrotu. Członkowie organów spółki (w okresie likwidacji członków zarządu zastępują likwidatorzy), którzy ponoszą odpowiedzialność za taką wypłatę, odpowiadają za jej zwrot spółce solidarnie z odbiorcą.

Przykład 55
XYZ Sp. z o.o. została postawiona w stan likwidacji. Miała jeszcze do spłaty zobowiązania w kwocie 20 000 zł. Mimo to likwidator wypłacił dywidendę wspólnikom w kwocie 10 000 zł, gdyż spółka posiada samochód o wartości 50 000 zł, który i tak zaspokoi wierzycieli. W takiej sytuacji nie ma znaczenia, czy spółka posiada inny majątek, gdyż przepis zakazuje wypłat przed spłaceniem zobowiązań. Wobec tego likwidator i członek zarządu są zobowiązani solidarnie do zwrotu wypłaconej kwoty.

W spółce z ograniczoną odpowiedzialnością nie można dokonywać wypłaty dywidendy z kapitału zakładowego, a nawet szerzej, w czasie trwania spółki nie wolno zwracać wspólnikom wniesionych wkładów zarówno w całości, jak i w części. Wspólnikowi nie wolno pobierać odsetek od wniesionych wkładów ani od przysługujących mu udziałów. W przypadku dokonania takiej wypłaty członkowie zarządu i wspólnicy, którzy ją otrzymali, odpowiadają solidarnie wobec spółki za jej zwrot.

Przykład 56
Panowie Pafnucy i Jan są jedynymi wspólnikami i zarazem członkami zarządu XYZ Sp. z o.o. Zgromadzenie wspólników spółki postanowiło wypłacić dywidendę, mimo że nie osiągnęła ona zysku, a nie posiadała kapitałów utworzonych z niepodzielonych zysków z lat poprzednich. Wypłata miała nastąpić z kapitału zakładowego, gdyż pan

[65] Kidyba A., *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych,* LEX/el. 2021, komentarz do art. 275 k.s.h.

[66] Uchwała Sądu Najwyższego z 18 czerwca 2015 r. (sygn. akt III CZP 31/15, OSNC 2016/6/67).

eprasa.pl 3cdaeec46c

Pafnucy przeczytał, że jest to możliwe. Jednak nie zwrócił uwagi, że artykuł dotyczył prostej spółki akcyjnej, gdzie dopuszczalna jest wypłata dywidendy z kapitału akcyjnego. Wobec tego, że wypłata jest nienależna, członkowie zarządu i wspólnicy są obowiązani solidarnie do jej zwrotu.

5.5.1. Zaliczka na poczet dywidendy

Instytucją, która pozwala na realizację zysku za dany rok obrotowy przed jego zakończeniem, jest zaliczka na poczet dywidendy. Przepisy Kodeksu spółek handlowych zawierają jednak pewne warunki i ograniczenia dotyczące tego sposobu wypłaty pieniędzy ze spółki.

5.5.1.1. Warunki wypłaty zaliczki

Pierwszym formalnym wymogiem jest zapis w umowie spółki pozwalający na wypłatę zaliczki. W sytuacji gdy w umowie nie ma takiego upoważnienia, to konieczna będzie jej zmiana, której skutek następuje dopiero w momencie dokonania wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, co niewątpliwie wydłuży czas oczekiwania. Zapis w umowie spółki może zostać wprowadzony, gdy umowa ma zarówno postać aktu notarialnego, jak i elektroniczną w S24.

Kolejnym warunkiem jest to, żeby sprawozdanie za poprzedni rok obrotowy zostało zatwierdzone. W tym celu musiałoby zatem odbyć się zwyczajne zgromadzenie wspólników, które podjęłoby stosowną uchwałę. Dodatkowo to sprawozdanie powinno wykazywać zysk. W świetle tego nie jest dopuszczalna wypłata zaliczki w pierwszym roku obrotowym działalności spółki, ponieważ nie posiada ona sprawozdania z poprzedniego roku.

Spółka musi posiadać środki na wypłatę zaliczki, a w bieżącym roku obrotowym spodziewa się zysku – z tym związane jest również ograniczenie limitujące wysokość zaliczki.

5.5.1.2. Dopuszczalna wysokość wypłaconej zaliczki

Zaliczka może stanowić najwyżej 50% zysku osiągniętego od końca poprzedniego roku obrotowego, powiększonego o kapitały rezerwowe utworzone z zysku, którymi w celu wypłaty zaliczek może dysponować zarząd, oraz pomniejszonego o niepokryte straty i udziały własne.

W odróżnieniu od realizacji zysku rocznego na podstawie uchwały zwyczajnego zgromadzenia wspólników przy limicie nie uwzględnia się niepodzielonych zysków z lat ubiegłych oraz kwot przeniesionych z kapitału zapasowego, które mogą być przeznaczone do podziału. Natomiast uwzględnia się kapitały rezerwowe utworzone z zysku, którymi zarząd może dysponować w celu wypłaty zaliczek. Wiąże się z tym konieczność wcześniejszego utworzenia kapitału rezerwowego, na który przekazane są środki

eprasa.pl 3cdaeec46c

z zatrzymanego w spółce zysku, z wyraźnym postanowieniem uprawniającym zarząd do dysponowania tym kapitałem na potrzeby wypłaty zaliczek[67].

5.5.1.3. Kto postanawia o wypłacie zaliczki

Wypłata wymaga uchwały zarządu. W przeciwieństwie do dywidendy rocznej organem właściwym nie jest zgromadzenie wspólników. Gdy nawet zachodzą warunki pozwalające na realizację zaliczek, zarząd nie ma obowiązku prawnego, żeby taką uchwałę podjąć, posiada tylko uprawnienie do tego.

Jeżeli zarząd podejmie uchwałę o wypłacie zaliczek na poczet dywidendy, to może również tę decyzję zmienić, a wspólnicy nie nabywają roszczenia o spełnienie świadczenia przez spółkę[68].

5.5.1.4. Zaliczka a strata na koniec roku

Jeśli w danym roku obrotowym wypłacono wspólnikom zaliczki na poczet dywidendy, a spółka odnotowała stratę albo osiągnęła zysk w wysokości mniejszej od wypłaconych zaliczek, wspólnicy zwracają zaliczki w:

- całości – w przypadku odnotowania straty, albo
- części odpowiadającej wysokości przekraczającej zysk przypadający wspólnikowi za dany rok obrotowy – w przypadku osiągnięcia zysku w wysokości mniejszej od wypłaconych zaliczek na poczet przewidywanej dywidendy.

5.6. Umowa o pracę

Eufemistycznie rzecz ujmując, umowa o pracę nie jest najlepszym sposobem wypłaty pieniędzy ze spółki z o.o., ponieważ wynagrodzenie z umowy o pracę jest opodatkowane na zasadach ogólnych (skala podatkowa) i w pełni ozusowane.

Umowa o pracę musi spełniać warunki określone przepisami prawa pracy (zwłaszcza art. 22 § 1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy), a mianowicie:

1) zobowiązanie do wykonywania pracy określonego rodzaju,
2) wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy,
3) wykonywanie pracy w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę,
4) osobiste świadczenie pracy,
5) odpłatność świadczenia pracy.

Kierownictwo pracodawcy oznacza, że może on wydawać wiążące dla pracownika polecenia[69]. Ten element bywa często dyskusyjny w przypadku niektórych umów

[67] Dumkiewicz M., K*odeks spółek handlowych, Komentarz,* WKP 2020.
[68] Jara Z. (red.), *Kodeks spółek handlowych. Komentarz,* wydanie 3, Warszawa 2020, s. 746.
[69] Jaśkowski K., Maniewska E., *Komentarz aktualizowany do Kodeksu pracy,* LEX/el. 2022.

eprasa.pl 3cdaeec46c

o pracę zawieranych pomiędzy spółką a członkami zarządu lub wspólnikami, zwłaszcza w przypadku dominującego wspólnika.

Nie będzie ważna umowa o pracę zawarta ze wspólnikiem, która nie spełnia cech charakterystycznych dla stosunku pracy.

Orzecznictwo stoi na stanowisku, że stosunek pracy między spółką a udziałowcem zaistnieje wtedy, gdy wspólnik będzie poddany zarówno ekonomicznej zależności od swojego pracodawcy (spółki), jak i formalnemu nadzorowi sprawowanemu przez zgromadzenie wspólników, na którym posiadane przez wspólnika-zarządcę udziały własnościowe nie dają mu statusu wspólnika dominującego, samodzielnie decydującego w sprawach istotnych dla spółki[70)].

Zatem wspólnik, który zdominował spółkę w taki sposób, że nie może być mowy o podporządkowaniu charakterystycznym dla stosunku pracy, nie jest w stanie zawrzeć ze spółką ważnej umowy o pracę.

Przykład 57
Pan Jan posiada 99% udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, jednocześnie sprawuje w niej funkcję prezesa zarządu. Wobec tego jest w stanie podejmować praktycznie samodzielnie wszelkie uchwały na zgromadzeniu wspólników, prowadzi również sprawy spółki i reprezentuje ją na zewnątrz. W takie sytuacji pan Jan nie jest w stanie zawrzeć ważnej umowy o pracę ze spółką, gdyż nie istniałoby jakiekolwiek jego podporządkowanie w stosunku do spółki.

Gdyby taka umowa została zawarta, to pracownik nie byłby uprawniony do korzystania z dobrodziejstw stosunku pracy.

Przykład 58
Pan Pafnucy, mimo że posiada 98% udziałów w spółce i jest członkiem zarządu, zawarł ze spółką umowę o pracę. Pan Pafnucy zachorował i otrzymał z ZUS zasiłek. Jednak po przeprowadzonych przez ZUS czynnościach kontrolnych została wydana decyzja o tym, że pan Pafnucy nie podlegał ubezpieczeniom uprawniającym do otrzymania zasiłku ze względu na nieważność umowy o pracę. Spółka i pan Pafnucy zostali zobowiązani na mocy decyzji ZUS do zwrotu pobranego zasiłku wraz z odsetkami.

Pozorna umowa o pracę to chyba najgorsza metoda wypłaty pieniędzy ze spółki. Często takim zabiegom może towarzyszyć chęć pobierania świadczeń z ZUS. Spółkom z ograniczoną odpowiedzialnością zdarza się zawierać umowy o pracę, których celem nie jest wykonywanie pracy na rzecz spółki przez pracownika. Praca wtedy faktycznie nie jest wykonywana, lecz spółka zachowuje wszelkie wymogi formalne i rejestruje takiego pracownika w ZUS. Mamy tutaj do czynienia z tzw. oświadczeniem dla pozoru.

[70)] Wyrok Sądu Najwyższego z 7 marca 2018 r. (sygn. akt I UK 575/16).

eprasa.pl 3cdaeec46c

Oświadczenie złożone dla pozoru to czynność symulowana, polegająca na tym, że:

1) dokonaniu czynności prawnej towarzyszy próba wywołania u osób trzecich przeświadczenia, iż zamiarem stron tej czynności jest wywołanie skutków prawnych objętych treścią ich oświadczeń woli,
2) między stronami musi istnieć tajne porozumienie co do tego, iż te oświadczenia woli nie mają wywołać zwykłych skutków prawnych (porozumienie co do tego, że zamiar wyrażony w oświadczeniach woli nie istnieje lub jest inny niż ujawniony, np. pracownik nie musi wykonywać pracy)[71].

Spółka musi zawsze liczyć się z kontrolą ze strony ZUS, zwłaszcza w sytuacji pobierania świadczeń np. w przypadku choroby. Jeśli zostanie stwierdzona pozorność umowy o pracę, to kwota świadczeń powinna zostać zwrócona wraz z odsetkami. Niekorzystne dla spółki jest to, że organ rentowy może wybrać płatnika składek (tj. pracodawcę) jako podmiot zobowiązany do zwrotu świadczenia pobranego nienależnie przez świadczeniobiorcę[72].

Przykład 59
ABCDEFGHJ Sp. z o.o. zatrudniła na umowę o pracę panią Barbarę. Zarząd umówił się z nią, że praca nie musi być wykonywana. Pani Barbara zwracała spółce poniesione przez nią koszty składek i podatków. Okazało się, że pani Barbara była w ciąży. Poszła na zwolnienie lekarskie i otrzymała z tego tytułu świadczenie z ZUS. Urzędnicy ZUS przeprowadzili kontrolę i stwierdzili, że umowa o pracę była pozorna. Wydali decyzję nakazującą spółce i pani Barbarze zwrot pobranych kwot tytułem zasiłku. ZUS skierował jednak egzekucję bezpośrednio do pracodawcy z pominięciem pani Barbary, gdyż w przypadku ABCDEFGHJ Sp. z o.o. łatwiej było uzyskać pieniądze.

Jeżeli na umowie o pracę został zatrudniony członek zarządu, trzeba pamiętać o procedurze reprezentacji spółki (zob. pkt **5.3. Umowa zlecenia**), a także uważać w sytuacji jego odwołania.

Członek zarządu może być w każdym czasie odwołany uchwałą wspólników. Nie pozbawia go to roszczeń ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji członka zarządu. W przypadku samego odwołania członka zarządu, który był pracownikiem, pozostaje jeszcze kwestia stosunku pracy. Gdy nie zostaną podjęte działania mające na celu ustanie tego stosunku, to pracownikowi (byłemu już członkowi zarządu) z reguły przysługują uprawnienia z umowy o pracę.

Przykład 60
Pan Stefan pełni funkcję członka zarządu w ABCDEFGHJKLM Sp. z o.o. Jednocześnie został zatrudniony w tej samej spółce na podstawie umowy o pracę. Pewnego dnia pan Stefan przyszedł na posiedzenie zarządu w stanie nietrzeźwości. W związku z tym

[71] Ciszewski J. (red.), Nazaruk P. (red.), K*odeks cywilny. Komentarz,* WKP 2019, komentarz do art. 83 Kodeksu cywilnego.

[72] Uchwała Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r. (sygn. akt III UZP 7/19).

eprasa.pl 3cdaeec46c

postanowiono zwołać zgromadzenie wspólników i odwołać go z tej funkcji. Nie zrobiono nic w zakresie stosunku pracy. Po odwołaniu pan Stefan stawił się do pracy i domagał się umożliwienia jej wykonywania. Skonsternowani wspólnicy i członkowie zarządu udali się do prawnika, który poinformował ich, że zaniedbali kwestię stosunku pracy i upłynął im okres do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia; teraz mogą rozwiązać umowę o pracę tylko za wypowiedzeniem.

6. Zamknięcie roku w spółce z o.o.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością po zakończeniu każdego roku obrotowego powinna co do zasady sporządzić sprawozdanie finansowe, sprawozdanie z działalności (jeśli nie jest zwolniona z jego sporządzania), przeprowadzić zwyczajne zgromadzenie wspólników, a także złożyć odpowiednie dokumenty do KRS.

6.1. Sprawozdanie finansowe

Sprawozdanie finansowe sporządza się w języku polskim, w walucie polskiej, w postaci elektronicznej oraz opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Sprawozdanie finansowe należy sporządzić nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego. W przypadku spółek, których rok obrotowy kończy się 31 grudnia, sprawozdanie finansowe należy sporządzić do 31 marca następnego roku.

Sprawozdanie finansowe powinno zostać podpisane przez osobę prowadzącą księgi oraz przynajmniej jednego z członków zarządu. Pozostali członkowie zarządu, którzy nie podpisali sprawozdania, powinni złożyć oświadczenie, że sprawozdanie finansowe spełnia wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości, lub odmówić złożenia takich oświadczeń. Odmowa złożenia oświadczenia jest równoznaczna z odmową podpisu sprawozdania finansowego i wymaga sporządzenia pisemnego uzasadnienia. Oświadczenie, że sprawozdanie finansowe spełnia wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości, oraz odmowa złożenia takiego oświadczenia są dołączane do sprawozdania finansowego.

W praktyce prościej jest uzyskać podpisy wszystkich członków zarządu na sprawozdaniu finansowym niż tylko jednego z nich i oświadczenia pozostałych.

Odmowa podpisu sprawozdania finansowego wymaga sporządzenia pisemnego uzasadnienia dołączonego do sprawozdania finansowego.

Do sprawozdania finansowego dołącza się sprawozdanie z działalności jednostki, jeżeli z przepisów prawa wynika obowiązek jego sporządzenia. Zwolnienie z jego sporządzenia obejmuje m.in. jednostki mikro w rozumieniu ustawy o rachunkowości, które przedstawią informację dotyczące nabycia udziałów własnych.

eprasa.pl 3cdaeec46c

6.1.1. Sprawozdanie finansowe w okresie zawieszenia

Warto pamiętać, że istnieją sytuacje, w których zawieszona spółka ma obowiązek prowadzić normalnie księgi i sporządzić sprawozdanie finansowe.

Spółka, aby nie musiała sporządzać sprawozdania finansowego za dany rok, musi spełnić łącznie następujące warunki:

1) jej działalność musi pozostawać zawieszona przez cały rok obrotowy,
2) nie może dokonywać odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych,
3) nie występują zdarzenia wywołujące skutki o charakterze majątkowych lub finansowym.

Gdy spółka spełni wszystkie wskazane wyżej przesłanki, to nie musi zamykać ksiąg rachunkowych za ten rok obrotowy. W takiej sytuacji przepisy Kodeksu spółek handlowych stanowią, że jeśli działalność była zawieszona przez cały rok i nie doszło do zamknięcia ksiąg rachunkowych, to nie musi zostać przeprowadzone zwyczajne zgromadzenie wspólników (tj. roczne). Jednak konieczne jest jeszcze podjęcie uchwały wspólników, która tak postanowi.

Coraz częściej przedstawiciele praktyki i przedstawiciele doktryny stoją na stanowisku, że jest mało prawdopodobne, aby przez cały rok w okresie zawieszenia działalności nie wystąpiły żadne operacje o charakterze majątkowym lub finansowym np. otrzymanie należności, dopisanie odsetek do rachunku bankowego, spłata zaległych zobowiązań, ponoszenie niektórych kosztów, np. podatku od nieruchomości. Wskazane okoliczności wiążą się z obowiązkiem prowadzenia ksiąg rachunkowych i sporządzenia sprawozdania finansowego.

Przykład 61
XYZ Sp. z o.o. postanowiła zawiesić swoją działalność od 1 listopada 2025 r. do 31 grudnia 2026 r. (włącznie). Nie dokonuje odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych i nie wystąpią inne zdarzenia wywołujące skutki o charakterze majątkowym lub finansowym. Spółka musi sporządzić sprawozdanie finansowe za rok 2025, gdyż nie była zawieszona przez cały rok obrotowy. Natomiast za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2026 r. nie musi sporządzać sprawozdania finansowego.

6.2. Zwyczajne zgromadzenie wspólników

Po zakończeniu roku obrotowego powinno odbyć się zwyczajne zgromadzenie wspólników. Jest na to 6 miesięcy od końca roku obrotowego. Jeżeli rok obrotowy kończy się 31 grudnia, to zgromadzenie wspólników powinno zostać przeprowadzone do 30 czerwca następnego roku.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Przedmiotem zwyczajnego zgromadzenia wspólników powinno być:

1) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki (jeśli spółka ma obowiązek sporządzenia takiego sprawozdania) oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
2) powzięcie uchwały o podziale zysku albo pokryciu straty,
3) udzielenie członkom organów spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków.

Na zwyczajnym zgromadzeniu wspólników zapadają uchwały o wypłacie dywidendy, przeznaczeniu zysku na kapitał zapasowy czy w sprawie pokrycia straty.

6.2.1. Tryb, w którym odbywa się zwyczajne zgromadzenie wspólników

Zgromadzenie wspólników może odbywać się bez formalnego zwołania, gdy reprezentowany jest cały kapitał zakładowy, nikt z obecnych nie wnosi sprzeciwu co do odbycia zgromadzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad.

Jeśli powyższe warunki nie będą spełnione, to należy formalnie zwołać zgromadzenie wspólników. Zgromadzenie może zostać zwołane przez określone podmioty.

Zgromadzenie wspólników zwołuje zarząd. Inne organy mogą to zrobić w przypadkach szczególnych. Rada nadzorcza, jak również komisja rewizyjna mają prawo zwołania zwyczajnego zgromadzenia wspólników, jeżeli zarząd nie zwoła go w terminie.

Jeżeli umowa spółki wyraźnie nie przyznaje wspólnikom prawa do zwołania zgromadzenia wspólników, to nie przysługuje im takie uprawnienie.

W sytuacji gdy zgromadzenie wspólników zostało zwołane przez podmiot nieposiadający uprawnień, mogą zostać zakwestionowane zapadłe na nim uchwały. Zdaniem Sądu Najwyższego uchwała wspólników jest nieistniejąca, gdy zgromadzenie wspólników zostało samorzutnie zwołane przez grupę wspólników bez zachowania wymaganej procedury, z wyjątkiem gdyby zgromadzenie wspólników odbyło się bez formalnego zwołania (tj. w trybie art. 240 k.s.h.)[73)].

Przykład 62
Panowie Paweł, Jan, Tomasz to wspólnicy spółki z o.o. Żaden z nich nie zasiada w zarządzie spółki. Pan Paweł postanowił zwołać zgromadzenie wspólników i w tym celu wysłał do wspólników formalne zaproszenia. Stawili się wszyscy. Pan Tomasz jest adwokatem i w związku z tym, że zgromadzenie wspólników zostało zwołane przez podmiot nieuprawniony, zaproponował, żeby odbyło się ono w trybie art. 240 k.s.h., tj. bez formalnego zwołania (cały kapitał zakładowy reprezentowany, nikt nie zgłasza sprzeciwu co do odbycia zgromadzenia ani co do wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad).

[73)] Wyrok Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2008 r. (sygn. akt II CNP 82/08).

eprasa.pl 3cdaeec46c

Zawiadomienie o terminie zgromadzenia wspólników powinno zostać wysłane odpowiednio wcześnie.

Często zdarzają się błędy przy liczeniu terminu zawiadomienia o zgromadzeniu wspólników. Zgromadzenie wspólników zwołuje się za pomocą listów poleconych lub przesyłek nadanych pocztą kurierską, wysłanych co najmniej 2 tygodnie przed terminem zgromadzenia wspólników. Zamiast listu poleconego lub przesyłki nadanej pocztą kurierską zawiadomienie może być wysłane wspólnikowi na adres do doręczeń elektronicznych albo pocztą elektroniczną, jeżeli uprzednio wyraził na to pisemną zgodę i podał adres, na który zawiadomienie powinno być wysłane.

Gdy nie zostanie zachowany termin przewidziany do zawiadomienia o zgromadzeniu wspólników, to zapadłe na nim uchwały mogą zostać skutecznie zaskarżone.

Minimalny dwutygodniowy termin na zwołanie zgromadzenia wspólników zostaje zachowany, jeżeli kończy się najpóźniej z upływem dnia poprzedzającego wskazany w zaproszeniu dzień odbycia zgromadzenia wspólników[74].

Przykład 63
Zarząd spółki XYZ Sp. o.o. postanowił zwołać zgromadzenie wspólników na 23 grudnia 2026 r. Listy polecone zostały wysłane 9 grudnia 2026 r. Termin nie został zachowany. Jeśli zgromadzenie wspólników miałoby się odbyć 23 grudnia 2026 r., to listy polecone musiałyby zostać wysłane najpóźniej 8 grudnia 2026 r.

Zawiadomienie może zostać wysłane pocztą elektroniczną, jeżeli wspólnik wyraził na to zgodę. Zazwyczaj zarząd i wspólnicy spółki pamiętają o tym, żeby odebrać pisemne oświadczenie o zgodzie na przesłanie zawiadomienia o zgromadzeniu wspólników na pocztę elektroniczną. Pomijają natomiast oświadczenie o adresie wspólnika, na który zawiadomienie powinno zostać wysłane. Może rodzić to takie konsekwencje, jak wadliwe zawiadomienie, co daje podstawę do zaskarżenia uchwał podjętych na zgromadzeniu wspólników.

Przykład 64
Zarząd spółki ABCDEFGHJKL Sp. z o.o. postanowił zwołać zgromadzenie wspólników za pomocą poczty elektronicznej, gdyż wszyscy wspólnicy wyrazili na to pisemną zgodę. Zarządowi były znane adresy e-mail, jakimi posługują się wspólnicy, więc rozesłano zaproszenia. Pan Jan, skłócony z pozostałymi wspólnikami, nie stawił się na zgromadzenie. Stwierdził, że zostało zwołane wadliwie i on o nim nie wiedział, gdyż zarząd wysłał wiadomość na jakiś stary adres e-mail, którego wspólnik już nie używa. Niestety, należy stwierdzić, że zgromadzenie zostało zwołane wadliwie, gdyż zarząd nie miał oświadczenia co do adresu wspólnika. Podjęte na nim uchwały mogą zostać skutecznie zaskarżone.

[74] Kidyba A., *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych,* LEX/el. 2021, komentarz do art. 238 k.s.h.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Pod pewnymi warunkami można wziąć udział w zgromadzeniu wspólników przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. W zgromadzeniu wspólników sp. z o.o. można uczestniczyć przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, jeśli umowa spółki nie zawiera odmiennego postanowienia. O udziale w zgromadzeniu wspólników w ten sposób postanawia zwołujący to zgromadzenie (najczęściej zarząd). Zatem to najczęściej zarząd podejmuje decyzję, czy udział w określonym zgromadzeniu będzie mógł odbywać się w taki sposób.

Do kompetencji rady nadzorczej, a w jej braku – do wspólników, należy określenie w formie regulaminu szczegółowych zasad udziału w zgromadzeniu wspólników przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

Dopóki w danej spółce nie zostanie przyjęty stosowny regulamin, nie jest możliwe odbywanie zgromadzeń przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej[75]. To stwarza możliwość skutecznego zaskarżania podjętych tak uchwał.

6.2.2. Miejsce zgromadzenia wspólników

Wspólnicy bardzo często w umowie spółki wskazują, że zgromadzenia wspólników odbywają się w siedzibie spółki. Jednak to postanowienie nie zawsze jest przestrzegane i czasami zarząd zwołuje je w innym mieście, ale nie odbiera pisemnej zgody wspólników, mimo że takie wymagania stawiają przepisy prawa. Skutkuje to podstawą do zaskarżenia uchwał podjętych na takim zgromadzeniu wspólników.

W sytuacji spółek z ograniczoną odpowiedzialnością założonych i kierowanych przez cudzoziemców zdarza się, że zgromadzenie wspólników odbywa się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W takim przypadku podjęte na nim uchwały nadają się do skutecznego zaskarżenia.

Zgromadzenie wspólników nie może odbywać się poza terytorium RP i co do zasady jego miejscem jest siedziba spółki.

6.2.3. Jawność głosowania

Zasadą jest, że głosowanie na zgromadzeniu wspólników odbywa się jawnie. Od tej zasady istnieją pewne wyjątki.

Tajne głosowanie zarządza się przy wyborach oraz nad wnioskami o odwołanie członków organów spółki lub likwidatorów, o pociągnięcie ich do odpowiedzialności, jak również w sprawach osobowych. Poza tym należy zarządzić tajne głosowanie na żądanie choćby jednego ze wspólników obecnych lub reprezentowanych na zgromadzeniu wspólników. Zgromadzenie wspólników może powziąć uchwałę o uchyleniu tajności głosowania w sprawach dotyczących wyboru komisji powoływanej przez zgromadzenie wspólników.

[75] Kidyba A., *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych*, LEX/el. 2021, komentarz do art. 234[1] k.s.h.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Przypadek naruszenia wymogu tajnego głosowania może wywrzeć pewne skutki, które trafnie opisał w jednym z wyroków Sąd Apelacyjny w Warszawie:

SA *1. Odróżnia się uchybienia dotyczące treści uchwały (uchybienia materialne) od uchybień, odnoszących się do sposobu zwoływania i obradowania zgromadzenia wspólników oraz trybu podejmowania uchwał (uchybienia formalne). Uchybienia formalne (w przeciwieństwie do materialnych) mogą stanowić przyczynę nieważności uchwał wspólników lub akcjonariuszy spółki tylko wtedy, gdy mogły mieć wpływ na treść uchwały. Uchybienie może mieć wpływ na treść uchwały wtedy, gdy w razie jego niepopełnienia jest możliwe, że uchwała o danej treści nie zostałaby podjęta.*
2. Naruszenie zasady tajności głosowania nad uchwałą prowadzi do nieważności uchwały tylko wówczas, gdy uchybienie to mogło mieć wpływ na podjęcie uchwały o określonej treści[76)].

Przykład 65
Zgromadzenie wspólników spółki ABCDEFGHJK Sp. z o.o. musiało dokonać wyboru członków zarządu. Stawili się na nie panowie Jan i Stefan, posiadający po 35% udziałów, oraz pan Paweł, posiadający 30% udziałów. Pan Paweł zgłosił kandydaturę pana Pafnucego, który był znany z porywczego charakteru – w razie najmniejszego sprzeciwu urządzał wielkie awantury. Głosowanie odbyło się jawnie. Z powodu obawy panowie Jan i Stefan głosowali za kandydaturą pana Pafnucego (niezgodnie z ich rzeczywistą wolą), głos „za" oddał również pan Paweł. W takiej sytuacji podjęta uchwała mogłaby zostać uznana za nieważną, gdyż panowie Jan i Stefan, dysponujący większością głosów, głosowali za kandydaturą pana Pafnucego tylko z obawy, aby uniknąć nieprzyjemnych konsekwencji. Zatem naruszenie zasady tajności głosowania miało realny wpływ na jego wynik.

Przykład 66
Panowie Zenon i Benedykt są wspólnikami spółki z o.o. Każdy z nich ma po 50% udziałów. Przed zgromadzeniem wspólników postanowili, że obaj będą w zarządzie. Głosowanie nad tą kwestią odbyli jawnie, zresztą wybór i tak był możliwy *de facto* poprzez przyjęcie uchwały jednomyślnie. W tej sytuacji naruszenie zasady tajności głosowania w ogóle nie miało wpływu na treść podjętej uchwały, zatem nie ma podstaw do stwierdzenia jej nieważności.

6.2.4. Pełnomocnik na zgromadzeniu wspólników

Na zgromadzeniu wspólników wspólnik może być reprezentowany przez pełnomocnika. Jednak nie każdy jest upoważniony do tego, aby pełnić taką rolę. Dotyczy to członka zarządu i pracownika spółki. Jeśli takie osoby są pełnomocnikami, to uchwały podjęte z ich udziałem mogą zostać zaskarżone.

[76)] Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 24 maja 2018 r. (sygn. akt VII AGa 932/18).

eprasa.pl 3cdaeec46c

Przykład 67
Pan Adam, pan Paweł i pan Krzysztof są wspólnikami spółki z o.o. Zarząd spółki zwołał zgromadzenie wspólników. Wszyscy panowie stawili się na nim i wybrali do zarządu pana Jana. Musieli jednak opuścić zgromadzenie i zostawili pełnomocnictwo dla pana Jana. Dalej to on głosował w imieniu wspólników. Uchwały podjęto wadliwie, gdyż pan Jan został wybrany do zarządu i nie mógł już wtedy reprezentować wspólników. Uchwały mogłyby zostać skutecznie zaskarżone.

Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie pod rygorem nieważności. Oznacza to, że udzielenie pełnomocnictwa w formie pisemnej polega na prawidłowym sporządzeniu dokumentu w oryginale, który jest podpisywany przez mocodawcę. Nie można podpisać pełnomocnictwa faksymile (pieczątką z podpisem)[77]. Kopię pełnomocnictwa należy dołączyć do księgi protokołów.

Pełnomocnictwo do udziału w zgromadzeniu wspólników jest pełnomocnictwem szczególnym, które nie może być zastąpione przez inny rodzaj pełnomocnictwa. Nie daje umocowania do uczestniczenia w zgromadzeniu wspólników w imieniu udziałowca pełnomocnictwo ogólne, przewidziane w Kodeksie cywilnym[78].

Jeżeli forma pisemna nie została zachowana, to pełnomocnictwo do udziału w zgromadzeniu wspólników jest nieważne i *de facto* osoba umocowana według jego treści nie staje się pełnomocnikiem. Okoliczność ta może mieć znaczące skutki prawne.

Przykład 68
Pan Pafnucy i pan Stefan są jedynymi udziałowcami ABCDEFGH Sp. z o.o. Złożyli oświadczenie o udzieleniu pełnomocnictwa panu Adamowi do reprezentowania ich i wykonywania prawa głosu w ich imieniu na zgromadzeniu wspólników, które miało zostać przeprowadzone bez formalnego zwołania, na zasadzie reprezentacji całego kapitału zakładowego. Pełnomocnictwo to miało formę zwykłej wiadomości e-mail, czyli nie zachowano warunków co do formy pełnomocnictwa. Skutkuje to jego nieważnością i możnością skutecznego zaskarżenia podjętych uchwał.

6.2.5. Uchwały zgromadzenia wspólników

Zazwyczaj pierwsza uchwała na zgromadzeniu wspólników dotyczy zatwierdzenia sprawozdania finansowego. Dla zatwierdzenia sprawozdania finansowego konieczne jest uzyskanie bezwzględnej większości głosów, o ile umowa spółki nie wprowadza postanowień bardziej rygorystycznych, np. przewidujących, że uchwała musi zapaść większością 60% głosów „za".

Kolejna uchwała zapada w przedmiocie przeznaczenia zysku lub pokrycia straty (zob. pkt **5.5. Wypłata dywidendy**).

[77] Kidyba A., *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych,* LEX/el. 2021, komentarz do art. 243 k.s.h.

[78] Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 13 lutego 2014 r. (sygn. akt V ACa 801/13).

eprasa.pl 3cdaeec46c

Wspólnicy podejmują także uchwały w przedmiocie udzielenia absolutorium członkom organów spółki, w tym członkom zarządu.

Wspólnik nie może ani osobiście, ani przez pełnomocnika, ani jako pełnomocnik innej osoby głosować przy powzięciu uchwał dotyczących jego odpowiedzialności wobec spółki z jakiegokolwiek tytułu, w tym udzielenia absolutorium, zwolnienia z zobowiązania wobec spółki oraz sporu między nim a spółką (art. 244 k.s.h.).

Wyłączenie wspólnika na wskazanej wyżej podstawie dotyczy głosowania. Może on natomiast uczestniczyć w zgromadzeniu wspólników i brać udział w dyskusji o tych sprawach.

Umowa spółki nie może rozszerzać tego zakazu. Stanowi on bowiem wyjątek od zasady, zgodnie z którą wspólnikowi przysługuje prawo głosu z posiadanego udziału. Wyłączenie wspólnika od wykonywania prawa głosu, jako wyjątek od gwarantowanego ustawą związanego z udziałem prawa wspólnika do udziału w zgromadzeniu wspólników, nie może być interpretowane rozszerzająco. Umowa spółki również nie może tego zakazu zawężać, ponieważ stanowi on ochronę spółki, także pośrednio wspólników mniejszościowych, w sytuacji konfliktu ze wspólnikiem większościowym[79)].

Uchwała podjęta z naruszeniem art. 244 k.s.h., jako uchwała sprzeczna z ustawą, może być zaskarżona w drodze powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały. Głosy oddane z naruszeniem art. 244 k.s.h. są nieważne[80)].

Przykład 69
Pan Stefan i pan Adam są wspólnikami spółki z o.o. Pan Stefan posiada 95% udziałów i jest jedynym członkiem zarządu, a pan Adam posiada 5% udziałów. Pan Stefan, zamiast prowadzić sprawy spółki, wydawał jej pieniądze na zbędne luksusy. Dlatego pan Adam postanowił głosować przeciwko udzieleniu mu absolutorium. Gdy doszło do głosowania, swój głos oddał pan Stefan – za udzieleniem sobie absolutorium, więc pan Adam został przegłosowany. Wobec tego, że pan Stefan nie powinien głosować, pan Adam zaskarżył uchwałę do sądu, który stwierdził jej nieważność.

W przypadku gdyby wygasła kadencja członków zarządu, to należałoby powołać ich na kolejną kadencję albo wybrać nowych.

Bardzo często osoby sporządzające projekty uchwał, które mają zapaść na zwyczajnym zgromadzeniu wspólników, zupełnie pomijają kwestię mandatów członków zarządu. Zdarza się wówczas, że spółka jest reprezentowana przez osoby, którym takie mandaty wygasły, bo np. odbyło się zgromadzenie wspólników zatwierdzające sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu.

79) Jara Z. (red.), *Kodeks spółek handlowych, Komentarz,* Warszawa 2020, wydanie 3, s. 1004–1005.
80) Tamże, s. 1006.

eprasa.pl 3cdaeec46c

W takim przypadku *de facto* były już członek zarządu naraża się na odpowiedzialność. Działa jako „fałszywy" organ osoby prawnej. Może zostać zobowiązany do zwrotu tego, co otrzymał od drugiej strony w wykonaniu umowy, oraz do naprawienia szkody, którą druga strona poniosła przez to, że zawarła umowę, nie wiedząc o braku umocowania lub o przekroczeniu jego zakresu.

Przykład 70
W XYZ Sp. z o.o. odbyło się zwyczajne zgromadzenie wspólników zatwierdzające sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji zarządu przez prezesa, pana Andrzeja. Wspólnicy nie rozpatrywali tej kwestii i nie podejmowali w tym zakresie żadnych uchwał. Pan Andrzej, wpisany do KRS jako członek zarządu (prezes), zawarł w imieniu spółki umowę sprzedaży samochodu ze spółką X. Wobec tego spółka X dokonała przedpłaty za samochód w kwocie 20 000 zł.
Pan Andrzej pokłócił się z drugim wspólnikiem i zarazem członkiem zarządu – panem Janem. Pan Jan udał się po poradę do znajomego prawnika, który zauważył, iż wygasła kadencja prezesa zarządu pana Andrzeja. Poinformował o tej okoliczności zarząd spółki X. Spółka X wysłała pismo do XYZ Sp. z o.o., wyznaczając 14-dniowy termin na potwierdzenie umowy zawartej w imieniu spółki XYZ Sp. z o.o. przez pana Andrzeja. Pan Jan, działając w imieniu spółki, odmówił potwierdzenia zawartej umowy. W związku z tym spółka X zażądała od pana Andrzeja zwrotu 20 000 zł oraz naprawienia szkody w postaci kosztów najmu samochodu liczonego od daty, w której miał być wydany samochód należący do XYZ Sp. z o.o.

Głosowanie w przedmiocie wyboru członka zarządu powinno być tajne.

Po zakończeniu zgromadzenia wspólników sporządza się protokół, podpisywany przez przewodniczącego i protokolanta. Do protokołu należy załączyć podpisaną listę obecności oraz listę wspólników głosujących przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, a jeśli wspólnik reprezentowany był przez pełnomocnika, także pełnomocnictwo. Gdy zgromadzenie wspólników zostało formalnie zwołane, to do księgi protokołów dołącza się dowody zwołania.

6.3. Wniosek do KRS

Po sporządzeniu sprawozdania finansowego i zamknięciu obrad zwyczajnego zgromadzenia wspólników należy złożyć dokumenty do KRS – Repozytorium Dokumentów Finansowych (RDF) w terminie 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego. Jeśli sprawozdanie nie zostało zatwierdzone w terminie, to należy je złożyć w ciągu 15 dni od dnia w, którym powinno zostać najpóźniej zatwierdzone (gdy rok obrotowy kończy się 31 grudnia, to sprawozdanie musi zostać złożone najpóźniej do 15 lipca roku następnego). Wniosek składa się elektronicznie. Należy do niego dołączyć podpisane sprawozdanie finansowe w formacie xml oraz skany uchwał o zatwierdzeniu sprawozdania i przeznaczeniu zysku lub pokryciu straty (można zeskanować cały protokół), a potem należy skan podpisać elektronicznie, np. poprzez ePUAP. Jeżeli spółka zobligowana była sporządzić

eprasa.pl 3cdaeec46c

sprawozdanie z działalności, to również wysyła je do KRS. Sprawozdanie z działalności – jeśli jest obowiązkowe – załącza się w formie elektronicznej. Powinno być ono opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Wniosek podpisywany jest zgodnie z reprezentacją spółki i nie podlega opłacie.

Wniosek w imieniu spółki z o.o. może zostać złożony przez pełnomocnika – adwokata lub radcę prawnego na podstawie pełnomocnictwa. Dokument pełnomocnictwa nie jest dołączany do wniosku, lecz adwokat lub radca prawny składa elektroniczne oświadczenie, że pełnomocnictwo takie zostało mu udzielone, nie wygasło ani nie zostało odwołane.

Jeżeli żaden z członków zarządu spółki nie posiada numeru PESEL oraz nie udzieli pełnomocnictwa adwokatowi lub radcy prawnemu do złożenia dokumentów w RDF, to spółka musi złożyć płatny wniosek do KRS, korzystając z S24.

7. Zmiany w spółce z o.o.

Wprowadzenie zmiany w spółce powiązane jest często z obowiązkiem dokonania wpisu do KRS. Dotyczy to m.in. zmiany nazwy, adresu, siedziby, wspólników, członków zarządu.

Niektóre wpisy mają charakter informacyjny (np. zmiana adresu), inne natomiast wywołują skutek dopiero od momentu wpisu do KRS (np. zmiana nazwy, siedziby).

Zasadą jest, że podmiot wpisany do KRS w przypadku zmiany podlegających wpisowi danych powinien złożyć wniosek o wpis nie później niż w terminie 7 dni od dnia zdarzenia uzasadniającego dokonanie wpisu.

Niedokonanie w terminie wpisu może rodzić konsekwencje dla spółki. Domniemywa się bowiem, że dane wpisane do KRS są prawdziwe. Poza tym podmiot wpisany do KRS ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną zgłoszeniem do Rejestru nieprawdziwych danych, jeżeli podlegały obowiązkowi wpisu na jego wniosek, a także niezgłoszeniem danych podlegających obowiązkowi wpisu do Rejestru w ustawowym terminie.

7.1. Zmiana adresu, siedziby, nazwy

Należy odróżniać zmianę adresu spółki od zmiany siedziby. W pierwszym przypadku pozostaje to samo miasto (lub miejscowość). Nie trzeba wtedy przeprowadzać procedury zmiany umowy spółki. Do zmiany adresu wystarczy uchwała zarządu.

Spółka, aby mogła posługiwać się danym adresem, musi posiadać tytuł prawny do lokalu, np. umowę najmu ze spółką, umowę użyczenia. Umowa taka zawierana jest przez zarząd, nie zachodzi konieczność podejmowania uchwały zgromadzenia wspólników.

Nie ma przeszkody, aby umowa najmu została zawarta ze wspólnikiem spółki, jednak kwota czynszu powinna mieć charakter rynkowy. W przypadku gdy wspólnik jest jednocześnie członkiem zarządu, to przy podpisywaniu takiej umowy spółka nie może być reprezentowana przez zarząd, lecz przez pełnomocnika powołanego uchwałą zgromadzenia wspólników.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Jeżeli dokonano zmiany adresu spółki, to należy złożyć odpowiedni wniosek do Krajowego Rejestru Sądowego oraz formularze do urzędu skarbowego – NIP-8 oraz VAT-R, ten drugi tylko w przypadku, gdy spółka jest vatowcem. Warto także pamiętać o aktualizacji w Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych.

Aktualność danych w KRS ma też bardzo duże znaczenie w przypadku adresu spółki, zwłaszcza w postępowaniach sądowych.

Przykład 71
ABCDEFG Sp. z o.o. zmieniła swój adres, natomiast nie złożyła stosownego wniosku do KRS. Przeciwko spółce został wniesiony pozew o zapłatę. Wszelkie pisma były kierowane na stary adres, w tym nakaz zapłaty, który uprawomocnił się. Następnie komornik wyegzekwował zasądzoną nim kwotę.

WAŻNE! Zmiana siedziby lub nazwy wymaga zmiany umowy spółki.

W przypadku zmiany adresu, siedziby czy nazwy sposób procedowania zależy od tego, czy spółka funkcjonuje w systemie S24 czy poza nim. W S24 zmiana umowy spółki dokonywana jest w tym systemie i w nim składany jest wniosek. Natomiast gdy spółka funkcjonuje poza tym systemem, to zmiana umowy wymaga formy aktu notarialnego, a wniosek składany jest przez Internet w Portalu Rejestrów Sądowych.

7.2. Zmiana wspólników

W przypadku zmiany wspólników w wyniku nabycia udziałów (np. umowa sprzedaży, dziedziczenie) nie dochodzi do zmiany umowy spółki.

Sposób działania zależy od tego, czy spółka funkcjonuje w systemie S24 czy poza nim. Przy sprzedaży udziałów należy w pierwszej kolejności sprawdzić, czy na dokonanie czynności wymagana jest jakakolwiek zgoda; wynika to z umowy spółki.

Jeśli przepisy umowy spółki nie stanowią inaczej, to zgody powinien udzielić zarząd w formie pisemnej.

Wspólnicy często popełniają błąd polegający na tym, że zgody takiej udziela zgromadzenie wspólników, w sytuacji gdy powinna ona pochodzić od zarządu. Skutkuje to *de facto* tym, że zbycie udziału następuje bez zgody spółki.

SN *1. Czynność zbycia udziałów nie jest czynnością prawną spółki (dokonaną przez spółkę – art. 254 § 2 k.s.h.), ale czynnością między zbywcą a nabywcą. W sprawie między wspólnikiem a osobą trzecią § 2 art. 254 k.s.h. nie znajduje zastosowania.*
2. Artykuł 182 k.s.h. jest przepisem, który uzależnia dokonanie konkretnej czynności prawnej od zgody spółki. Stosowne postanowienie umowy spółki ma wobec niego charakter wykonawczy. Stąd czynność prawna dokonana bez zgody

eprasa.pl 3cdaeec46c

wymaganej przepisem prawa (art. 182 k.s.h.) jest czynnością niezupełną (negotium claudicans) dotkniętą tzw. bezskutecznością zawieszoną[81)].

Jeśli czynność została dokonana bez wymaganej zgody (powstał stan bezskuteczności zawieszonej), a zgody tej następnie nie uzyskano od podmiotu uprawnionego lub zastąpiono orzeczeniem sądu (w przypadku gdy zgody odmówiono, sąd rejestrowy może pozwolić na zbycie, jeżeli istnieją ważne powody), to taka czynność prawna staje się bezwzględnie nieważna[82)].

Przykład 72
Pan Stefan i pan Eugeniusz zawarli umowę spółki z.o.o. przygotowaną na podstawie wzoru, który otrzymali od kolegi. W treści umowy zawarte było postanowienie, że zbycie udziału wymaga zgody spółki. Pan Stefan chciał zbyć część udziałów panu Tomaszowi, więc zgromadzenie wspólników powzięło uchwałę o wyrażeniu zgody na ich zbycie. Potem pan Stefan i pan Eugeniusz weszli w konflikt z panem Tomaszem, ponieważ pan Tomasz nie zapłacił za nabyte udziały, a poza tym nie wniósł do spółki pożyczki. Adwokat udzielił im porady co do zgody na zbycie udziałów. Okazało się, że w umowie spółki nie wskazano organu uprawnionego do wyrażenia zgody na zbycie udziału, zatem kompetencja w tym zakresie przysługiwała zarządowi, a nie zgromadzeniu wspólników. Wobec tego spółka (zarząd) wysłała zawiadomienie do pana Tomasza, że nie wyraża zgody na zbycie udziałów, a pan Stefan w związku ze stanowiskiem spółki nie podtrzymuje woli zawarcia umowy sprzedaży udziałów. Żadna ze stron nie wystąpiła do sądu rejestrowego o wyrażenie zgody na zbycie. W związku z tym umowa zbycia udziałów stała się bezwzględnie nieważna, ponieważ w stanie bezskuteczności zawieszonej nie uzyskano zgody na zawarcie umowy.

W przypadku S24 umowa sprzedaży udziałów może zostać dokonana w tym systemie i podpisania elektroniczne, np. podpisem kwalifikowanym lub profilem zaufanym ePUAP. Również nie ma przeszkód, aby udać się do notariusza i spisać umowę z podpisami notarialnie poświadczonymi, ale wtedy spółka nie będzie mogła już funkcjonować w S24.

Jeśli sprzedaż udziałów dotyczy spółki działającej poza S24, to umowa sprzedaży musi zostać dokonana w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

Po dokonaniu sprzedaży udziałów nabywca powinien złożyć formularz PCC-3 oraz powiadomić spółkę.

O przejściu udziału, jego części lub ułamkowej części udziału na inną osobę zainteresowani (np. nabywca) zawiadamiają spółkę, przedstawiając dowód przejścia (np. umowę sprzedaży udziałów, umowę darowizny, postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku). Przejście udziału, jego części lub ułamkowej części udziału jest skuteczne wobec spółki od chwili, gdy spółka otrzyma od jednego z zainteresowanych zawiadomienie o tym wraz z dowodem dokonania czynności.

81) Wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2007 r. (sygn. akt III CSK 311/06).
82) Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 2 kwietnia 2019 r. (sygn. akt VII AGa 2022/18).

eprasa.pl 3cdaeec46c

Dopóki spółka nie zostanie zawiadomiona, nie może traktować żadnego z nabywców jako uprawnionych z udziału. Wspólnikiem jest dla spółki tylko ten, który jest spółce znany na podstawie stosownego zawiadomienia. Do momentu skutecznego zawiadomienia spółki uprawnionym z udziału jest dla niej dotychczasowy wspólnik[83].

Przykład 73
Pan Pafnucy sprzedał panu Adamowi 20 udziałów w spółce XYZ Sp. z o.o. Obaj panowie nie zawiadomili o tym spółki. Zarząd spółki postanowił zwołać zgromadzenie wspólników i przesłał zawiadomienie o nim do pana Pafnucego. Pan Pafnucy nie odebrał go, gdyż wyjechał za granicę. Zgromadzenie wspólników odbyło się, nie stawił się na nim pan Adam. Wybrano nowy zarząd spółki. Zgromadzenie wspólników zostało zwołane prawidłowo, gdyż spółka nie została powiadomiona o sprzedaży udziałów. Pan Adam nie posiada środków prawnych pozwalających mu skutecznie wzruszyć uchwały zgromadzenia wspólników z powodu jego nieobecności na nim.

W związku ze zmianą wspólników spółka przygotowuje wniosek do KRS, wpis ma charakter informacyjny (nie jest wymagany dla skutecznego przejścia praw z udziałów na nabywcę). Do wniosku należy załączyć m.in. zaktualizowaną listę wspólników, adresy do doręczeń osób uprawnionych do powołania zarządu, zaktualizować oświadczenie o statusie cudzoziemca (w PRS zawarte jest w e-formularzu, w S24 stanowi oddzielny załącznik).

7.3. Zmiana członka zarządu

Tryb procedowania w przedmiocie zmiany członka zarządu zależy od tego, czy spółka funkcjonuje w systemie S24 (wniosek w S24) czy poza nim (wniosek w Portalu Rejestrów Sądowych). Jednak nawet w tym ostatnim przypadku nie ma już konieczności korzystania z usług notariusza, a dokumenty sporządzane są w formie pisemnej.

WAŻNE! Zmiana członka zarządu nie stanowi zmiany umowy spółki, nawet jeśli w jej treści zawarte są dane członków zarządu.

Zmiana członka zarządu może nastąpić w wyniku jego rezygnacji lub odwołania. Jeśli w umowie spółki nie postanowiono inaczej, członek zarządu jest odwoływany przez zgromadzenie wspólników, które dokonuje tej decyzji w formie uchwały podjętej bezwzględną większością głosów. Członek zarządu, składając rezygnację, dokonuje jej na ręce innego członka zarządu, a gdy jest on jedynym członkiem zarządu, został przewidziany tryb postępowania, o którym mowa w dalszej części opracowania.

Jeśli wspólnicy odwołają członka zarządu, należy natychmiastowo zgłosić to do KRS. Spółka, nie ujawniając tego w KRS, naraża się na to, że taka osoba zawrze w jej imieniu umowę. Sąd Najwyższy stwierdził, że skutkiem dokonania czynności przez osobę,

[83] Kidyba A., *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych,* LEX/el. 2021, komentarz do art. 187.

eprasa.pl 3cdaeec46c

która w chwili dokonywania czynności w imieniu osoby prawnej nie wchodziła w skład jej organu, a była jeszcze wpisana do rejestru jako uprawniona do reprezentacji, nie jest nieważność czynności, na którą może powoływać się każdy, kto ma w tym interes prawny. O tym, czy jest to czynność ważna, decydują bowiem nie tylko reguły wynikające z art. 39 k.c., lecz system domniemań przyjęty w przepisach ustawy o KRS[84]. W takiej sytuacji powstaje stan niepewności dla spółki, czy umowa zostanie uznana za ważną przez sąd orzekający w sprawie.

Przykład 74
Panowie Stefan i Mariusz pełnili funkcję członków zarządu ASDFGHJ Sp. z o.o. Wspólnicy spółki zorientowali się, że zarząd działa na jej szkodę, i odwołali tych panów. Ze względu na dobre imię spółki i wrażliwość branży na jakiekolwiek negatywne informacje dotyczące działających w niej podmiotów wspólnicy spółki wyciszyli całą sprawę. Zapomnieli jednak złożyć niezwłocznie do KRS wniosek o wykreślenie panów Stefana i Mariusza. Obaj panowie to zauważyli i w celu odegrania się zawarli w imieniu ASDFGHJ Sp. z o.o. ryzykowny kontrakt ze spółką XYZ Sp. z o.o., której członkowie zarządu byli przekonani, że wszystko odbywa się zgodnie z prawem i zasadami reprezentacji ASDFGHJ Sp. z o.o., skoro była ona nawet reprezentowana przez dwóch członków zarządu. W związku z tym możliwe jest, że umowa zawarta pomiędzy spółkami zostałaby uznana za ważną.

Jeśli rezygnację złożył członek zarządu, to nie ma on wtedy już prawa do reprezentowania spółki, żeby złożyć wniosek do KRS o wpis (o wykreślenie go). W interesie byłego już członka zarządu jest to, aby nie był bezzasadnie pozywany np. za zobowiązania spółki w razie jej niewypłacalności, gdy nie złożono terminowo wniosku o ogłoszenie upadłości.

W tej sprawie wypowiedział się Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie:

WSA *Skoro zgodnie z art. 22 ustawy o k.r.s. każda zmiana w składzie zarządu spółki z o.o. winna być zgłoszona w terminie 7 dni od dnia zdarzenia uzasadniającego dokonanie wpisu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej, to gdy zatem nowo wybrany zarząd w ww. ustawowym terminie nie wywiązał się z nałożonego na niego obowiązku aktualizacji danych w KRS, ustępujący członek zarządu powinien zgłosić taką informację do sądu rejestrowego z wnioskiem o zobowiązanie przez ten sąd w trybie art. 24 ustawy o k.r.s., nowego zarządu do zgłoszenia stosownych zmian w zarządzie. W takiej sytuacji, Sąd rejestrowy wzywa nowy zarząd do dokonania właściwego wpisu o wykreślenie, wyznaczając dodatkowy 7-dniowy termin, pod rygorem zastosowania grzywny*[85].

W przypadku gdyby rezygnację chciał złożyć ostatni członek zarządu, przewidziano specjalny tryb postępowania. Jeżeli w wyniku rezygnacji członka zarządu żaden mandat w zarządzie nie byłby obsadzony, członek zarządu składa rezygnację wspólnikom, zwołując jednocześnie zgromadzenie wspólników, jeśli umowa spółki nie stanowi

[84] Postanowienie Sądu Najwyższego z 10 marca 2021 r. (sygn. akt V CSKP 64/21).

[85] Por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 28 września 2017 r. (sygn. akt III SA/Wa 2838/16, III SA/Wa 2838/16a\A).

eprasa.pl 3cdaeec46c

inaczej. Zaproszenie na zgromadzenie wspólników zawiera także oświadczenie o rezygnacji członka zarządu. Rezygnacja jest skuteczna z dniem następującym po dniu, na który zwołano zgromadzenie wspólników. To zgromadzenie wspólników zwoływane jest po to, aby umożliwić wspólnikom wybór nowych członków zarządu.

Przykład 75
Pan Eustachy jest jedynym członkiem zarządu XYZ Sp. z o.o. Postanowił złożyć rezygnację, więc w tym celu zwołał zgromadzenie wspólników na 9 grudnia 2025 r. i dopełnił wszystkich innych formalności. Wspólnicy mimo prawidłowego wezwania nie stawili się na zgromadzenie i nie wybrali nowych członków zarządu. Mimo to rezygnacja pana Eustachego stała się skuteczna z dniem 10 grudnia 2025 r., gdyż ustawa nie uzależnia jej ani od tego, czy zgromadzenie się odbyło, ani od tego, czy wybrało nowy zarząd.

Gdyby ostatni członek zarządu nie zwołał zgromadzenia wspólników, to należałoby uznać za bezskuteczną jego rezygnację, czyli pozostawałby nadal członkiem zarządu.

Po zmianie składu zarządu, jak również wtedy, gdy zgromadzenie wspólników w drodze uchwały powołało nowego członka zarządu, należy złożyć wniosek do KRS, dołączyć do niego m.in. dokumenty powodujące zmianę (np. uchwałę o odwołaniu członka zarządu), listę osób uprawnionych do reprezentowania spółki z adresami do doręczeń. Wpis w tym zakresie ma charakter informacyjny (skutek zmiany w zarządzie nie jest uzależniony od dokonania wpisu).

Podsumowanie – czy spółka z o.o. to wybór dla Ciebie

Wybór formy prowadzenia działalności gospodarczej to jedna z pierwszych i najważniejszych decyzji, przed którą staje przedsiębiorca. Nie ma jednak jednej formy, która będzie najlepsza dla każdego biznesu. To, czy warto założyć jednoosobową działalność gospodarczą, czy spółkę z o.o. powinno zależeć przede wszystkim od rodzaju prowadzonej działalności, poziomu ryzyka, planów rozwoju oraz sposobu, w jaki chcesz korzystać z wypracowanych pieniędzy.

Przed podjęciem decyzji warto więc zadać sobie kilka pytań. Pomogą one ocenić nie tylko potencjalne korzyści, ale również obowiązki, koszty i ograniczenia związane z daną formą działalności.

Zanim więc zdecydujesz, jaką formę działalności wybrać i czy założyć spółkę z o.o., odpowiedz sobie na następujące pytania:

1. Czy prowadzę działalność gospodarczą związaną z ryzykiem wyrządzenia szkody osobom trzecim?

   – Co prawda zawsze musisz liczyć się z ryzykiem, a dzięki spółce możesz odseparować swój prywatny majątek i zabezpieczyć się przed zdarzeniami, których możesz się nie spodziewać.

eprasa.pl 3cdaeec46c

2. Czy mój biznes zagrożony jest upadkiem i możliwością popadnięcia w długi?
3. Czy będę brać kredyty, leasingi?
4. Czy zatrudniam lub zamierzam zatrudniać pracowników?

   – Zdarzają się pracownicy wykazujący rażące niedbalstwo, beztroskę, a czasem nawet złośliwość wobec pracodawców. Ty jako pracodawca ponosisz odpowiedzialność za to co Twój pracownik zrobił. W takim przypadku spółka z o.o. uchroni Twój majątek.
5. Czy chcesz coś stworzyć a potem to sprzedać?

   – Jeśli masz taki pomysł na biznes, to w takiej sytuacji możesz sprzedać udziały spółki, a ich nabywca także będzie bezpieczny, bo jego prywatny majątek pozostanie odseparowany od biznesu.
6. Czy chcesz zbudować coś na lata i pokolenia, czy raczej szybko zarobić pieniądze i jak najłatwiej zamknąć biznes?

   – Jednoosobową działalność gospodarczą zamyka się najprościej.
7. Czy chcesz zakumulować kapitał?

   – Przy akumulacji kapitału obciążenia podatkowe i składkowe z reguły są niższe w spółce z o.o. niż w jednoosobowej działalności gospodarczej.
8. Czy chcesz prowadzić biznes ze wspólnikami?

   – Zawsze coś może się wydarzyć, wspólnik zmienić się i dobrze, gdy Twój prywatny majątek nie jest narażony na działania innych osób, a przed tym chroni spółka z o.o.
9. Czy jesteś w stanie zaakceptować to, że w przypadku spółki z o.o. jej prowadzenie wiąże się z pewnymi formalnościami?

   – Niestety, w spółce z o.o. trzeba pisać uchwały, zatwierdzać sprawozdania i nie można wypłacać pieniędzy tak, jak w jednoosobowej działalności gospodarczej. Majątek spółki to nie to samo co prywatny majątek wspólnika.
10. Czy muszę mieć bieżącą możliwość pokrywania z konta firmowego codziennych prywatnych wydatków?

    – Jeśli tak, to spółka z o.o. niekoniecznie będzie najlepszym wyborem.
11. Czy chcesz prowadzić działalność gospodarczą w najprostszy możliwy sposób?

    – Spółka z o.o. nie spełnia tego kryterium.
12. Czy wysokość Twoich przychodów będzie uzasadniała wybór formy spółki z o.o.? Czy koszty spółki z o.o. nie będą za wysokie do Twoich przychodów?
13. Czy akceptujesz to, że w spółce z o.o. koszty księgowości będą wyższe niż w jednoosobowej działalności gospodarczej?
14. Czy chcesz sam prowadzić księgowość?

    – W spółce z o.o. jest to praktycznie niemożliwe, gdy nie jesteś księgową/księgowym.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Wzory

Prowadzenie działalności w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wymaga zachowywania pewnych standardów i wymogów formalnych. Posiadanie dokumentacji sporządzonej w nieprawidłowy sposób może prowadzić do poważnych konsekwencji, którymi przykładowo może być brak rejestracji zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym, a także uchylenie uchwały albo stwierdzenie jej nieważności w wyniku złożonego przez osobę uprawnioną powództwa. Warto wypracować poprawny model tworzenia dokumentów spółki kapitałowej, gdyż brak formalnego podejścia do ich tworzenia może doprowadzić do paraliżu działalności spółki albo, w najdalej idących przypadkach, do jej rozwiązania.

Wzór 15. Lista wspólników

Piekiełko, 15 stycznia 2026 r.

LISTA WSPÓLNIKÓW SPÓŁKI ABC
SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
Z SIEDZIBĄ W PIEKIEŁKU („Spółka")

Zgodnie z księgą udziałów wspólnikami Spółki są:

Imię i nazwisko	Liczba udziałów	Adres do doręczeń
Jan Kowalski	50 o wartości 2000 zł każdy, o łącznej wartości 100 000 zł	ul. Kolorowa 5 11-234 Niebo
Adam Nowak	50 o wartości 2000 zł każdy, o łącznej wartości 100 000 zł	ul. Czarna 33 56-789 Piekło

W imieniu ABC sp. z o.o.
.....

Wzór 16. Oświadczenie członka zarządu

Oświadczenie o wyrażeniu zgody na powołanie do pełnienia funkcji członka zarządu spółki ABC sp. z o.o. oraz oświadczenie o adresie do doręczeń

Ja, niżej podpisany Jan Kowalski, PESEL: 12345678901[86)], niniejszym oświadczam, że:

1. Wyrażam zgodę na powołanie mnie do zarządu w spółce ABC sp. z o.o. (KRS nr 0000123456).
2. Posiadam pełną zdolność do czynności prawnych i korzystam z pełni praw publicznych.

[86)] Dla osoby nieposiadającej numeru PESEL – data urodzenia.

eprasa.pl 3cdaeec46c

3. Nie byłem skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwa określone w art. 587–587[2], art. 590 i art. 591 Kodeksu spółek handlowych oraz art. 228–231 i rozdziałach XXXIII–XXXVII ustawy czerwca 1997 r. – Kodeks karny.
4. Mój adres do doręczeń to: ul. Kolorowa 5, 11-234 Niebo.

.....
Jan Kowalski

Wzór 17. Lista adresów członków organu uprawnionego do powoływania zarządu

Lista podmiotów uprawnionych do powoływania zarządu spółki ABC sp. z o.o.
(zgodnie z art. 19a ust. 5d ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym)

Zgodnie z umową spółki członków zarządu spółki ABC sp. z o.o. powołuje i odwołuje Zgromadzenie Wspólników.
Zgodnie z księgą udziałów wspólnikami Spółki są:

Imię i nazwisko	Adres do doręczeń:
Jan Kowalski	ul. Kolorowa 5 11-234 Niebo
Adam Nowak	ul. Czarna 33 56-789 Piekło

W imieniu ABC sp. z o.o.
.....
Jan Kowalski

Wzór 18. Umowa spółki

UMOWA SPÓŁKI Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

I.

§ 1. Firma spółki

1. Spółka będzie prowadziła działalność pod firmą: ABC spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka może używać firmy w skrócie: ABC sp. z o.o. oraz wyróżniającego ją znaku graficznego.
2. Do czasu wpisania Spółki do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego firma Spółki będzie zawierała dodatkowe oznaczenie „w organizacji".

§ 2. Siedziba Spółki

Siedzibą Spółki jest Piekiełko.

§ 3. Obszar działalności Spółki

Spółka może prowadzić działalność gospodarczą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz za granicą. Na terenie swojego działania Spółka może tworzyć oddziały

eprasa.pl 3cdaeec46c

i przedstawicielstwa, może również przystępować i uczestniczyć w innych podmiotach w Polsce i za granicą.

§ 4. Czas trwania Spółki

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

§ 5. Przedmiot działalności

1. Przedmiotem działalności Spółki jest
   1) (PKD 24) Produkcja metali
   2) (PKD 25) Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
   3) (PKD 28) Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
   4) (PKD 33.12.Z) Naprawa i konserwacja maszyn
   5) (PKD 33.14) Naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych
   6) (PKD 33.19) Naprawa i konserwacja pozostałego sprzętu i wyposażenia
   7) (PKD 33.2) Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia
   8) (PKD 43) Roboty budowlane specjalistyczne
   9) (PKD 46) Handel hurtowy
   10) (PKD 49) Transport lądowy oraz transport rurociągowy
   11) (PKD 52) Magazynowanie, przechowywanie i działalność usługowa wspomagająca transport
   12) (PKD 53.2) Pozostała działalność pocztowa i kurierska
   13) (PKD 59) Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych
   14) (PKD 62) Działalność związana z programowaniem, doradztwem w zakresie informatyki i działalności powiązane
   15) (PKD 63) Działalność usługowa w zakresie infrastruktury obliczeniowej, przetwarzania danych, zarządzania stronami internetowymi (hosting) i pozostała działalność usługowa w zakresie informacji
   16) (PKD 70) Działalność central (head offices) oraz doradztwo związane z zarządzaniem
   17) (PKD 71) Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne
   18) (PKD 72) Badania naukowe i prace rozwojowe
   19) (PKD 74) Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
   20) (PKD 77) Wynajem i dzierżawa
   21) (PKD 85.5) Pozostałe formy edukacji
   22) (PKD 85.6) Działalność wspomagająca edukację
2. Jeżeli jakakolwiek z dziedzin działalności gospodarczej Spółki wymienionej w ust. 1 wymaga koncesji lub zezwolenia albo podlega innej reglamentacji prawnej, Spółka przed podjęciem tego rodzaju działalności musi uzyskać taką koncesję lub zezwolenie właściwego organu państwowego.

II.
Kapitał zakładowy i udziały

§ 6. Wysokość kapitału zakładowego

1. Kapitał zakładowy Spółki wynosi **5000 zł** (pięć tysięcy złotych) i dzieli się na 100 (sto) równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej **50,00 zł** (pięćdziesiąt złotych) każdy udział.

eprasa.pl 3cdaeec46c

2. Każdy wspólnik może posiadać więcej niż jeden udział.
3. Każdy udział daje w szczególności prawo do:
   - jednego głosu w każdym głosowaniu Wspólników,
   - udziału w zysku proporcjonalnie do liczby posiadanych udziałów przeznaczonym do podziału uchwałą Wspólników,
   - uczestniczenia w podziale majątku Spółki pozostałego po likwidacji Spółki proporcjonalnie do liczby posiadanych udziałów.

§ 7. Objęcie udziałów

Wszystkie 100 (sto) równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej **50,00 zł** (pięćdziesiąt złotych) każdy udział i łącznej wartości **5000,00 zł** (pięć tysięcy złotych) w pierwotnym kapitale zakładowym Spółki objął Jan Kowalski, syn Marianny i Mariana, PESEL 12345678901, i pokrył je w całości wkładem pieniężnym w kwocie **5000,00 zł** (pięć tysięcy złotych).

§ 8. Zbycie i obciążenie udziałów

1. Udziały w Spółce są zbywalne i mogą być zastawiane, z zastrzeżeniem ustępów poniżej.
2. Zbycie udziału bądź jego zastawienie nie wymaga zgody Spółki.
3. Sprzedaż udziałów wymaga formy pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi pod rygorem nieważności.

§ 9. Podwyższenie kapitału zakładowego

1. Kapitał zakładowy Spółki może być podwyższony na podstawie uchwały Zgromadzenia Wspólników poprzez podwyższenie wartości nominalnej udziałów lub przez ustanowienie nowych udziałów.
2. Jeżeli podwyższenie kapitału zakładowego następuje przez ustanowienie nowych udziałów, każdemu Wspólnikowi przysługuje prawo pierwszeństwa do objęcia nowych udziałów, proporcjonalnie do jego dotychczasowych udziałów w Spółce, chyba że Wspólnicy uchwałą postanowią inaczej.
3. W terminie do 31 grudnia 2031 roku wspólnicy mogą na mocy jednej uchwały lub wielu uchwał podwyższyć kapitał zakładowy Spółki bez zmiany niniejszej Umowy Spółki do kwoty 20 000 000 zł (dwadzieścia milionów złotych).

§ 10. Pokrycie udziałów

Udziały w Spółce mogą być pokrywane wkładami pieniężnymi lub wkładami niepieniężnymi (aportami).

§ 11. Dopłaty i pożyczki

1. Zgromadzenie Wspólników może zobowiązać Wspólników w drodze uchwały do dokonania dopłat w wysokości do pięciokrotnej wartości posiadanych przez nich udziałów. Termin i wysokość dopłat określi uchwała Zgromadzenia Wspólników. Dopłaty będą nakładane na Wspólników proporcjonalnie do liczby posiadanych przez nich udziałów.
2. Spółka może zaciągać pożyczki od Wspólników lub osób trzecich oraz udzielać pożyczek Wspólnikom lub osobom trzecim, na zasadach i warunkach określonych w danej umowie pożyczki.

eprasa.pl 3cdaeec46c

§ 12. Umorzenie udziałów

Udziały mogą być umarzane w sposób i na warunkach określonych uchwałą Zgromadzenia Wspólników. Uchwała Zgromadzenia Wspólników powinna określać w szczególności podstawę prawną umorzenia i wysokość wynagrodzenia przysługującego Wspólnikowi za umorzony udział. Spółka może nabywać swoje własne udziały w celu ich umorzenia.

III.
Organy Spółki

§ 13. Organy Spółki

Organami Spółki są Zarząd i Zgromadzenie Wspólników.

§ 14. Zarząd

1. Zarząd może być jedno- lub wieloosobowy. Liczbę członków Zarządu i jego skład ustala Zgromadzenie Wspólników.
2. W przypadku Zarządu jednoosobowego Zarząd składa się z Prezesa Zarządu, a w przypadku Zarządu Wieloosobowego z Prezesa Zarządu i Członków Zarządu.

§ 15. Reprezentacja Spółki

1. Zarząd prowadzi sprawy Spółki, reprezentuje ją w sądzie i poza sądem, wobec organów administracji oraz osób trzecich.
2. Do składania oświadczeń woli i podpisywania w imieniu Spółki upoważniony jest każdy członek Zarządu, w tym Prezes Zarządu, samodzielnie.
3. Postanowienia powyższe nie wyłączają możliwości ustanowienia prokury samoistnej.

§ 16. Kompetencje Zarządu

Zarząd działa we wszystkich sprawach Spółki niezastrzeżonych prawem lub niniejszą Umową Spółki na rzecz innych jej organów.

§ 17. Kadencja Zarządu

Kadencja każdego członka Zarządu trwa trzy lata.

§ 18. Obowiązki Zarządu

Do zakresu obowiązków Zarządu należy w szczególności:
– reprezentacja Spółki i prowadzenie jej spraw,
– ustanowienie prokury,
– przygotowanie sprawozdania finansowego za mijający rok obrotowy,
– zwoływanie Zgromadzenia Wspólników,
– wypełnianie obowiązków pracodawcy w stosunku do zatrudnionych w Spółce.

§ 19. Udzielanie i odwoływanie prokury

1. Prokura udzielana jest na piśmie przez Zarząd, zgodnie z zasadami reprezentacji. Udzielenie prokury wymaga uchwały podjętej jednogłośnie przez wszystkich członków Zarządu.
2. Prokurę może odwołać w każdym czasie którykolwiek z członków Zarządu poprzez pisemne oświadczenie skierowane do prokurenta.

§ 20. Zgromadzenie Wspólników

1. Zgromadzenie Wspólników może być zwyczajne lub nadzwyczajne.

eprasa.pl 3cdaeec46c

2. Wspólnicy podejmują uchwały na Zgromadzeniu Wspólników.
3. Zgromadzenia Wspólników mogą odbywać się w siedzibie Spółki, jak również w innych miejscach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na jakie wyrażą na piśmie zgodę wszyscy Wspólnicy.
4. Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników jest zwoływane przez Zarząd i obywa się w ciągu sześciu miesięcy po zakończeniu roku obrotowego Spółki.
5. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników jest zwoływane przez Zarząd z własnej inicjatywy lub na żądanie Wspólnika lub Wspólników reprezentujących co najmniej 10% kapitału zakładowego.
6. Zgromadzenie Wspólników zwołuje się listami poleconymi lub pocztą kurierską, za pisemnym potwierdzeniem odbioru, wysłanymi przynajmniej na dwa tygodnie przed terminem Zgromadzenia. Zamiast listu poleconego lub przesyłki nadanej pocztą kurierską zawiadomienie może być wysłane Wspólnikowi na adres do doręczeń elektronicznych albo pocztą elektroniczną, jeżeli uprzednio wyraził na to pisemną zgodę, podając adres, na który zawiadomienie powinno być wysłane. W zaproszeniu na Zgromadzenie Wspólników należy oznaczyć dzień, godzinę, miejsce oraz szczegółowy porządek obrad Zgromadzenia.
7. Uchwały można powziąć pomimo braku formalnego zwołania Zgromadzenia Wspólników, jeżeli cały kapitał zakładowy Spółki jest reprezentowany, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego odbycia Zgromadzenia lub wniesienia poszczególnych spraw do porządku obrad.

§ 21. Uchwały Wspólników

1. Następujące sprawy wymagają uchwały Wspólników:
   a) rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki, sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy oraz udzielenie absolutorium członkom Zarządu z wykonania przez nich obowiązków;
   b) podział zysku lub pokrycie straty;
   c) postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru;
   d) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego;
   e) zwrot dopłat;
   f) połączenie Spółki z inną spółką, podział Spółki, przeniesienie na Spółkę majątku innej spółki w związku z jej podziałem oraz przekształcenie Spółki w spółkę innego typu;
   g) podejmowanie decyzji w innych sprawach, które zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych lub niniejszą Umową Spółki należą do wyłącznej kompetencji Wspólników.
2. Nabycie i zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości wymaga uchwały Wspólników.
3. Uchwały Wspólników zapadają zwykłą większością głosów, chyba że Kodeks spółek handlowych lub niniejsza Umowa Spółki przewidują surowsze warunki podjęcia danej uchwały. W szczególności uchwały dotyczące zmiany niniejszej Umowy Spółki, rozwiązania Spółki lub zbycia przedsiębiorstwa albo jego zorganizowanej części zapadają większością dwóch trzecich głosów oddanych.
4. Uchwała dotycząca zmiany Umowy Spółki, zwiększająca świadczenia Wspólników lub uszczuplająca prawa udziałowe bądź prawa przyznane osobiście poszczególnym Wspólnikom, wymaga zgody wszystkich Wspólników, których dotyczy.

eprasa.pl 3cdaeec46c

5. O ile Kodeks spółek handlowych nie stanowi inaczej, uchwały Wspólników mogą być podejmowane bez odbycia Zgromadzenia, jeśli wszyscy Wspólnicy wyrażą na piśmie zgodę na postanowienie, które ma być powzięte, albo na głosowanie pisemne.

IV
Postanowienia różne

§ 22. Kapitał zapasowy i rezerwowy

Wspólnicy mogą ustanowić jeden lub więcej funduszy zapasowych, rezerwowych (w tym również w celu umorzenia udziałów), rozwojowych oraz funduszy z przeznaczeniem na świadczenia dodatkowe dla pracowników Spółki. Tworząc dany fundusz Wspólnicy określają, czy środki z tego funduszu mogą być przeznaczone na wypłatę dywidendy w latach następnych.

§ 23. Rozwiązanie Spółki

1. Spółka może być rozwiązana w każdym czasie uchwałą Wspólników oraz z innych przyczyn przewidzianych przez prawo.
2. Rozwiązanie Spółki następuje po przeprowadzeniu likwidacji. Likwidację prowadzi się pod firmą Spółki z dodatkiem „w likwidacji". Likwidator zostanie ustanowiony w drodze uchwały Wspólników.

§ 24. Rok obrotowy

Rok obrotowy Spółki pokrywa się z rokiem kalendarzowym. Pierwszy rok obrotowy kończy się 31 grudnia 2026 roku.

§ 25. Jurysdykcja

Niniejsza Umowa Spółki podlega przepisom prawa polskiego. W kwestiach nieuregulowanych niniejszą Umową Spółki zastosowanie mają przepisy prawa polskiego, w szczególności Kodeksu spółek handlowych.

Wzór 19. Uchwała o podwyższeniu kapitału zakładowego bez zmiany umowy spółki

UCHWAŁA NR 1
Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki pod firmą:
ABC Sp. z o.o. z siedzibą w Piekiełku
z dnia 15 stycznia 2026 roku

§ 1

1. Niniejszym Zgromadzenie Wspólników Spółki pod firmą ABC Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piekiełku, działając na podstawie § 9 ust. 1 umowy Spółki, postanawia podwyższyć kapitał zakładowy Spółki bez zmiany umowy Spółki do kwoty 200 000,00 zł (słownie: dwieście tysięcy złotych), to jest o kwotę 195 000 zł (słownie: sto dziewięćdziesiąt pięć tysięcy złotych), poprzez podniesienie wartości nominalnej każdego udziału z kwoty 50 zł (słownie: pięćdziesiąt złotych) do kwoty 2000 zł (słownie: dwa tysiące złotych).
2. Udziały w podwyższonym kapitale zakładowym obejmie jedyny wspólnik Spółki, w ten sposób, że:

eprasa.pl 3cdaeec46c

Wspólnik Jan Kowalski będzie posiadał 100 (słownie: sto) udziałów o wartości nominalnej 2000 zł (słownie: dwa tysiące złotych) każdy, o łącznej wartości nominalnej 200 000 zł (słownie: dwieście tysięcy złotych), a pokrycie podwyższonej wartości udziałów nastąpi wkładem pieniężnym o wartości 195 000 zł (sto dziewięćdziesiąt pięć tysięcy złotych).

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z chwilą jej podjęcia.
Przewodniczący oświadczył, że uchwała została podjęta jednomyślnie.

Wzór 20. Pozew o rozwiązanie spółki

Piekiełko, 15 stycznia 2026 r.

Sąd Okręgowy
w Piekiełku

Powód:
Jan Kowalski
Zam. ul. Kolorowa 5
11-234 Niebo
PESEL: 12345678901
email: j.kowalski@email.com
nr tel. xxx-xxx-xxx

Pozwana:
ABC Spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością
z siedzibą w Piekiełku
ul. Czarcia 1
01-567 Piekiełko
KRS: 0000123456

w.p.s. 1 000 000 zł
opłata sądowa: 5000 zł (zgodnie z art. 29 pkt 1 u.k.s.c.)

POZEW
O ROZWIĄZANIE SPÓŁKI

Jako wspólnik Spółki, działając w imieniu własnym, wnoszę o:
1. rozwiązanie spółki ABC Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piekiełku wpisanej do rejestru przedsiębiorców KRS pod numerem 0000123456;
2. zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania;
3. przeprowadzenie rozprawy także pod nieobecność Powoda;
4. zwolnienie Powoda z udziału w posiedzeniu przygotowawczym;
5. przeprowadzenie posiedzenia przygotowawczego także bez udziału Powoda;
6. rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych;
7. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z:

[…]

eprasa.pl 3cdaeec46c

na fakty:
[…]

Na podstawie art. 128[1] k.p.c. wskazuję istotne dla sprawy oświadczenia i twierdzenia:
1. Jan Kowalski i Adam Nowak są wspólnikami spółki ABC sp. z o.o. z siedzibą w Piekiełku;
2. Adam Nowak zaprzestał jakichkolwiek działań zmierzających do realizacji celu spółki;
3. Adam Nowak podejmuje działania zmierzające do uszczuplenia zysków spółki i Powoda, na korzyść innych kontrolowanych przez siebie podmiotów, w szczególności prowadząc działalność konkurencyjną;
4. Adam Nowak utrzymuje współpracę z podmiotami – dłużnikami spółki, w żaden sposób nie prowadząc do zmniejszenia ich zadłużeń, a wręcz je powiększając;
5. Działania Adama Nowaka nie są uzasadnione gospodarczo;
6. Pomiędzy wspólnikami istnieje rażąca rozbieżność w kwestiach kierunków funkcjonowania spółki i decyzji, które mają zapaść;
7. W wyniku konfliktu, nie ma możliwości dalszego prowadzenia spółki.

Czyniąc zadość wymogowi z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. wskazuję, że pomimo starań i prób ze strony Powoda, nie istnieje możliwość zakończenia sporu polubownie, jedynie rozstrzygnięcie sądu umożliwi zakończenie sporu. Pozwany odmówił podjęcia mediacji i wszelkich prób ugodowego zakończenia sporu.

UZASADNIENIE

I. Stan faktyczny

Pozwana spółka została zawiązana w 2009 r. Po pół roku jej funkcjonowania w wyniku sprzedaży ukształtował się skład wspólników, który istnieje do tej pory – Jan Kowalski posiadający 60 udziałów (60% udziału w kapitale zakładowym spółki) oraz Adam Nowak posiadający 40 udziałów (40% udziału w kapitale zakładowym spółki).

Dowód: – odpis pełny KRS pozwanej;
– zeznania Powoda;

Spółka zajmuje się działalnością medyczną.

Dowód: – odpis pełny KRS pozwanej;

Do 2022 r. współpraca pomiędzy wspólnikami układała się dobrze. Powód zajmował się czynnościami administracyjnymi, natomiast Adam Nowak, wykorzystując swoje kontakty, umawiał spotkania z potencjalnymi klientami i zdobywał kontrakty, podróżując w tym celu po kraju.

Dowód: – zeznania Powoda;

Po okresie owocnej współpracy Adam Nowak z przyczyn osobistych przez kilka miesięcy przebywał poza Polską na urlopie. W tym czasie całą działalnością polskiej spółki zajmował się Powód. Po powrocie z urlopu działalność Adama Nowaka przestała być skuteczna. Wyjazdy generowały tylko koszty i nie skutkowały pozyskaniem nowych kontraktów. Adam Nowak przestał przykładać się do swoich obowiązków, a cała rentowność spółki spoczywała na części zarządzanej przez Powoda. Działalność, którą zajmował się Adam Nowak, mocno podupadła.

Dowód: – zeznania Powoda;

eprasa.pl 3cdaeec46c

Warto podkreślić, że ma to bezpośrednie odzwierciedlenie w wymiarze finansowym. Pozwana odnotowała od tego momentu znaczny spadek przychodów.

Dowód: – sprawozdania finansowe pozwanej za lata 2009–2025;

Po pewnym czasie Adam Nowak „poddał się" i przestał interesować się spółką, swoją działalność ograniczając jedynie do wykonywania przelewów. Ponadto już od maja 2021 r. przebywa u córki poza Polską, nie odwiedza firmy, podejmuje jedynie działania pozorujące, które mają wskazywać na jego zainteresowanie sprawami spółki, jednak nie przynoszą one żadnych konkretnych rezultatów.

Dowód: – zeznania Powoda;

Co istotne, wspólnik Adam Nowak i faktycznie jedyna osoba upoważniona do reprezentowania spółki (Powód jako drugi członek zarządu nie może jej reprezentować samodzielnie) pełni funkcję członka zarządu w spółce DEF spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (nr KRS: 0000234567), której działalność jest tożsama z działalnością reprezentowanej przez Pozwaną.
Wspólnik – Adam Nowak, wykorzystuje wszystkie spółki, którymi zarządza, prowadząc działalność w sposób dostosowany do jego potrzeb, przenosząc część obsługiwanych klientów na spółki inne niż Pozwana. Ponadto organizuje ją w ten sposób, że pozwana wypracowuje coraz mniejsze zyski, tak aby Powód otrzymywał niższe kwoty z tego tytułu.

Dowód: – oświadczenie KGB sp. z o.o.;

Dodatkowo Adam Nowak kontynuuje współpracę z podmiotami, które są dłużne pozwanej spółce znaczne kwoty pieniędzy (aż do ok. 250 000 złotych). Powód próbował wpłynąć na Adama Nowaka, żeby zakończył współpracę z takim kontrahentem i próbował wyegzekwować zadłużenie, jednak Adam Nowak sprzeciwia się takiemu rozwiązaniu.

Dowód: – zestawienie należności ABC sp. z o.o.;

Co istotne, Adam Nowak podjął także działalność konkurencyjną w Czechach bez wiedzy Powoda i bez uzyskania zgody spółki. Jego działania są na tyle rażąco nielojalne wobec wspólnika – Powoda, że wykorzystuje on wypracowaną w Polsce markę do przyciągania kontrahentów do nowo założonej spółki czeskiej (świadczącej usługi przy samej granicy) – ABC Czechy s.r.o. – sugerując, że spółki te są powiązane, a spółka czeska stanowi „oddział" spółki polskiej, co wynika już z praktycznie identycznej nazwy. Nadmienić należy, że Pozwana również świadczy usługi na terytorium Czech.

Dowód: – odpis z rejestru – ABC Czechy s.r.o.;

Pierwotnie wspólnicy uzgadniali, że założą w Czechach podmiot, którego właścicielem będą bezpośrednio wspólnicy albo pośrednio spółka. Podmiot ten miał być założony i przygotowany do pracy przez czeską kancelarię prawną wybraną zarówno przez Powoda, jak i przez Adama Nowaka, a później sprzedany. Następnie Powód miał przez kilka miesięcy implementować rozwiązania przyjęte w polskiej firmie, rekrutować

eprasa.pl 3cdaeec46c

pracowników czy wdrażać procedury obowiązujące w Pozwanej, jednak sprzeciwił się temu Adam Nowak, który oświadczył, iż sam się tym zajmie.
Co ważne, nie poinformował on Powoda o założeniu nowej spółki, która wbrew wcześniejszym ustaleniom została założona bezpośrednio przez Adama Nowaka z trzema innymi osobami.

Dowód: – odpis z rejestru – ABC Czechy s.r.o.;

Ponadto, wykorzystując swoją pozycję w zarządzie Pozwanej, udostępnia spółce czeskiej nieodpłatny dostęp do marki, logo i klientów spółki polskiej, a także serwerów pocztowych i domen. Adam Nowak, wykorzystując markę i logo spółki polskiej, reklamuje i przedstawia firmę czeską jako „oddział" tej prowadzonej w Polsce.

Dowód: – wydruk ze strony internetowej ABC Czechy s.r.o.;

Dodatkowo spółka czeska zleca czynności pracownikom spółki polskiej oraz korzysta z darmowego dostępu do płatnych treści i oprogramowania opłacanego przez spółkę polską.
Ponadto Adam Nowak, który, co należy ponownie podkreślić, jest uprawniony do samodzielnej reprezentacji spółki, podejmuje irracjonalne i nieuzasadnione ekonomicznie decyzje, jak przykładowo wynajmowanie przez okres około roku magazynu, w którym przechowywane są towary firmy, która upadła. Koszty magazynowania przekroczyły już kilka miesięcy temu wartość towaru, jednak pomimo nalegań Powoda Adam Nowak nie zgadza się na utylizację.

Dowód: – zestawienie stanów magazynowych Spółki;

Podkreślić należy, że jedyną osobą, która może reprezentować spółkę z o.o., jest Adam Nowak, podczas gdy działania Powoda dla swej skuteczności wymagają współdziałania innych osób, których w spółce nie ma.
W spółce pomiędzy wspólnikami istnieje konflikt nie tylko na tle decyzyjnym – mają oni inne (albo wręcz brak) wizje działania spółki, ale także osobistym. Adam Nowak podejmuje działania nakierowane na osiągnięcie własnego, osobistego interesu i realizację własnych celów, nawet jeżeli są one niezgodne z interesem spółki lub odbijają się negatywnie na Powodzie oraz pracownikach spółki.

.....
Jan Kowalski

Załączniki:
– odpis pełny KRS pozwanej;
– sprawozdania finansowe pozwanej za lata 2009–2025;
– oświadczenie KGB sp. z o.o.;
– zestawienie należności ABC sp. z o.o.;
– odpis z rejestru – ABC Czechy s.r.o.;
– wydruk ze strony internetowej ABC Czechy s.r.o.;
– zestawienie stanów magazynowych Spółki;
– dowód uiszczenia opłaty sądowej;
– odpis pozwu.

eprasa.pl 3cdaeec46c

Wzór 21. Umowa sprzedaży udziałów

UMOWA SPRZEDAŻY UDZIAŁÓW

Niniejsza umowa sprzedaży udziałów (dalej: **„Umowa"**) została zawarta […] roku w Warszawie pomiędzy:
[…], zam. […], legitymującą się dowodem osobistym […], dalej zwaną **„Sprzedającym"**, a
[…], zam. […], legitymującą się dowodem osobistym […], dalej zwaną **„Kupującym"**, przy czym Kupujący i Sprzedający zwani są też łącznie **„Stronami"** lub indywidualnie „Stroną".

1. OŚWIADCZENIA I ZAPEWNIENIA

1.1. Sprzedający oświadcza, że jest wspólnikiem Spółki […] spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie posiadającej numer identyfikacyjny REGON […], oraz numer identyfikacji podatkowej NIP […], wpisanej do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, […] Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS […], której kapitał zakładowy wynosi […]PLN (słownie: […]złotych) (dalej: „Spółka").

1.2. Sprzedający oświadcza, że posiada […] ([…]) niepodzielnych, równych udziałów, o wartości nominalnej […]PLN (słownie: […] złotych).

1.3. Sprzedający oświadcza, że:
   a) udziały zostały objęte przez niego zgodnie z prawem i są wolne od jakichkolwiek obciążeń i praw osób trzecich;
   b) Spółka nie została postawiona w stan upadłości;
   c) Spółka nie posiada istniejących i wymagalnych lub niewymagalnych zobowiązań wobec podmiotów trzecich, w tym w szczególności danin publicznych, a także że nie toczy się w stosunku do Spółki postępowanie sądowe, egzekucyjne lub windykacyjne, dotyczące niespłaconych zobowiązań;
   d) Spółka nie jest stroną umów, które mogą doprowadzić do powstania takich zobowiązań w przyszłości;
   e) zawarcie niniejszej umowy sprzedaży nie wymaga zgody Spółki.

1.4. Kupujący oświadcza, że:
   a) znany jest mu stan prawny, finansowy i ekonomiczny Spółki oraz nie wnosi do niego żadnych zastrzeżeń;
   b) posiada środki finansowe wystarczające na wywiązanie się z zobowiązań zaciąganych niniejszą Umową.

2. SPRZEDAŻ UDZIAŁU

2.1. Sprzedający sprzedaje, a Kupujący kupuje […] (słownie: […]) udziałów w kapitale zakładowym Spółki za łączną kwotę […]PLN (słownie: […]). Kupujący zobowiązuje się do zapłaty powyższej ceny w dniu zawarcia umowy w gotówce.

2.2. Strony zgodnie postanawiają, iż przejście własności udziałów ze Sprzedającego na Kupującego nastąpi z chwilą zawarcia niniejszej Umowy.

3. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

3.1. Wszelkie zmiany niniejszej Umowy wymagają pod rygorem nieważności zachowania formy pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

eprasa.pl 3cdaeec46c

3.2. We wszelkich sprawach nieuregulowanych w niniejszej Umowie stosuje się właściwe przepisy Kodeksu cywilnego oraz Kodeksu spółek handlowych.
3.3. Jeżeli jakiekolwiek postanowienie niniejszej Umowy zostanie uznane za nieważne lub niewykonalne, nie ma to wpływu na ważność lub wykonalność pozostałych postanowień Umowy, chyba że z okoliczności wynika, że bez takich postanowień Umowa nie zostałaby zawarta.
3.4. Wszelkie koszty zawarcia niniejszej Umowy, w tym w szczególności podatek od czynności cywilnoprawnych i koszt sporządzenia umowy w formie przepisanej prawem, ponosi Kupujący. Kupujący złoży odpowiednią deklarację podatkową podatku od czynności cywilnoprawnych do właściwego urzędu skarbowego w ciągu 14 dni od daty zawarcia niniejszej Umowy.
3.5. Niniejsza umowa została sporządzona w czterech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron, jednym dla sądu rejestrowego oraz jednym dla urzędu skarbowego.

Sprzedający: Kupujący:

Wzór 22. Wniosek o udostępnienie dokumentów

Piekiełko, 15 stycznia 2026 r.

Jan Kowalski
ul. Kolorowa 5
11-234 Niebo

ABC sp. z o.o.
ul. Czarcia 1
01-567 Piekiełko

WNIOSEK
O UDOSTĘPNIENIE DOKUMENTÓW

Działając na podstawie art. 212 § 1 k.s.h. jako wspólnik spółki ABC sp. z o.o. z siedzibą w Piekiełku niniejszym wnoszę o umożliwienie mi zapoznania się z dokumentacją Spółki w postaci dokumentów księgowych za okres V.2023–IX.2025.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 212 § 1 k.s.h. prawo kontroli służy każdemu wspólnikowi. W tym celu wspólnik lub wspólnik z upoważnioną przez siebie osobą może w każdym czasie przeglądać księgi i dokumenty spółki, sporządzać bilans dla swego użytku lub żądać wyjaśnień od zarządu.
Prawo to jest niezależne od liczby posiadanych udziałów w spółce.
Ponadto możliwe jest sporządzenie kopii, notatek itd. (Andrzej Kidyba, Art. 212. W: *Komentarz aktualizowany do art. 1–300 Kodeksu spółek handlowych.* System Informacji Prawnej LEX, 2020).
Mając na uwadze powyższe oraz sprawne przeprowadzenie czynności wnoszę o przygotowanie ww. dokumentów i poinformowanie o możliwej dacie osobistego zapoznania się z nimi.

Z poważaniem
Jan Kowalski

eprasa.pl 3cdaeec46c

Wzór 23. Rezygnacja z zarządu

Piekiełko, 15 stycznia 2026 r.

Jan Kowalski
ul. Kolorowa 5
11-234 Niebo

ABC sp. z o.o.
ul. Czarcia 1
01-567 Piekiełko

REZYGNACJA

Ja, niżej podpisany Jan Kowalski, niniejszym składam rezygnację z pełnienia przeze mnie obowiązków członka zarządu spółki ABC sp. z o.o. z siedzibą w Piekiełku, wpisanej do Rejestru Przedsiębiorców KRS przez Sąd Rejonowy w Piekiełku pod numerem KRS: 0000123456, NIP: 1123657899, REGON: 123456789, kapitał zakładowy 5000 zł, ze skutkiem na dzień 31 stycznia 2026 r.

Jan Kowalski

Wzór 24. Protokół Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników

ABC Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piekiełku, ul. Czarcia 1, 01-234 Piekiełko, zarejestrowana w rejestrze przedsiębiorców prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Piekiełku pod numerem 0000123456, NIP: 9876543219, kapitał zakładowy 5000 zł

PROTOKÓŁ ZWYCZAJNEGO ZGROMADZENIA WSPÓLNIKÓW
Spółki pod firmą ABC Sp. z o.o. z siedzibą w Piekiełku
z dnia 22 stycznia 2026 r.

Dnia 22 stycznia 2026 r. w siedzibie ABC Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piekiełku, ul. Czarcia 1, 01-234 Piekiełko, zarejestrowanej w rejestrze przedsiębiorców prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Piekiełku pod numerem 0000123456, NIP: 9876543219, kapitał zakładowy 5000 zł, odbyło się Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników.
Na Zgromadzenie stawili się:
Jan Kowalski oraz Adam Nowak

§ 1. Obrady Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników otworzył Jan Kowalski, który został wybrany jednogłośnie w głosowaniu tajnym na Przewodniczącego Zgromadzenia Wspólników.
Przewodniczący stwierdził, że niniejsze Zgromadzenie Wspólników odbywa się w trybie art. 240 Kodeksu spółek handlowych, cały kapitał zakładowy Spółki jest reprezentowany, nikt z obecnych nie wniósł sprzeciwu ani co do odbycia Zgromadzenia, ani co do porządku obrad, a zatem Zgromadzenie to jest zdolne do podjęcia uchwał.

§ 2. Na Zgromadzeniu przedstawiono następujący porządek obrad:
1. Otwarcie Zgromadzenia
2. Wybór Przewodniczącego Zgromadzenia

eprasa.pl 3cdaeec46c

3. Stwierdzenie prawidłowości zwołania Zgromadzenia, jego zdolności do podejmowania uchwał oraz przyjęcie porządku obrad
4. Podjęcie uchwał w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego Spółki za rok 2025 oraz propozycji Zarządu w sprawie przeznaczenia zysku za rok obrotowy 2025
5. Podjęcie uchwał w sprawie udzielenia Członkom Zarządu absolutorium z wykonania przez nich obowiązków za rok 2025
6. Zamknięcie obrad

Zgromadzenie Wspólników przyjęło określony porządek obrad jednomyślnie.

§ 3. W pkt 3 porządku obrad Zgromadzenie Wspólników podjęło jednomyślnie (za – 100 głosów, głosów przeciw i wstrzymujących się – 0) uchwałę o następującej treści:

Uchwała nr 1

Zgromadzenie Wspólników ABC Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piekiełku niniejszym zatwierdza sprawozdanie finansowe spółki za rok obrotowy 2025 zawierające:

a) Bilans na dzień 31 grudnia 2025 r., który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 123 456,78 zł (słownie: sto dwadzieścia trzy tysiące czterysta pięćdziesiąt sześć 78/100 złotych)
b) Rachunek zysków i strat za okres od 01.01.2025 do 31.12.2025, wykazujący zysk netto w kwocie:
   234 567,89 zł (słownie: dwieście trzydzieści cztery tysiące pięćset sześćdziesiąt siedem 89/100 złotych)
c) Informację dodatkową

§ 4. W pkt 4 porządku obrad Zgromadzenie Wspólników podjęło jednomyślnie (za – 100 głosów, głosów przeciw i wstrzymujących się – 0) uchwałę o następującej treści:

Uchwała nr 2

Zgromadzenie Wspólników ABC Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piekiełku niniejszym postanawia przeznaczyć zysk osiągnięty w roku 2025 na kapitał zapasowy.

§ 5. W pkt 5 porządku obrad Zgromadzenie Wspólników podjęło jednomyślnie (za – 40 głosów, głosów przeciw i wstrzymujących się – 0) w głosowaniu tajnym uchwałę o następującej treści:

Uchwała nr 3

Zgromadzenie Wspólników Spółki ABC Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piekiełku niniejszym udziela absolutorium z wykonania obowiązków w roku obrotowym zakończonym 31.12.2025 r. Prezesowi Zarządu – Janowi Kowalskiemu.
W głosowaniu nie brał udziału Jan Kowalski ze względu na treść przepisu art. 244 k.s.h. (60 głosów).

§ 6. W pkt 5 porządku obrad Zgromadzenie Wspólników podjęło jednomyślnie (za – 60 głosów, głosów przeciw i wstrzymujących się – 0) w głosowaniu tajnym uchwałę o następującej treści:

eprasa.pl 3cdaeec46c

Uchwała nr 4

Zgromadzenie Wspólników Spółki ABC Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Piekiełku niniejszym udziela absolutorium z wykonania obowiązków w roku obrotowym zakończonym 31.12.2025 r. Członkowi Zarządu – Adamowi Nowakowi.
W głosowaniu nie brał udziału Adam Nowak ze względu na treść przepisu art. 244 k.s.h. (40 głosów).

§ 7. Wobec wyczerpania porządku obrad Przewodniczący ogłosił zamknięcie niniejszego Zgromadzenia, załączając do protokołu:
1. Listę obecności wspólników

Przewodniczący Zgromadzenia
Jan Kowalski
.....
(podpis)

Lista obecności
na Zgromadzeniu Wspólników Spółki pod firmą ABC Sp. z o.o.
z siedzibą w Piekiełku
z dnia 22 stycznia 2026 r.

1. Jan Kowalski – 60 udziałów o łącznej wartości nominalnej 3000 zł
   .....
   (podpis)
2. Adam Nowak – 40 udziałów o łącznej wartości nominalnej 2000 zł
   .....
   (podpis)

Przewodniczący Zgromadzenia
Jan Kowalski
.....
(podpis)

Wzór 25. Regulamin udziału w zgromadzeniu wspólników przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej

REGULAMIN
UDZIAŁU W ZGROMADZENIU WSPÓLNIKÓW PRZY WYKORZYSTANIU ŚRODKÓW KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ

§ 1

1. Niniejszy Regulamin określa szczegółowe zasady i tryb udziału w zgromadzeniu wspólników spółki […] przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.
2. Definicje:
   a) KSH – ustawa z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.);
   b) Regulamin – oznacza niniejszy Regulamin;
   c) Spółka – […] z siedzibą w […];
   d) Wspólnik – osoba fizyczna albo prawna bądź inna jednostka organizacyjna posiadająca uprawnienie do udziału w Zgromadzeniu lub użytkownik albo zastawnik udziałów z prawem głosu;

eprasa.pl 3cdaeec46c

e) Zgromadzenie – oznacza Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników albo Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników.

§ 2

Udział w zgromadzeniu wspólników spółki […] przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej dopuszczalny jest, o ile został dopuszczony przez zwołującego to Zgromadzenie.

§ 3

Udział w Zgromadzeniu, w trybie opisanym w § 1 ust. 1, obejmuje w szczególności:

1) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym wszystkich osób uczestniczących w Zgromadzeniu, w ramach której mogą one wypowiadać się w toku obrad Zgromadzenia, przebywając w innym miejscu niż miejsce obrad Zgromadzenia;
2) wykonywanie osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu przed Zgromadzeniem lub w toku Zgromadzenia.

§ 4

1. Wspólnik mający zamiar uczestniczyć w Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej zobowiązany jest połączyć się z opcją wideo poprzez darmowy komunikator […] z użytkownikiem […]. Zaproszenie wskazuje również wszystkie niezbędne dane do połączenia się w celu udziału w Zgromadzeniu.
2. Wspólnik zobowiązany jest okazać dokument tożsamości ze zdjęciem oraz twarz, w sposób umożliwiający weryfikację jego tożsamości.
3. Brak zastosowania się do ww. wymogów upoważnia przewodniczącego Zgromadzenia do odmowy dopuszczenia takiego wspólnika do udziału w Zgromadzeniu.

§ 5

1. W przypadku chęci uczestnictwa w Zgromadzeniu przez pełnomocnika Wspólnik-mocodawca zobowiązany jest dostarczyć do spółki pełnomocnictwo w formie pisemnej najpóźniej do dnia poprzedzającego dzień odbycia Zgromadzenia.
2. Brak zastosowania się do ww. wymogów upoważnia przewodniczącego Zgromadzenia do odmowy dopuszczenia takiego wspólnika do udziału w Zgromadzeniu.
3. Do pełnomocników w zakresie nieuregulowanym stosuje się odpowiednio postanowienia dotyczące Wspólników.

§ 6

1. Głosowanie w sprawach jawnych odbywa się poprzez uniesienie ręki w chwili, w której przewodniczący Zgromadzenia zapyta o stanowisko wobec uchwały. Sprzeciw wobec podjętej uchwały zgłaszany jest ustnie po podaniu przez przewodniczącego wyników głosowania oraz stwierdzeniu, czy uchwała została podjęta.
2. Głosowanie w sprawach tajnych odbywa się poprzez przesłanie na adres mailowy wskazany w zaproszeniu oświadczenia zawierającego stanowisko wobec uchwały.
3. Po zarządzeniu głosowania przewodniczący oczekuje 5 minut na przesłanie stanowiska wspólników wobec uchwały. Po tym czasie zamyka głosowanie i podaje wyniki. Razem z głosowaniem dany wspólnik, który głosuje przeciw, może złożyć sprzeciw wobec uchwały. Adres mailowy, z którego będą przesyłane oświadczenia

eprasa.pl 3cdaeec46c

wspólników ze stanowiskiem wobec głosowanej uchwały, powinien mieć nazwę uniemożliwiającą identyfikację wspólnika/powiązanie go z danym wspólnikiem.
4. Wspólnicy korzystający z możliwości udziału w Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej ponoszą ryzyka z tym związane, w szczególności wynikające z niemożności odbioru transmisji, komunikacji lub wykonywania prawa głosu podczas Zgromadzenia wskutek tymczasowej lub trwałej awarii albo zakłóceń sieci elektrycznej lub infrastruktury telekomunikacyjnej, a także ryzyko udostępnienia osobom trzecim adresu e-mail, na który mają być przesyłane oświadczenia o stanowisku wspólnika wobec głosowanej uchwały.

§ 7

1. Regulamin został uchwalony na podstawie art. 2341 § 3 KSH.
2. Regulamin wchodzi w życie w chwili jego uchwalenia.

Wzór 26. Umowa pożyczki z członkiem zarządu

UMOWA POŻYCZKI

Niniejsza umowa pożyczki („Umowa") zawarta została w dniu 14 stycznia 2026 r. w Warszawie pomiędzy:
Janem Kowalskim, zam. ul. Kolorowa 5, 11-234 Niebo, PESEL: […], zwanym dalej **„Pożyczkodawcą"**,
a
ABC Sp. z o.o. z siedzibą w Piekiełku (01-234), przy ul. Czarciej 1, wpisaną do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Piekiełku, pod numerem 0000123456, NIP: 9876543219, kapitał zakładowy 5000 zł, reprezentowaną przez:
Adama Nowaka, zam. ul. Kolorowa 5, 11-234 Niebo, PESEL: […] – pełnomocnika powołanego przez Zgromadzenie Wspólników,
zwaną dalej **„Pożyczkobiorcą"**,
zwane dalej łącznie **„Stronami"** lub pojedynczo **„Stroną"**.

Pożyczkobiorca oświadcza niniejszym, że na dzień zawarcia Umowy:
1. Przeciwko Pożyczkobiorcy nie toczą się żadne postępowania sądowe, pozasądowe, polubowne, egzekucyjne lub administracyjne, ani nie istnieje żadne znane Pożyczkobiorcy na dzień podpisania niniejszej Umowy ryzyko wszczęcia takich postępowań.
2. Pożyczkobiorcy nie są znane okoliczności wskazujące na istotne ryzyko powstania roszczeń, zarzutów, zastrzeżeń itp., które mogłyby spowodować obowiązek zapłaty znaczących kwot lub inny obowiązek o znaczącym charakterze majątkowym.

Pożyczkobiorca zobowiązuje się, że niezwłocznie poinformuje Pożyczkodawcę o jakichkolwiek okolicznościach powodujących lub mogących spowodować, że którekolwiek z oświadczeń, o których mowa powyżej, stanie się w całości lub choćby w części niezgodne ze stanem rzeczywistym po dniu podpisania Umowy.

§ 1
PRZEDMIOT UMOWY

1. Pożyczkodawca udziela, a Pożyczkobiorca przyjmuje od Pożyczkodawcy pożyczkę pieniężną w kwocie […] (słownie: […]) złotych („Pożyczka").

eprasa.pl 3cdaeec46c

2. Kwota Pożyczki zostanie przekazana w dniu zawarcia Umowy na rachunek Pożyczkobiorcy o numerze […].

§ 2
ZWROT POŻYCZKI

1. Kwotę Pożyczki Pożyczkobiorca zobowiązuje się zwrócić Pożyczkodawcy w terminie 12 miesięcy od dnia zawarcia niniejszej Umowy.
2. Spłata Pożyczki będzie dokonana jednorazowo, poprzez wpłatę całej kwoty zobowiązania wraz z odsetkami na rachunek bankowy Pożyczkodawcy, z którego środki wpłynęły na rachunek Pożyczkobiorcy.
3. Pożyczkobiorca jest uprawniony do przedterminowego zwrotu Pożyczki, a Pożyczkodawca nie może odmówić przyjęcia takiej spłaty.

§ 3
OPROCENTOWANIE POŻYCZKI

Pożyczka jest oprocentowana w stosunku rocznym według stałej stopy 4%.

§ 4
NIEWYKONANIE UMOWY

1. Przypadkami niewykonania Umowy jest każdy z wymienionych poniżej („Przypadki Niewykonania Umowy"):
   1) opóźnienie w spłacie jakiejkolwiek należności Pożyczkodawcy wynikającej z umowy, w pełnej wysokości i w przewidzianym w umowie terminie,
   2) podjęcie uchwały o likwidacji Pożyczkobiorcy,
   3) złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości Pożyczkobiorcy przez jej Zarząd,
   4) naruszenie innych niż wymienione powyżej postanowień albo uchylenie się od innego oświadczenia, wymaganego na podstawie Umowy.
2. W razie wystąpienia Przypadku Niewykonania Umowy Pożyczka staje się natychmiast wymagalna.

§ 5
WEJŚCIE W ŻYCIE

Umowa wchodzi w życie w dniu jej podpisania przez Strony.

§ 6
CZĘŚCIOWA NIEWAŻNOŚĆ

Strony oświadczają, że w sytuacji gdyby którekolwiek postanowienie niniejszej Umowy okazało się nieważne albo bezskuteczne, nie wpłynie to na ważność i skuteczność pozostałych postanowień Umowy. W takim wypadku Strony uzgodnią treść postanowień, które zastąpią postanowienia nieważne lub bezskuteczne albo postanowienia nieważne lub bezskuteczne zostaną zastąpione odpowiednimi postanowieniami przepisów prawa, których sens jest najbliższy postanowieniom nieważnym albo bezskutecznym.

§ 7
KOSZTY

Wszelkie koszty wynikające z zawarcia niniejszej Umowy ponosi Pożyczkobiorca.

§ 8
WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU

Wszelkie spory mogące wyniknąć z niniejszej Umowy strony poddają rozstrzygnięciu sądu powszechnego właściwego według miejsca siedziby Pożyczkodawcy.

eprasa.pl 3cdaeec46c

§ 9
ZMIANY UMOWY

Wszelkie zmiany niniejszej Umowy wymagają formy pisemnej. Niedopełnienie tych formalności będzie skutkowało nieważnością takiej zmiany.

§ 10
EGZEMPLARZE UMOWY

Umowa została sporządzona w 2 (dwóch) egzemplarzach, każdy na prawach oryginału, po 1 (jednym) dla każdej ze stron.

POŻYCZKODAWCA: POŻYCZKOBIORCA:

Wzór 27. Uchwała w sprawie zawieszenia działalności spółki

Uchwała Zarządu ABC spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 15 stycznia 2026 roku w sprawie zawieszenia działalności Spółki

§ 1

Niniejszym jako zarząd **ABC spółka z ograniczoną odpowiedzialnością** postanawiam zawiesić prowadzenie przez Spółkę działalności z dniem 1 lutego 2026 r.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Imię i nazwisko	Liczba głosów – Za	Liczba głosów – Przeciw	Liczba głosów – Wstrzymuję się
Jan Kowalski			
Adam Nowak			

Podpisy:
Jan Kowalski Adam Nowak

Wzór 28. Pozew o zapłatę nieopłaconej faktury

Piekiełko, 15 stycznia 2026 r.

Sąd Rejonowy
dla Nieba

Powód:
ABC spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością
ul. Czarcia 1
01-237 Piekiełko
KRS: 0000123456
email: biuro@abcmail.pl
nr tel. xxx-xxx-xxx

eprasa.pl 3cdaeec46c

Pozwany:
DEF spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością
ul. Anielska 9
99-987 Niebo

w.p.s. – 70 000 złotych
opłata sądowa: 3500 zł
data wymagalności roszczenia: 29 października 2024 r.

POZEW O ZAPŁATĘ

Działając za Powoda jako upoważniony do jednoosobowej reprezentacji członek zarządu, wnoszę o:

1. Zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kwoty 70 000,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 29 października 2024 r. do dnia zapłaty.
2. Zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kwoty 463,29 złotych stanowiącej równowartość kwoty 100 euro przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.
3. Zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda zwrotu kosztów postępowania.

Ponadto wnoszę o:

4. Dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów:
   I. faktura numer 1/2024;
   II. potwierdzenie nadania wezwania do zapłaty wraz z wydrukiem śledzenia przesyłki;
   III. wezwanie do zapłaty;
   IV. umowa sprzedaży z dnia 1 stycznia 2024 r.;
   – powyższe na potwierdzenie faktu zawarcia umowy, jej warunków, wysokości roszczenia, próby rozwiązania sporu.
5. Dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron
   – powyższe na potwierdzenie faktu zawarcia umowy, jej warunków, wydania towaru, zmiany decyzji, wysokości roszczenia.
6. Przeprowadzenie rozprawy także pod nieobecność Powoda.
7. Zwolnienie Powoda z udziału w posiedzeniu przygotowawczym.
8. Przeprowadzenie posiedzenia przygotowawczego także bez udziału Powoda.

Na podstawie art. 1281 k.p.c. wskazuję istotne dla sprawy oświadczenia i twierdzenia:

1. Strony zawarły umowę sprzedaży pojazdu marki Toyota, nr rej. PI456879;
2. Powód wydał Pojazd;
3. Pozwany nie zapłacił w terminie;
4. Powód wysłał wezwanie do zapłaty jednak bez skutku.

Czyniąc zadość wymogowi z art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c. wskazuję, że strony podjęły próbę pozasądowego rozwiązania sporu – Powód przesłał Pozwanemu wezwanie do zapłaty, która to próba nie doprowadziła jednak do zakończenia sporu.

UZASADNIENIE

Powód jako właściciel pojazdu marki Toyota, nr rej. PI456879, zdecydował się na jego sprzedaż. Chęć zakupu zgłosił Pozwany.

Dowód: – przesłuchanie stron;

eprasa.pl 3cdaeec46c

Strony uzgodniły warunki, spisały umowę, a następnie podpisały ją. Powód wydał pojazd Pozwanemu, a Pozwany zgodnie z umową miał uiścić cenę w terminie 14 dni.

Dowód: – umowa sprzedaży z dnia 1 stycznia 2024 r.;
– przesłuchanie stron;
Następnie Powód wystawił fakturę na uzgodnioną kwotę 70 000 zł brutto.

Dowód: – faktura numer 1/2024 – załącznik nr 2;

Z uwagi na brak płatności w terminie Powód wysłał listem poleconym adresowanym do Pozwanego wezwanie do zapłaty, które pozostało jednak bez odzewu. Pojazd w dalszym ciągu znajduje się w posiadaniu Pozwanego.

Dowód: – potwierdzenie nadania wezwania do zapłaty – załącznik nr 3;
– wezwanie do zapłaty – załącznik nr 4;

Z uwagi na to, iż do dnia sporządzenia niniejszego pozwu Pozwany nie opłacił faktury, niniejsze powództwo jest zasadne.

Zgodnie z art. 535 § 1 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Odnosząc powyższe do stanu faktycznego niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości, iż Powód zrealizował swoją część zobowiązania. Umowa sprzedaży została ważnie zawarta, a pojazd wraz z kluczykami i dokumentami został wydany Pozwanemu. Z drugiej strony jednak Pozwany jedynie częściowo zrealizował swoje zobowiązanie odbierając samochód. Nie doszło natomiast do zapłaty wynagrodzenia.
Właściwość rzeczowa Wydziału Gospodarczego jest zgodna z dyspozycją art. $458^{[2]}$ § 1 pkt 2 k.p.c.

Właściwość miejscowa tutejszego Sądu Rejonowego oparta została na art. 27 § 1 k.p.c., albowiem siedzibą Pozwanego jest miasto Niebo, co wskazuje, iż właściwym miejscowo dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu jest tut. Sąd Rejonowy.

Mając na uwadze powyższe, wnoszę jak na wstępie.

.....
Jan Kowalski
Prezes ABC sp. z o.o.

Załączniki:
1. dowód uiszczenia opłaty sądowej;
2. faktura numer 1/2024;
3. potwierdzenie nadania wezwania do zapłaty wraz z wydrukiem śledzenia przesyłki;
4. wezwanie do zapłaty;
5. odpis aktualny KRS powoda i pozwanego;
6. odpis pozwu wraz z załącznikami.

eprasa.pl 3cdaeec46c

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2, 5 i 7, art. 27 ust. 1 ustawy z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 85)
- art. $43^{[1]}$–$4^{[10]}$, $55^{[1]}$, $77^{[3]}$, 627 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 795; ost.zm. Dz.U. z 2026 r., poz. 507)
- art. 162, 182, 198, 210, art. 228 pkt 4, art. 229, 240, 244, art. 254 § 2, art. 275 § 2, art. 291, 585, 587, 590, 591 ustawy z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 18; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 644)
- art. 265–316 ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 383; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 988)

Autorzy

MARCIN SZABŁOWSKI

adwokat, ukończył z wyróżnieniem prawo na Uniwersytecie Warszawskim, zajmuje się obsługą prawną spółek, założył ponad 250 spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, przeprowadził kilkaset zgromadzeń wspólników, na bieżąco doradza zarządom w różnych kwestiach związanych z przepisami Kodeksu spółek handlowych, szczególnie interesuje się odpowiedzialnością wspólników i członków zarządu. W jego kręgu zainteresowań pozostają także zagadnienia prawne dotyczące funkcjonowania biur rachunkowych. Autor publikacji z zakresu prawa handlowego i gospodarczego.

MONIKA SZABŁOWSKA

główna księgowa w Księgowość Warszawa KDS, absolwentka prestiżowego kierunku finanse, inwestycje i rachunkowość na Uniwersytecie Warszawskim, specjalizuje się w obsłudze księgowej spółek oraz interesuje się zagadnieniami związanymi z prawnymi aspektami działalności spółek handlowych w księgowości. Autorka praktycznych procedur działania biur rachunkowych.

ŁUKASZ SKIBA

adwokat, absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, zajmuje się obsługą podmiotów gospodarczych. Posiada bogate doświadczenie w obsłudze korporacyjnej spółek, w tym publicznych, na każdym etapie ich funkcjonowania. Doradzał wielokrotnie przedsiębiorcom, tworząc i negocjując m.in. umowy spółek i umowy inwestycyjne. Zajmuje się ponadto prawem ochrony konkurencji, a także reprezentuje konsumentów w sporach z instytucjami finansowymi – bankami, towarzystwami funduszy inwestycyjnych, towarzystwami ubezpieczeń. Świadczy usługi w języku polskim i angielskim.

PIOTR METERA

adwokat, ukończył prawo na Uniwersytecie Warszawskim. Zajmuje się obsługą prawną przedsiębiorców i klientów biznesowych w sprawach cywilnych, gospodarczych, karnych, z zakresu prawa spółek handlowych. Sporządza umowy, opinie prawne, reprezentuje klientów przed sądami wszystkich instancji.

eprasa.pl 3cdaeec46c

HUBERT ŁUCZYŃSKI

radca prawny, absolwent prawa na Uniwersytecie Warszawskim, interesuje się tematyką odpowiedzialności odszkodowawczej, były arbiter w Sądzie Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej, pracował jako wykładowca w szkole wyższej.

WIOLETTA KOLECKA

samodzielna księgowa, od początku swojej kariery zawodowej związana z Księgowość Warszawa KDS Sp. o.o., obsługuje głównie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Posiada Certyfikat Samodzielnego Księgowego (Bilansisty) – specjalisty ds. rachunkowości, wydany przez Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, oddział w Warszawie.

ANNA KRUSZEWSKA

specjalistka ds. kadr i płac w Księgowość Warszawa KDS, absolwentka Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego. Uzyskała tytuł magistra na kierunku finanse przedsiębiorstw i rachunkowość. Karierę zawodową rozpoczęła w 2012 r. tuż po ukończeniu szkoły średniej w biurze rachunkowym jako księgowa i pracownik do spraw kadrowo-płacowych, aż po pracę w dużej firmie. Księgowa specjalizująca się z obsłudze kadrowo-płacowej firm o zróżnicowanej liczbie zatrudnionych pracowników.

WERONIKA SKULIMOWSKA

księgowa, od początku swojej kariery zawodowej pracuje w Księgowość Warszawa KDS. Posiada Certyfikat Samodzielnego Księgowego (Bilansisty) – specjalisty ds. rachunkowości, wydany przez Stowarzyszenie Księgowych w Polsce.

JOANNA ŁADA-TRUSZKOWSKA

doświadczona samodzielna księgowa, która ukończyła kierunek Finanse i Rachunkowość w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Posiada tytuł specjalisty ds. rachunkowości stopień II w Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce (SKWP) oraz 9 zdanych egzaminów w ramach kwalifikacji ACCA. Jako księgowa specjalizuje się w obsłudze spółek. Posiada szeroką wiedzę w zakresie księgowości uproszczonej. Interesuje się prawem podatkowym, zagadnieniami związanymi z kadrami i płacami.

eprasa.pl 3cdaeec46c

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

102 PRAKTYCZNE INSTRUKCJE I PROCEDURY DLA KSIĘGOWYCH

Książka z serwisem online bazuje na zestawie 102 praktycznych instrukcji objaśniających wybrane procedury podatkowe, księgowe, kadrowe oraz z dziedziny prawa cywilnego i gospodarczego.

KORZYŚCI:

- powiązane z instrukcjami **kalkulatory, formularze, wskaźniki, materiały wideo i akty prawne**
- **narzędzia** pozwalają w pełni skorzystać z procedur lub schematów postępowania
- **funkcjonalna wyszukiwarka** ułatwia wyszukanie odpowiedniej instrukcji i materiałów dodatkowych
- **wideoporady** pozwalają na pogłębienie wiedzy na temat wyjaśniony w instrukcji

Szczegóły na **sklep.infor.pl**

Biuro Obsługi Klienta: 22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl

KDS
księgowość
Warszawa

Księgowość specjalizująca się w obsłudze spółek

dowiedz się więcej na

www.ksiegowosc-dla-spolek.pl

eprasa.pl 3cdaeec46c

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

dodatek
ŚCIĄGA KSIĘGOWEGO

Rejestracja spółki z o.o. – S24 czy notariusz

1. Spółka z o.o. – rejestracja przez S24

Krok	Co należy zrobić	Na co zwrócić uwagę
1	2	3
1. Ustal podstawowe informacje o spółce	Określ nazwę spółki, jej siedzibę, przedmiot działalności, wysokość kapitału zakładowego, liczbę i wartość udziałów oraz sposób ich podziału między wspólników. Ustal również skład zarządu i zasady reprezentacji spółki.	Siedziba to miejscowość, np. Warszawa, a nie konkretny adres. Pełny adres spółki będzie podawany na dalszym etapie rejestracji. Przy określaniu przedmiotu działalności należy posługiwać się kodami PKD 2025.
2. Przygotuj podpisy elektroniczne	Każdy wspólnik oraz członkowie zarządu powinni mieć możliwość podpisywania dokumentów elektronicznie. Można wykorzystać m.in. profil zaufany, kwalifikowany podpis elektroniczny lub podpis osobisty.	Bez odpowiednich podpisów elektronicznych przeprowadzenie całej procedury w systemie S24 może być niemożliwe. Dla sprawnego przeprowadzenia rejestracji warto, aby konto w S24 mieli wszyscy wspólnicy i członkowie zarządu.
3. Załóż konto w S24	Zaloguj się do systemu S24 i załóż konto co najmniej dla osoby, która będzie wykonywała czynności w systemie.	W praktyce wygodniej jest, gdy dostęp do systemu mają wszystkie osoby, które będą musiały podpisać dokumenty.
4. Rozpocznij tworzenie spółki	W systemie wybierz możliwość utworzenia spółki z o.o. i wskaż jej formę prawną, nazwę oraz siedzibę.	Na tym etapie podajesz miejscowość siedziby, a nie pełny adres spółki.
5. Wygeneruj umowę spółki	System przeprowadzi cię przez kolejne elementy wzorca umowy. Wprowadź dane wspólników, określ kapitał zakładowy, liczbę	Każdy wybór wariantu postanowienia może mieć konsekwencje prawne. Przed zatwierdzeniem należy sprawdzić, czy treść umowy

9 771234 569618 10

eprasa.pl 3cdaeec46

1	2	3
	i wartość udziałów, przedmiot działalności oraz informacje dotyczące zarządu i reprezentacji.	odpowiada planowanemu sposobowi funkcjonowania spółki.
6. Wybierz kody PKD	Określ przedmiot działalności spółki, wybierając odpowiednie kody z PKD 2025.	Należy prawidłowo określić zarówno przedmiot działalności wskazany w umowie, jak i przeważający przedmiot działalności wskazywany później we wniosku do KRS.
7. Podpisz umowę spółki	Gotową umowę podpisują elektronicznie wszyscy wspólnicy.	Umowa jest zawierana przy wykorzystaniu wzorca dostępnego w S24. Jeżeli wspólnicy potrzebują postanowień, których nie można wprowadzić do wzorca, należy rozważyć założenie spółki z umową w formie aktu notarialnego.
8. Przygotuj oświadczenie o wniesieniu kapitału	Po wniesieniu wkładów można wygenerować w S24 oświadczenie o ich wniesieniu.	Oświadczenie podpisują wszyscy członkowie zarządu. Należy złożyć je dopiero wtedy, gdy wkłady zostały faktycznie wniesione.
9. Przygotuj listę wspólników	Wygeneruj listę wspólników zawierającą wymagane dane.	Listę podpisują członkowie zarządu zgodnie z wymaganiami systemu.
10. Przygotuj dokumenty składane poza wzorcem S24	Do dokumentów należy dołączyć m.in. oświadczenie dotyczące statusu spółki jako cudzoziemca oraz listę adresów do doręczeń członków organu lub osób uprawnionych do powołania zarządu.	Dokumenty wymagają podpisania przez osoby wskazane w przepisach. Dodatkowo można z ostrożności dołączyć listę zawierającą imiona, nazwiska i adresy albo adresy do doręczeń elektronicznych członków zarządu.
11. Przygotuj wniosek do KRS	Wygeneruj w S24 wniosek o rejestrację spółki. Wskaż m.in. właściwy sąd, pełny adres spółki oraz przeważające PKD.	W przeciwieństwie do wcześniejszego etapu, we wniosku trzeba podać pełny adres spółki.
12. Podaj dane do e-Doręczeń	We wniosku wskaż dane niezbędne do utworzenia adresu do doręczeń elektronicznych dla spółki.	Adres do e-Doręczeń nie jest adresem e-mail.
13. Podpisz, opłać i wyślij wniosek	Wniosek podpisują elektronicznie wszyscy członkowie zarządu. Następnie należy uiścić opłatę i wysłać wniosek do sądu.	Przed podpisaniem należy sprawdzić zgodność danych we wniosku z umową i pozostałymi dokumentami. Opłatę można uiścić elektronicznie, nawet jeśli spółka nie ma jeszcze własnego rachunku bankowego.

eprasa.pl 3cdaeec46c

1	2	3
14. Poczekaj na wpis do KRS	Po przesłaniu kompletnego wniosku sąd rejestrowy rozpoznaje sprawę. Po wpisie spółka uzyskuje status podmiotu zarejestrowanego w KRS.	Wpis do KRS nie kończy wszystkich obowiązków związanych z rozpoczęciem działalności spółki.
15. Obowiązki po rejestracji	Po rejestracji należy złożyć PCC-3 i zapłacić podatek od czynności cywilnoprawnych, zgłosić beneficjentów rzeczywistych do CRBR, złożyć NIP-8 oraz – jeżeli dotyczy – VAT-R.	W S24 podatek od czynności cywilnoprawnych rozlicza sama spółka. Zakres NIP-8 i obowiązek VAT-R zależą od sytuacji konkretnej spółki.

2. Spółka z o.o. z umową w formie aktu notarialnego

Krok	Co należy zrobić	Na co zwrócić uwagę
1	2	3
1. Ustal, czy potrzebny jest akt notarialny	Sprawdź, czy planowana umowa zawiera postanowienia, których nie można wprowadzić przy wykorzystaniu wzorca S24.	Akt notarialny może być potrzebny m.in. przy wkładach niepieniężnych, obowiązku powtarzających się świadczeń niepieniężnych, zmianie zasad głosowania czy uprzywilejowaniu udziałów co do głosu lub dywidendy.
2. Przygotuj założenia umowy	Ustal nazwę spółki, siedzibę, przedmiot działalności, wysokość kapitału zakładowego, rodzaj i wartość wkładów, liczbę i wartość udziałów oraz sposób ich podziału.	Przy określaniu działalności należy uwzględnić PKD 2025. Siedziba oznacza miejscowość, a pełny adres musi znajdować się na obszarze miejscowości będącej siedzibą spółki.
3. Ustal skład zarządu i zasady reprezentacji	Określ, kto będzie członkiem zarządu i w jaki sposób spółka będzie reprezentowana.	Pierwszy zarząd może zostać powołany już w akcie notarialnym.
4. Umów wizytę u notariusza	Ustal termin sporządzenia aktu notarialnego i przekaż notariuszowi informacje oraz dokumenty potrzebne do przygotowania umowy.	Wszyscy wspólnicy powinni stawić się u notariusza osobiście albo działać przez prawidłowo umocowanych pełnomocników.
5. Zawrzyj umowę spółki	Notariusz sporządza umowę spółki w formie aktu notarialnego.	Akt notarialny obejmuje całą umowę spółki. Nie należy mylić go ze zwykłym poświadczeniem podpisu, w którym notariusz jedynie potwierdza, kto podpisał dokument.
6. Odbierz wypisy aktu i numer CREWAN (Centralnego Repozytorium	Po podpisaniu aktu notarialnego notariusz wydaje jego wypisy i przekazuje informacje dotyczące numeru CREWAN.	Numer CREWAN będzie potrzebny przy składaniu elektronicznego wniosku o rejestrację spółki w KRS.

eprasa.pl 3cdaeec46

1	2	3
Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych)		
7. Przygotuj wniosek do KRS	Wniosek o rejestrację spółki składa się elektronicznie za pośrednictwem Portalu Rejestrów Sądowych (PRS).	Nie trzeba załączać papierowego aktu notarialnego – w formularzu podaje się numer CREWAN.
8. Przygotuj wymagane załączniki do wniosku	Dołącz m.in. listę wspólników, oświadczenie o wniesieniu wkładów oraz listę adresów do doręczeń członków organu lub osób uprawnionych do powołania zarządu.	Oświadczenie dotyczące statusu cudzoziemca składa się poprzez odpowiedni wybór we wniosku. Z ostrożności można również dołączyć listę zawierającą imiona, nazwiska i adresy albo adresy do doręczeń elektronicznych członków zarządu.
9. Podpisz wniosek i załączniki	Wniosek oraz wymagane dokumenty podpisują członkowie zarządu.	Jeżeli wniosek składa w imieniu spółki adwokat lub radca prawny, pełnomocnictwo dla niego powinno zostać podpisane przez wszystkich członków zarządu.
10. Wprowadź dane do e-Doręczeń	W formularzu podaj dane niezbędne do utworzenia adresu do e-Doręczeń dla spółki.	Adres do e-Doręczeń należy odróżnić od zwykłego adresu poczty elektronicznej.
11. Opłać i wyślij wniosek	Wniosek podlega opłacie. Można dołączyć dowód zapłaty albo dokonać płatności elektronicznie w systemie.	Jeżeli wniosek składa profesjonalny pełnomocnik, może on poświadczyć załączone dokumenty, dzięki czemu nie ma potrzeby przesyłania ich papierowych oryginałów do sądu.
12. Poczekaj na wpis do KRS	Po rozpoznaniu wniosku sąd dokonuje wpisu spółki do KRS.	Po wpisie należy jeszcze wykonać obowiązki związane z rozpoczęciem działalności.
13. PCC-3	Spółka nie składa PCC-3 ani samodzielnie nie płaci podatku od czynności cywilnoprawnych.	Podatek PCC związany z zawarciem umowy spółki pobiera i rozlicza notariusz.
14. CRBR, NIP-8 i VAT-R	Zgłoś beneficjentów rzeczywistych do CRBR i złóż NIP-8. Jeżeli spółka będzie podatnikiem VAT, złóż również VAT-R.	Elektroniczne zgłoszenie do CRBR jest niezależne od tego, czy spółka została założona przez system S24 czy na podstawie aktu notarialnego. Zakres NIP-8 i obowiązek VAT-R zależą od sytuacji konkretnej spółki.

Wioletta Chaczykowska
redakcja „Poradnika Gazety Prawnej"

 eprasa.pl 3cdaeec46c